

20/04/2018

Jaarverslag 2018

Leven

Begeleiden

Steunen

DIENST PSYCHO-SOCIALE BEGELEIDING AAN HUIS
FAMI-HOME VZW

Henegouwenkaai 29 bus 7
1080 Molenbeek
T 02/512.06.73 – F 02/502.54.94
servicesocial@famihome.be
www.famihome.be

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	3
Algemene inleiding	7
1 Begeleiding aan huis.....	10
1.1 Wie zijn wij ?	10
1.2 Statistische gegevens.....	13
1.2.1 VERDELING VOLGENS TYPE PUBLIEK	13
1.2.2 AANTAL DOSSIERS OP 31/12/2018	15
1.2.3 DE LEEFTIJD VAN DE VOLWASSENEN	17
1.2.4 SOORTEN INKOMENS	19
1.2.5 HERKOMST VAN DE AANVRAAG	21
1.2.6 GEOGRAFISCHE VERDELING OP HET BRUSSELSE GRONDGEBIED	25
1.2.7 VERHOUDING ONDERSTEUNING – INTENSIEVE BEGELEIDING	28
1.2.8 DUUR EN EINDE VAN DE BEGELEIDING	37
1.3 Onze specifiek projecten	43
1.3.1 DE TRANSITWONING “CASA ESPERANZA”	43
1.3.2 SITUATIES GEDURENDE HET JAAR 2018	45
Situatie 1.....	45
Situatie 2.....	45
Situatie 3.....	46
Conclusie	47
1.3.3 HET “GALO” PROJECT	48
Conclusie	49
2 Solidair wonen	54
2.1 De grote stappen van het project.....	54
2.2 De partners en hun rollen.....	55
Fami-Home	55
Ieder Zijn Woning	55
Diogenes	55
Hoeksteen.....	56
De bewoners.....	56

2.3 Onze Doelstellingen	57
Eerst en vooral een woning!.....	57
Strijd tegen eenzaamheid.....	57
De opbouw van een duurzaam levensproject.....	57
Alternatief voor een bestraffende benadering van mislukkingen	57
Bouwen op wat al bestaat	58
Alternatief voor de valkuilen van de huidige Brusselse huurmarkt	58
2.4 De procedure	59
2.5 Onze middelen	59
Het kader	59
De woning van Het sociaal verhuur kantoor	60
De Collectieve begeleiding	61
Groepsbemiddeling	61
Een aandachtige aanwezigheid	62
Uitrusting	62
2.6 Stand van zaken betreffende de collectieve begeleiding.....	63
Methodologie	63
Huis 1	65
Huis 2	66
Huis 3	67
Huis 4	68
Huis 5	69
2.7 Statistische gegevens het geheel van de projecten.....	71
2.8 De vooruitzichten.....	73
Conclusie.....	75
3 De Huisvestingskosten van onze gebruikers.....	78
4 Werken in een netwerk.....	84
4.1 Onze deelname aan werkgroepen.....	84
Clinique du quotidien	84
Praktijkuitwisselingen van de Bico Federatie – Diensten Begeleid Wonen	84
4.2 Onze participatie als lid van een netwerk.....	85
4.2.1 De algemene vergadering van de bbrow.....	85

De uitwisseling van ervaringen	85
Concrete voorstellen doen en beslissingen beïnvloeden.....	85
Vorming van maatschappelijk werkers	85
Advies verlenen en aanbevelingen doen	86
4.2.2 DE ALGEMENE VERGADERING VAN DE SMES-B.....	86
4.2.3 DE RAAD VAN BESTUUR VAN DE BICO FEDERATIE.....	86
4.2.4 DE STUURGROEP VAN HET PROJECT « CEL WOONZOEKER EN –MAKER » GEDRAGEN DOOR 'T EILANDJE.....	87
Verwezenlijkingen in 2018	87
Verwezenlijkingen ten voordele van gebruikers van fami-home :	88
5 De samenstelling van de raad van bestuur en het team op 31 december 2018.....	90
5.1 De raad van bestuur	90
5.2 Het team	90
6. Opleidingen 2018	92
Algemeen besluit	97

ALGEMENE INLEIDING

Mallorie Van den Nyden

Vous souhaitez recevoir ce rapport en version française ? Nous vous le ferons parvenir sur simple demande.

Zoals gebruikelijk beginnen we dit verslag met het beschrijven van de opdracht van een dienst die instaat voor psychosociale begeleiding aan huis. Hierna worden de jaarlijkse statistieken van onze projecten en van de samenwerking met ons netwerk weergegeven.

Het tweede deel van dit verslag wordt besteed aan de projecten “solidair wonen en de rechtstreekse toegang tot huisvesting vanaf de straat”. Traditiegetrouw geven we een analyse van onze vooruitgang, onze mislukkingen en de vooruitzichten. Ook herhalen we de fundamenten van dit project en enkele indicatoren om de werking ervan te verduidelijken.

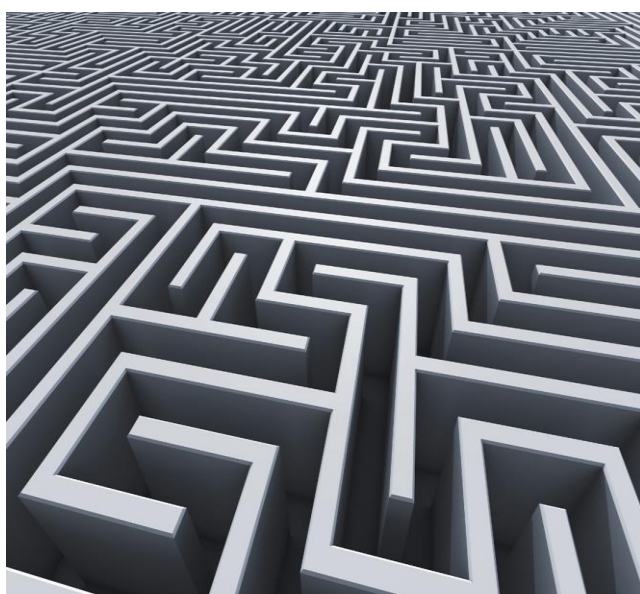
Doorheen het jaarverslag geven we rekenschap van onze samenwerking met het Brusselse netwerk van de private sociale sector, zowel van onze occasionele samenwerkingen als van onze dagelijkse en meer formele opdrachten. Er dient echter opgemerkt te worden dat onze effectieve deelname aan het netwerk zeer uitgebreid is. Doelgerichte samenwerking werd opgezet om over gemeenschappelijke behoeften en noden na te denken en om specifieke situaties gezamenlijk aan te pakken. Hierdoor ontstaat er een uitwisseling van verschillende werkwijzen en leren we van elkaars methodologie. Hierbij is het doel om zowel informatie als vaststellingen en bevindingen door te geven en problemen te signaleren, dit niet enkel naar de sector, maar ook naar de betrokken politieke vertegenwoordigers. Deze laatsten zorgen voor ons mandaat en onze erkenning, ze organiseren en ondersteunen ons, stellen ons vragen en leggen ons soms ook beperkingen op. Het is dan aan ons om op een constructieve wijze terug te koppelen welke maatregelen ons al dan niet in staat stellen onze opdracht uit te voeren en wat nog moet opgezet worden om onze werking te optimaliseren.

Dit jaar werd gekenmerkt door de hervorming van de *Ordonnantie betreffende de noodhulp aan en de inschakeling van daklozen*. Deze hervorming werd geïnitieerd door de ministers P. Smet en C. Frémault in de loop van 2016. Na twee jaar van soms spannende debatten tussen de kabinetten en de private sociale sector, werd op 25 mei 2018 voor de nieuwe ordonnantie gestemd door de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. De private sociale sector erkende de nood aan een hervorming in functie van een betere organisatie van de sector om dakloosheid doeltreffender te kunnen bestrijden, maar pleitte voor een meer transversale aanpak voor het ontwikkelen van structurele oplossingen, zowel vanuit het veld als vanuit het beleid. Het gaat vooral over de noodzaak om samen te werken met belendende sectoren, zoals bij voorbeeld de gezondheidssector en de woningsector, in plaats van zich enkel te concentreren op het

daklozenparcours als een gesloten circuit waarbij de nadruk op dringende noodopvang gelegd wordt. Eén ding blijkt zeker: de uitwerking van verschillende hulpverleningsvormen wordt bemoeilijkt door de verbrokkeling van de Brusselse politieke bevoegdheden. Als het evident lijkt dat hulp geboden moet worden aan elke persoon die zich op straat bevindt, is het zeker ook logisch om hen een gepaste woning aan te bieden om de straat te kunnen verlaten. Dit is echter een premisse waar we nog ver vandaan zijn. In de loop van dit jaarverslag zullen wij de omwentelingen vermelden die aan de gang zijn en die nog moeten komen. Wij zullen hierbij een kritisch beeld op deze hervorming geven.

Een fijne lezing toegewenst.

EERSTE DEEL

<https://blogue.abaksoftware.com/2012/10/18/le-labyrinthe-du-trop-detaille-2/>

Begeleid Wonen

I BEGELEIDING AAN HUIS

1.1 WIE ZIJN WIJ ?

Hajar Boukhari
Mallorie Van den Nyden

Vzw opgericht in 1993 en erkend door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in het kader van hulp aan thuis- en daklozen sinds 2002.

Fami-Home werd opgericht door het onthaalhuis voor daklozen *Source*¹, dat de nood aan nazorg (post-residentieel) vaststelde voor hen die het onthaalhuis verlieten, wat op dat moment erg ontbrak. *Source*, net als andere onthaalhuizen, merkte op dat een belangrijk aantal voormalige gebruikers moeilijkheden ondervonden om een woonplaats te behouden. Terugkeer naar het startpunt gebeurde op een overhaaste manier.

Fami-Home werd opgericht vanuit de hypothese dat een begeleiding, aansluitend op een verblijf, meer kans op succes kon hebben door steun te bieden via aanwezigheid in de woning, dus via bezoeken aan huis. De bronnen en factoren van succes liggen in het bieden van steun gericht op de risicofactoren die leiden tot het verlies van een woning en in het helpen om de persoonlijke mogelijkheden te ontwikkelen.

Tot in 2003 werd *Fami-Home* vertegenwoordigd door eenzelfde team, onder eenzelfde directie; de directie van *Source*.

Na de erkenning als "Dienst Begeleid Wonen" in 2002 werd ervoor gekozen de twee diensten te splitsen. Dit zorgde ervoor dat het aanbod uitgebreid kon worden met nieuwe preventiegerichte opdrachten.

"Een dienst die instaat voor de psychosociale, budgettaire of administratieve begeleiding aan huis van alleenstaanden, koppels of gezinnen die het wensen en die behoefte hebben aan begeleiding om zelfstandig te kunnen wonen tot ze de nodige zelfredzaamheid weer kunnen opbrengen".

(GGC Besluit, Belgisch Staatsblad van 27/11/2002)

¹ *Source* vzw bestaat vandaag uit twee deelwerkingen. Enerzijds het onthaalhuis voor dakloze personen met de naam "La RIVE". Anderzijds het sociaal restaurant dat nog steeds "La Rencontre" genoemd wordt. De twee bevinden zich nog steeds op de Zennestraat 63 en 78, te 1000 Brussel.

Onze dienst heeft als eigenheid *nabije ondersteuning* te bieden bij de mensen thuis. Hierbij wordt speciale aandacht gegeven aan administratieve en psychosociale problemen opdat deze zo goed mogelijk opgenomen kunnen worden met als doel enerzijds er uit te leren en anderzijds de *woonst te kunnen behouden*. Het werk is dus preventief en ondersteunend gedurende de gehele begeleiding totdat de zelfstandigheid van de bewoner voldoende is om zijn weg naar autonomie verder af te leggen.

Ons werk richt zich op het *administratieve en budgettaire* domein van het dagelijkse leven en de noden die zich aanbieden als rode draad. Hierbij wordt ondersteuning aangeboden bij het ontwikkelen van een *medisch of sociaal netwerk rond de betrokkene* en op het bieden van een antwoord op de basisbehoeften. Of het om een alleenstaande, een koppel of een gezin gaat, afkomstig uit de thuislozensector of niet, of de aanvraag wordt gedaan door betrokkenen of door een derde, alle aanvaarde kandidaturen hebben een gemeenschappelijk kenmerk: opvallende kwetsbaarheid in verband met huisvesting, gekoppeld aan meervoudige, samenhangende problemen. Dit alles in een context van armoede.

De begeleiding kan worden verwezenlijkt onder vorm van hulp in administratieve taken, en kan gaan tot het concreet vergezellen van de cliënt in zijn administratieve stappen op verplaatsing. Wij merken op dat deze laatste vaak als een lastige onderneming ervaren worden. Simpelweg het openen van een deur bij een administratieve dienst en erin slagen zicht correct te uiten en de juiste vraag te formuleren betreffende zijn eigen rechten en plichten zonder angst beoordeeld te worden, wordt gezien als hindernis die de al precaire situatie nog ingewikkelder maakt.

Zij die het wensen, worden bijgestaan in moeilijke omstandigheden (gerechtelijke procedures, de uithuisplaatsing van kinderen, de relatie met familie en sociale kring, gezondheid- en verslavingsproblemen, aanpassingsproblemen door gebrek aan referentiekader, structuur, onvoldoende taalkennis, enz.). In dergelijke gevallen bieden wij een *luisterend oor* en verlenen wij *morele steun*.

In geval van conflict tussen huurder en eigenaar komen wij tussenbeide als bemiddelaar. Hierbij helpen wij bij het vinden van een overeenkomst om te voorkomen dat de situatie verslechtert en zou leiden tot verlies van de huisvesting.

We verzekeren ook de heroriëntering van specifieke aanvragen die buiten onze bevoegdheid vallen (juridische, medische en psychologische diensten, schuldbemiddeling, beheerder van goederen).

Tot slot helpen we bij problemen die verbonden zijn met het beheer van huisvesting (budgetbeheer en opvolging van de huishuurbetaling, bijstand en advies in het onderhoud van de woning en inschakeling van gezins- en/of poets hulp indien nodig, hulp en advies bij de organisatie van de huishoudelijke aankopen, bevordering van hygiënebewustzijn, bewustwording van energiebesparing, enz.). Er dient echter opgemerkt te worden dat onze hulp in budgetbeheer zich beperkt tot het analyseren van de individuele financiële toestand en daarover onzer mening en advies geven. In dit opzicht handelen we meer als raadgever dan als rechtstreekse beheerder van het inkomen van onze gebruikers.

Vandaag is onze Dienst Begeleid Wonen een onmisbaar instrument geworden binnen de preventie voor dak- en thuislozen. Voorkomen is beter dan genezen, zeker als we weten dat een paar maanden op straat doorbrengen volstaat om genoeg schade te veroorzaken waardoor de betrokkene jaren zal nodig hebben om zich te herstellen. Herintegratie is zo moeilijk en zo

Sinds 2009 is Fami-Home ook erkend als dienst voor herintegratie via huisvesting.

onzeker dat kost wat kost vermeden moet worden dat de persoon helemaal de bodem raakt.

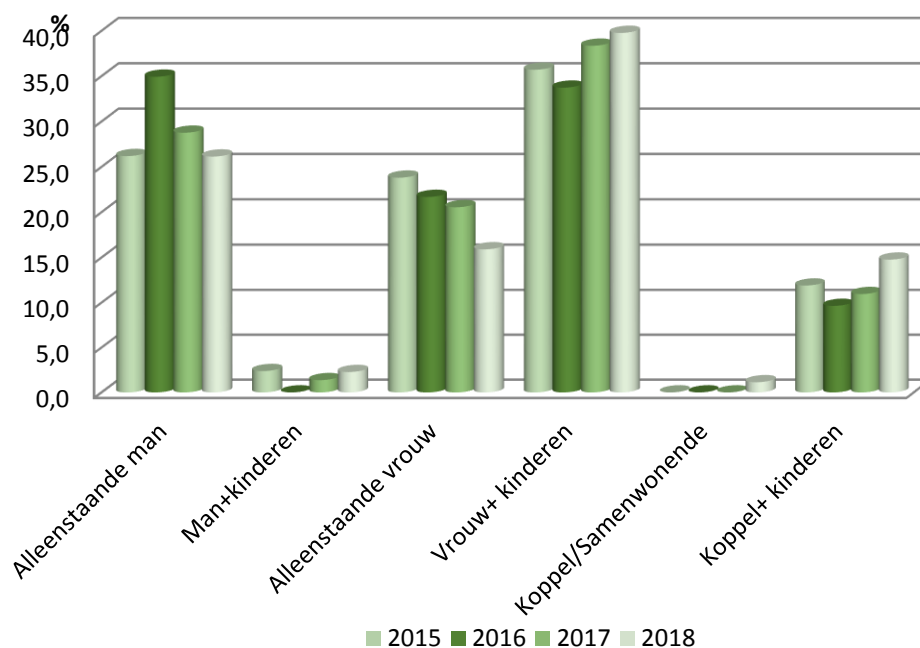
En voor diegenen die de val niet hebben kunnen voorkomen, is herintegratie voor ons even belangrijk. Dit is de reden waarvoor we deelnemen aan de ontwikkeling en uitbouw van “solidair wonen”, waarover u in het tweede deel van dit jaarverslag meer zal ontdekken.

1.2 STATISTISCHE GEGEVENS

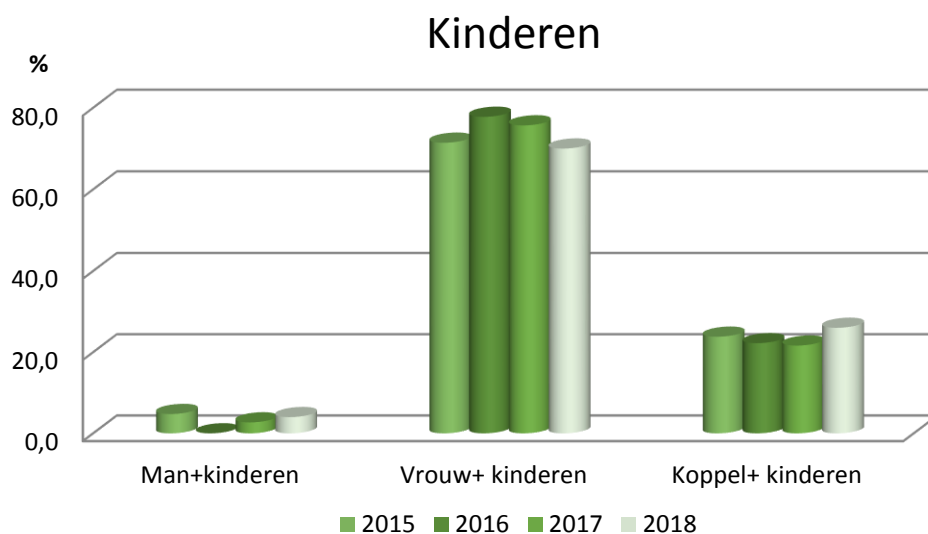
Aline Jacops,
Mallorie Van den Nyden

1.2.1 VERDELING VOLGENS TYPE PUBLIEK

Volwassenen

	Volwassenen											
	2015			2016			2017			2018		
	Aantal Pers.	Aantal Doss	%	Aantal Pers.	Aantal Doss	%	Aantal Pers.	Aantal Doss	%	Aantal Pers.	Aantal Doss	%
Alleenstaande man	22	22	26,2	29	29	34,9	21	21	28,8	23	23	26,1
Man+kinderen	2	2	2,4	0	0	0,0	1	1	1,4	2	2	2,3
Alleenstaande vrouw	20	20	23,8	18	18	21,7	15	15	20,5	14	14	15,9
Vrouw + kinderen	30	30	35,7	28	28	33,7	28	28	38,4	35	35	39,8
Koppel/Samenwonende	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	1	1,1
Koppel+ kinderen	20	10	11,9	16	8	9,6	16	8	11,0	26	13	14,8
Totaal aantal personen	94	84	100	91	83	100	81	73	100	102	88	100

	Kinderen											
	2015			2016			2017			2018		
	Aantal Pers.	Aantal Doss	%	Aantal Pers.	Aantal Doss	%	Aantal Pers.	Aantal Doss	%	Aantal Pers.	Aantal Doss	%
Man+kinderen	5	2	4,8	0	0	0,0	14	1	2,7	3	2	4,0
Vrouw + kinderen	70	30	71,4	69	28	77,8	64	28	75,7	78	35	70,0
Koppel+ kinderen	25	10	23,8	21	8	22,2	25	8	21,6	31	13	26,0
Totaal aantal personen	100	42	100	90	36	100	103	37	100	112	50	100

Rekening houdend met het feit dat enkel de kinderen die gedomicilieerd zijn bij hun ouders in de statistieken weergegeven worden en niet diegenen die door de BJZ geplaatst werden, begeleiden wij toch een belangrijk aantal kinderen. Dit gegeven betekent dat verschillende dossiers als “alleenstaand” weergegeven worden terwijl in de praktijk veel stappen ondernomen worden in verband met de kinderen.

De families die wij begeleiden zijn steeds groter. Wat met zich meebrengt dat de administratieve maatregelen steeds complexer en intensiever worden. Dit kan verklaard worden door onze geprivilegieerde samenwerking met de OCJ en de SDJ² die veel situaties naar ons doorverwijzen (zie deel 1.2.4, Herkomst van de aanvraag).

² Ondersteunings- Centrum Jeugdzorg en Sociale Dienst Jeugdrechtbank

1.2.2 AANTAL DOSSIERS OP 31/12/2018

Individuele begeleiding	Collectieve begeleiding	84 ingeschreven aanvragen
<ul style="list-style-type: none"> • 214 personen • 102 ondertekenende gebruikers • 88 dossiers • 48 openingen • 35 sluitingen 	<ul style="list-style-type: none"> • 31 personen • 5 huizen/dossiers • 11 nieuwkomers • 15 verlaters 	<ul style="list-style-type: none"> • 36 mislukte aanvragen * • 48 aanvragen behandeld tijdens de permanentie

* Mislukte aanvragen = personen die verkeerd doorverwezen werden en die onmiddellijk doorgestuurd werden naar een andere dienst en/of personen die niet zijn komen opdagen voor de afspraak tijdens de permanentie.

Waar we gewoonlijk een evenwicht terug vinden tussen de afgesloten dossiers en de nieuwe begeleidingen, heeft dit jaar geleden onder de veranderingen van personeel in het team. Een zekere aanpassingstijd is nodig voor nieuwe medewerkers vooraleer ze volledig operationeel zijn en dit heeft noodgedwongen een impact op onze capaciteit om nieuwe aanvragen te beantwoorden. Dit, zowel als een daling in aanvragen (of eerder een stijging in aanvragen die we hebben moeten heroriënteren naar gespecialiseerde diensten), laat ons toe om te begrijpen waarom dit jaar een vermindering in actieve dossier waargenomen kan worden.

We kunnen dus noteren dat we ons “quota” behaald hebben door op 31/12/2019 88 dossiers te behandelen (102 personen die de overeenkomst hebben ondertekend). Het ging hiervoor dus inderdaad over een uitzonderlijke periode van onzekerheid.

Momenteel zitten we in een transitiefase waarbij we niet met zekerheid weten wat de nieuwe uitvoeringsbesluiten ons zullen opleggen om het personeelskader te bepalen. Tot op heden werd maar één criterium in acht genomen: het aantal dossiers.

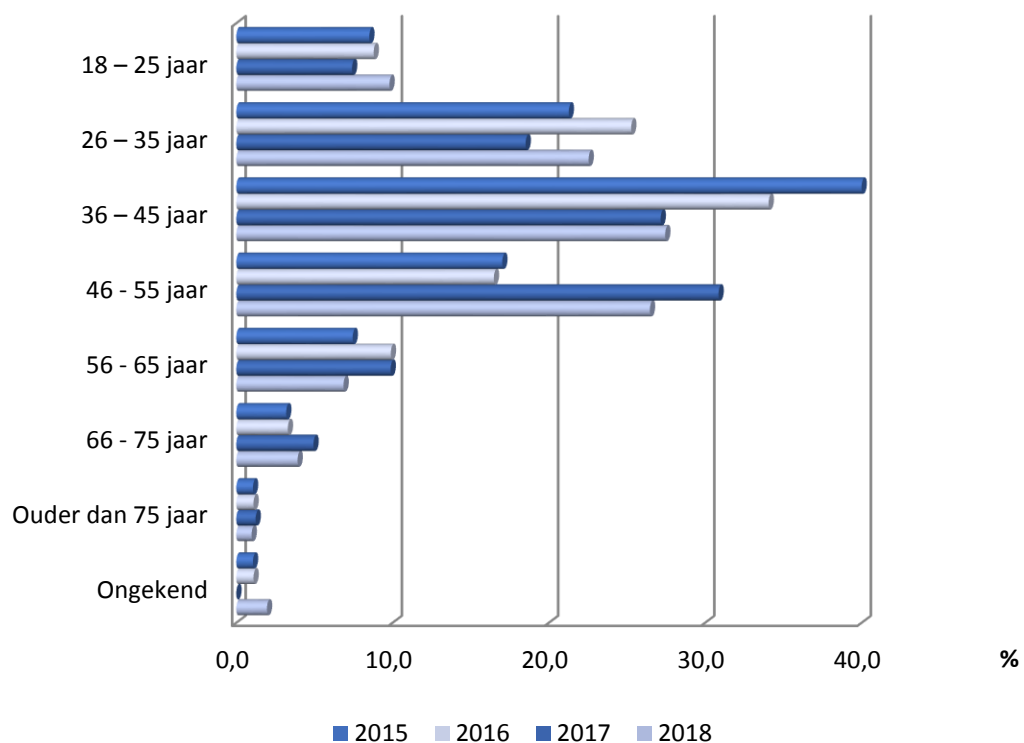
Dit criterium volstaat niet om de reële werklast te bepalen. Dit is de reden waarom de besluiten ons ook opleggen om minstens 51% “intensieve”

20 DOSSIERS = 1 VTE (VOLTijdSEQUIVALENT)

88 DOSSIERS = 4,4 VTE WAARONDER ENKEL 3,4 GESUBSIDIEERD ZIJN DOOR DE GGC !

dossiers te hebben (zie p.28). Dit tweede criterium speelt echter, tot nu toe, geen rol bij het bepalen van het personeelskader. Het is dus nodig om in het nieuwe uitvoeringsbesluit te herdefiniëren hoe het personeelskader bepaald moet worden. Wij komen hierop terug in het deel “verdeling intensief/ondersteuning”

1.2.3 DE LEEFTIJD VAN DE VOLWASSENEN

	2015		2016		2017		2018	
	Aantal Pers.	%	Aantal Pers.	%	Aantal Pers.	%	Aantal Pers.	%
18 – 25 jaar	8	8,5	8	8,8	6	7,4	10	9,8
26 – 35 jaar	20	21,3	23	25,3	15	18,5	23	22,5
36 – 45 jaar	38	40,4	31	34,1	22	27,2	28	27,5
46 - 55 jaar	16	17,0	15	16,5	25	30,9	27	26,5
56 - 65 jaar	7	7,4	9	9,9	8	9,9	7	6,9
66 - 75 jaar	3	3,2	3	3,3	4	4,9	4	3,9
Ouder dan 75 jaar	1	1,1	1	1,1	1	1,2	1	1,0
Ongekend	1	1,1	1	1,1	0	0,0	2	2,0
Totaal aantal personen	94	100	91	100	81	100	102	100

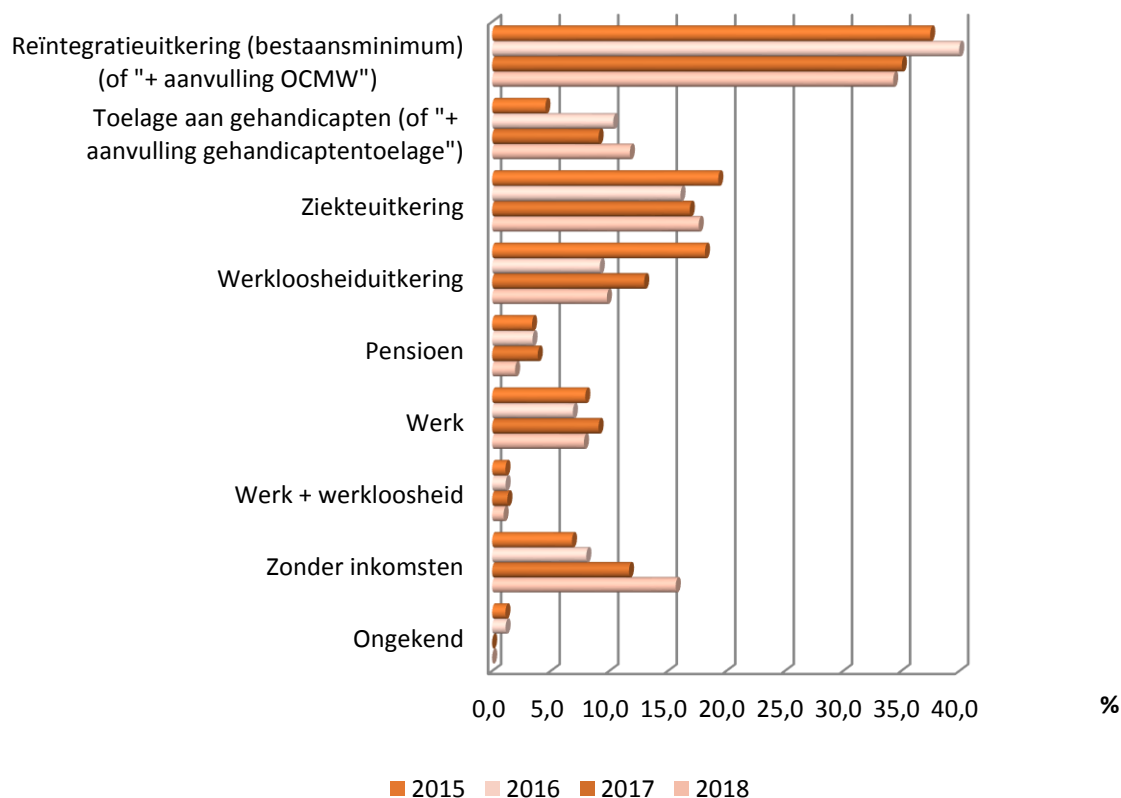
We zijn geen dienst voor thuiszorg. De personen ouder dan 65 jaar die wij begeleiden, zijn dossiers die al heel lang open zijn of dossiers in het kader van “Oasis/Kangoeroe” in samenwerking met de gemeente Jette.

Evenwel moeten wij toch vaststellen dat er heel wat ontbreekt op het vlak van hulp aan ouderen. Hoewel er heel veel diensten voor thuiszorg zijn, spitsen die zich toe op gezondheid of fysiek welzijn (gezondheidszorg, kinesithérapie, huishoudhulp, kapper, enz.) maar niet op sociale en administratieve hulpverlening. De maatschappelijk werkers van diensten voor ouderen zorgen voor de coördinatie van zorg rondom de persoon. Hulp rondom de oudere persoon wordt dan begrensd door het medische aspect in de brede zin.

Hiermee wordt blijkbaar verondersteld dat administratieve vragen gedragen moeten worden door de familie van de oudere. Met als gevolg dat de ouderen die geen familiale banden (meer) hebben, zich zeer geïsoleerd bevinden.

Ons doelpubliek bevindt zich hoofdzakelijk tussen 26 en 55 jaar.

1.2.4 SOORTEN INKOMENS

	2015		2016		2017		2018	
	Aantal Pers.	%	Aantal Pers.	%	Aantal Pers.	%	Aantal Pers.	%
Reintegratieuitkering (bestaans minimum) (of "+ aanvulling OCMW")	33	37,5	38	43,7	27	35,1	35	34,3
Toelage aan gehandicapten (of "+ aanvulling gehandicaptentoeelage")	4	4,5	9	10,3	7	9,1	12	11,8
Ziekteuitkering	17	19,3	14	16,1	13	16,9	18	17,6
Werkloosheidsuitkering	16	18,2	8	9,2	10	13,0	10	9,8
Pensioen	3	3,4	3	3,4	3	3,9	2	2,0
Werk	7	8,0	6	6,9	7	9,1	8	7,8
Werk + w erkloosheid	1	1,1	1	1,1	1	1,3	1	1,0
Zonder inkomsten	6	6,8	7	8,0	9	11,7	16	15,7
Ongekend	1	1,1	1	1,1	0	0,0	0	0,0
Totaal aantal personen	88	100	87	100	77	100	102	100

N.B. : sinds 2013 = soorten inkomsten per persoon, niet per dossier

Deze statistieken geven enkel een beeld van de economische situatie gedurende onze begeleiding weer. Wanneer de personen die we begeleiden goed hun plan kunnen trekken, stabiel zijn en voldoende autonoom, bouwen we de begeleiding geleidelijk aan af. Wij zijn dus meestal actief in de periode vóór het betreden van de arbeidsmarkt. Daardoor kan uit deze cijfers niet afgeleid worden of onze begeleiding een invloed heeft op de herintegratie via werk en vice versa.

Wij merken een daling van het aantal personen dat een leefloon krijgen, daarentegen zien we een toename van de categorie “inkomensvervangende tegemoetkomingen voor personen met een handicap”. Onze steekproef is niet representatief genoeg om er algemene conclusies uit te trekken, maar we kunnen wel vermoeden dat deze stijging mogelijks verklaard kan worden door het beleid van de OCMW’s. Het is ons namelijk opgevallen dat deze steeds meer mensen doorverwijzen naar de FOD Personen met een handicap. Dit is in overeenstemming met het residuele karakter van het recht op leefloon dat enkel wordt uitgekeerd aan de personen die geen recht hebben op een andere sociale uitkering.

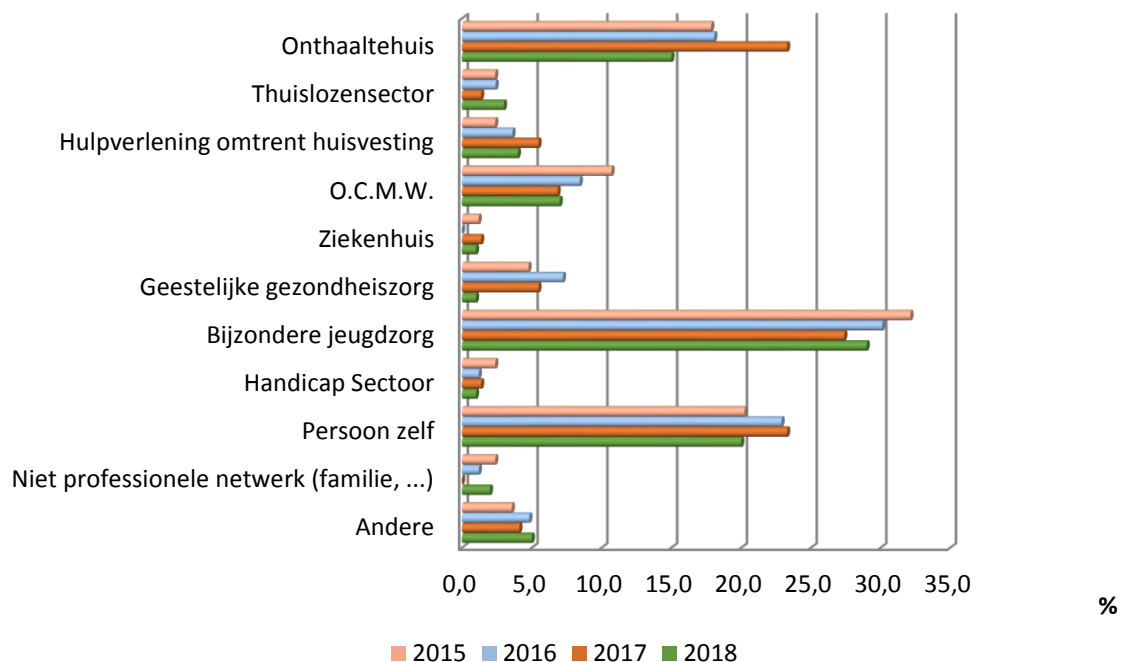
In de categorie “zonder inkomen”, die dit jaar sterk toegenomen is, kunnen we drie soorten profielen onderscheiden:

- Mensen zonder papieren ;
- Personen die hun administratieve rechten hebben verloren, onder andere voormalige dak- en thuislozen;
- Samenwonende personen waarbij één persoon over een te hoog inkomen beschikt en daardoor aan de andere de mogelijkheid ontnemt een aanvraag tot persoonlijk recht in te dienen.

De meerderheid van onze gebruikers ontvangen een vervangingsinkomen (leefloon, mutualiteit, werkloosheid, tegemoetkomingen voor personen met een handicap). Dit jaar echter stellen we een verhoging vast van het aantal mensen met een inkomen uit werk.

1.2.5 HERKOMST VAN DE AANVRAAG

DE ACTIEVE DOSSIERS PER JAAR

	2015		2016		2017		2018	
	Aantal Doss	%	Aantal Doss	%	Aantal Doss	%	Aantal Doss	%
Onthaaltehuis	15	17,9	15	18,1	17	23,3	15	17,0
Thuislozensector	2	2,4	2	2,4	1	1,4	3	3,4
Hulpverlening omtrent huisvesting	2	2,4	3	3,6	4	5,5	4	4,5
O.C.M.W.	9	10,7	7	8,4	5	6,8	7	8,0
Ziekenhuis	1	1,2	0	0,0	1	1,4	1	1,1
Geestelijke gezondheidszorg	4	4,8	6	7,2	4	5,5	1	1,1
Bijzondere jeugdzorg	27	32,1	25	30,1	20	27,4	29	33,0
Handicap Sector	2	2,4	1	1,2	1	1,4	1	1,1
Persoon zelf	17	20,2	19	22,9	17	23,3	20	22,7
Niet professionele netwerk (familie, ...)	2	2,4	1	1,2	0	0,0	2	2,3
Andere	3	3,6	4	4,8	3	4,1	5	5,7
Totaal aantal dossiers	84	100	83	100	73	100	88	100

Aanvragen via OCMW's komen grotendeels vanuit het OCMW van Jette voor het project "Oasis" (transit- en kangoeroewoningen) waar wij partner van zijn.

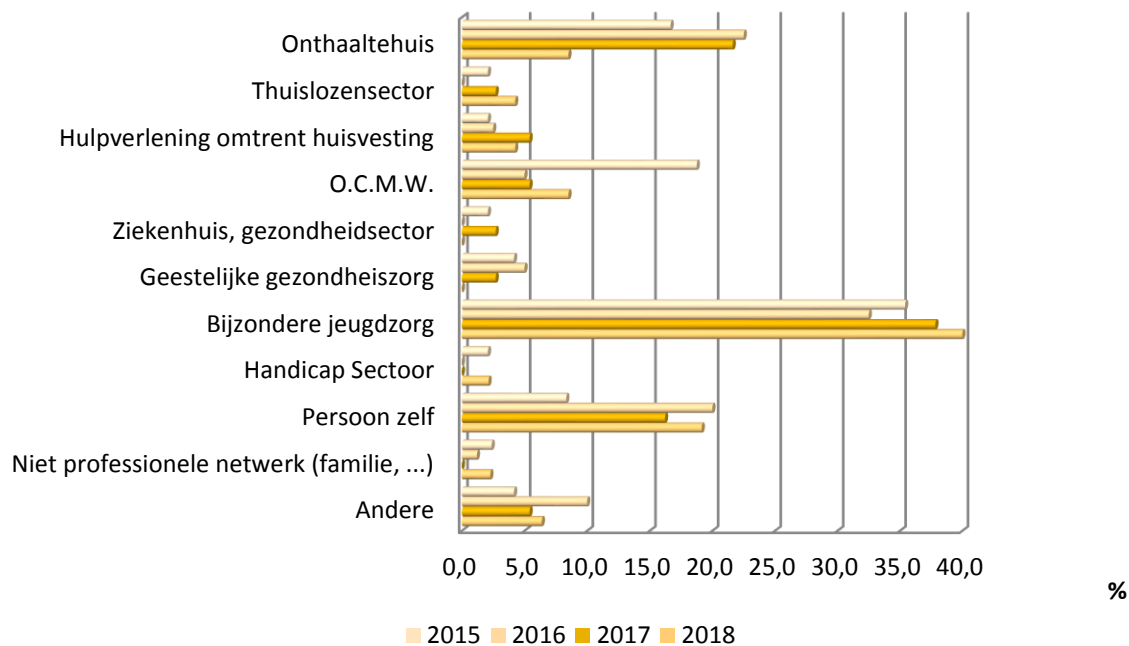
De aanvragen vanuit de huisvestingssector, komen vanuit ons partnerschap met de cel Woningzoeker en -maker (zie punt 4.2: deelname aan een netwerk).

De aanvragen van de dienst Jeugdbescherming en van de kind/jeugdsector blijven stabiel, maar hoog. Deze realiteit brengt ons tot nauwere samenwerking met OCJ wat een invloed heeft op onze werkwijze en ons confronteert met een aantal situaties die we niet altijd zo vanzelfsprekend kunnen behandelen of laten doorstromen. Hier valt op te merken dat enkel de dossiers zijn opgenomen die ons door de Jeugdhulpverlening werden toevertrouwd. Als men rekening houdt met het geheel van de dossiers die een nauwe samenwerking met deze sector vereist, komen we op een totaal van *54% van de gezinnen die begeleid worden in samenwerking met de sector Jeugdhulpverlening*. Hierbij moet opgemerkt worden dat sommige gevallen gedurende de begeleiding door *Fami-Home*, aanleiding geven tot het openen van een dossier bij OCJ of SDJ (via rechter). Soms nemen wij het initiatief, dit altijd na intensief overleg en een zorgvuldige afweging met de familie. Het aantal mensen dat zich spontaan tot ons richt blijft belangrijk. We moeten hier wel vermelden dat er vaak een dienst is die al werkt met de persoon en de vraag samen met de persoon heeft voorbereid. Ook indien de persoon zelf contact met ons opneemt, wordt deze vaak al ondersteund door een bepaalde diensten.

Personen in 2017 die op een bepaald moment dak- of thuisloos waren:

Dit jaar hebben 62% van de personen, gevolgd door *Fami-Home*, op een bepaald moment in hun leven op straat gewoond of in een onthaaltehuis.

DE GEOPENDE DOSSIERS GEDURENDE HET HUIDIGE JAAR:

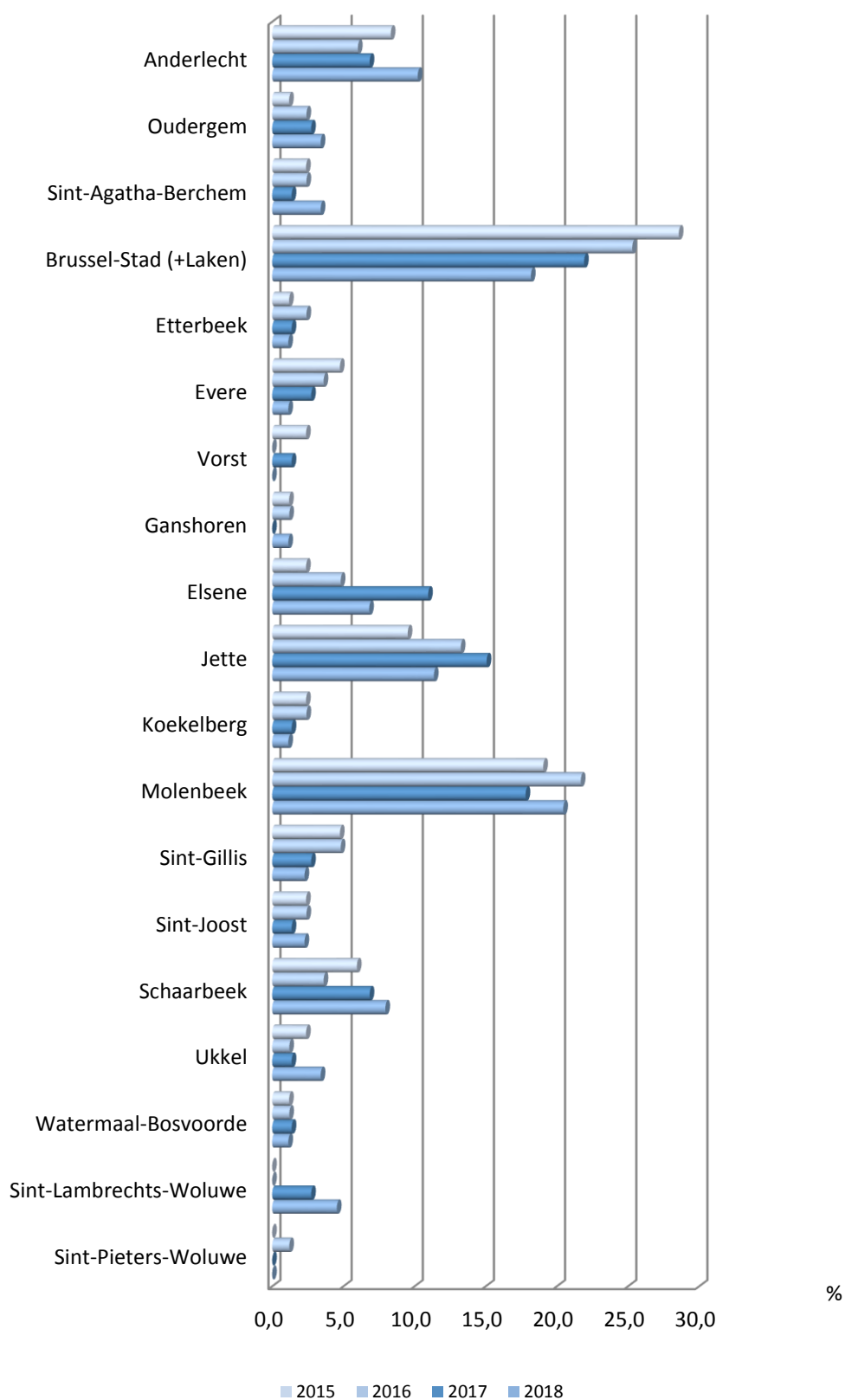
Dossiers open in het jaar	2015		2016		2017		2018	
	Aantal Doss	%	Aantal Doss	%	Aantal Doss	%	Aantal Doss	%
Onthaaltheuis	8	16,7	9	22,5	8	21,6	4	8,5
Thuislozensector	1	2,1	0	0,0	1	2,7	2	4,3
Hulpverlening omtrent huisvesting	1	2,1	1	2,5	2	5,4	2	4,3
O.C.M.W.	9	18,8	2	5,0	2	5,4	4	8,5
Ziekenhuis, gezondheidsector	1	2,1	0	0,0	1	2,7	0	0,0
Geestelijke gezondheidszorg	2	4,2	2	5,0	1	2,7	0	0,0
Bijzondere jeugdzorg	17	35,4	13	32,5	14	37,8	20	42,6
Handicap Sector	1	2,1	0	0,0	0	0,0	1	2,1
Persoon zelf	4	8,3	8	20,0	6	16,2	9	19,1
Niet professionele netwerk (familie, ...)	2	2,4	1	1,2	0	0,0	2	2,3
Andere	2	4,2	4	10,0	2	5,4	3	6,4
Totaal aantal dossiers	48	98	40	99	37	100	47	98

Voor wat betreft de vragen uit de gehandicaptensector: weinig vragen leiden tot een begeleiding. Deze personen worden vaak onmiddellijk doorverwezen bij het eerste telefonische contact. Het gaat bij deze doelgroep immers om een zeer specifieke, intensieve begeleiding waarvoor wij niet uitgerust zijn. Daarenboven bestaan er diensten begeleid wonen voor personen met een handicap. Het is niet omdat die diensten soms lange wachtlijsten hebben dat wij ons in hun plaats moeten stellen, dit zou ten koste gaan van ons publiek!

We stellen ook vast dat er vanuit de thuislozensector soms zwaar gehandicapte personen naar ons toekomen. Het lijkt ons dat zij niet de reflex hebben om naar de gehandicaptensector toe te stappen of dat die hen te weinig toegankelijk lijkt. Wij horen inderdaad vaak « er is nooit plaats » of « ze zijn te selectief ». De gehandicaptenzorg is fel opgesplitst in hokjes per specifieke handicap waardoor doorverwijzers moeite hebben de nodige stappen te ondernemen om de juiste organisatie te kunnen aanspreken.

Het lijkt ons noodzakelijk om hier te vermelden dat deze tabel niet mag worden gebruikt om ons publiek te definiëren. Een vraag naar onze dienst komt vaak via een netwerk dat, op een bepaald ogenblik in het leven van iemand, zijn aanvraag doorstuurt. Met andere woorden, de plaats van waar de aanvraag komt is niet voldoende om te bepalen wie de aanvrager is. We merken wel dat mensen met een verleden van dakloosheid duidelijk in de meerderheid blijven (zie tabel 2 hierboven).

1.2.6 GEOGRAFISCHE VERDELING OP HET BRUSSELE GRONDGEBIED

	2015		2016		2017		2018	
	Aantal Doss	%	Aantal Doss	%	Aantal Doss	%	Aantal Doss	%
Anderlecht	7	8,3	5	6,0	5	6,8	9	10,2
Oudergem	1	1,2	2	2,4	2	2,7	3	3,4
Sint-Agatha-Berchem	2	2,4	2	2,4	1	1,4	3	3,4
Brussel-Stad (+Laken)	24	28,6	21	25,3	16	21,9	16	18,2
Etterbeek	1	1,2	2	2,4	1	1,4	1	1,1
Evere	4	4,8	3	3,6	2	2,7	1	1,1
Vorst	2	2,4	0	0,0	1	1,4	0	0,0
Ganshoren	1	1,2	1	1,2	0	0,0	1	1,1
Elsene	2	2,4	4	4,8	8	11,0	6	6,8
Jette	8	9,5	11	13,3	11	15,1	10	11,4
Koekelberg	2	2,4	2	2,4	1	1,4	1	1,1
Molenbeek	16	19,0	18	21,7	13	17,8	18	20,5
Sint-Gillis	4	4,8	4	4,8	2	2,7	2	2,3
Sint-Joost	2	2,4	2	2,4	1	1,4	2	2,3
Schaarbeek	5	6,0	3	3,6	5	6,8	7	8,0
Ukkel	2	2,4	1	1,2	1	1,4	3	3,4
Watermaal-Bosvoorde	1	1,2	1	1,2	1	1,4	1	1,1
Sint-Lambrechts-Woluwe	0	0,0	0	0,0	2	2,7	4	4,5
Sint-Pieters-Woluwe	0	0,0	1	1,2	0	0,0	0	0,0
Onbekend	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Totaal aantal dossiers	84	100	83	100	73	100	88	100

Wij verplaatsen ons in 17 van de 19 Brusselse gemeenten. Jaar na jaar blijven wij zeer mobiel!

Onze belangrijke aanwezigheid in de gemeente Jette is te danken aan het project "Oasis" (vroeger "Magritte" genaamd). En in de gemeente Elsene vanwege de ligging van een van onze huizen voor solidair wonen waar wij drie op de zes bewoners individueel begeleiden.

Omdat we bevoegd zijn om in het volledige Brussels Hoofdstedelijke Gewest te werken, herinneren we er elk jaar aan dat de tijd besteed om bij de mensen thuis te geraken zeer lang is. We merken tevens op dat we dikwijls naar plaatsen moeten gaan die met het openbaar vervoer niet altijd even makkelijk te bereiken zijn.

In tegenstelling tot de algemene clichébeelden werken wij zowel in de armere gemeenten zoals Sint-Joost en Schaarbeek als in de rijkere gemeenten zoals Ukkel, Bosvoorde of Sint-Lambrechts-Woluwe. Men mag niet vergeten dat sociale woningen in elke gemeente aanwezig zijn en dat men overal mensen in moeilijkheden kan terugvinden.

Langs een andere kant, beschikken sommige gemeenten over minder sociale diensten op hun territorium dan andere. Dit verklaart de nood aan een dienst die zich tot de woonplaats verplaatst zodat de persoon kan vermijden de hele stad te moeten doorkruisen.

1.2.7 VERHOUDING ONDERSTEUNING – INTENSIEVE BEGELEIDING

DEFINITIE VAN DE ITEMS VOLGENS DE BICO FEDERATIE, OM DE FREQUENTIE VAN DE AFSPRAKEN TE BEPALEN

Di = ontmoeting met de gebruiker op verplaatsing (“**déplacement individuel**”):

- Huisbezoek in de woonst van de betrokkene
- Handelingen/verplaatsingen met de betrokkene buiten het kantoor

Dr = ontmoeting met derden, met of zonder de betrokkene, op verplaatsing (“**déplacement réseau**”):

- Huisbezoek in de woonst van de betrokkene met een of meerdere derden
- Handelingen/verplaatsingen naar derden buiten het kantoor, met of zonder de betrokkene

Bi = individueel onderhoud op het kantoor (“**bureau individuel**”)

Br = onderhoud met een of meerdere derden op het kantoor, met of zonder de betrokkene (“**bureau réseau**”)

Intensieve begeleiding -> gemiddeld één ontmoeting per week.

Ondersteunende begeleiding -> gemiddeld één ontmoeting per maand.

1.1.1.1.1 TOTAAL ONTMOETINGEN PER ITEM IN 2018

Di	Dr	Bi	Br	Total
•2646 •68%	•690 •18%	•263 •7%	•309 •8%	•3908 •100%

De contacten op verplaatsing maken nog steeds het grootste deel uit van ons werk.

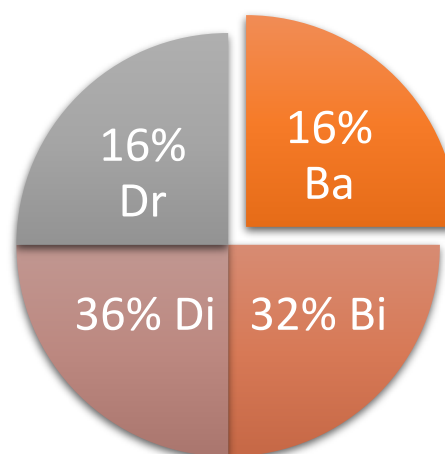
Ter herinnering: de omvang van deze verplaatsingen is niet alleen te wijten aan de eisen van onze ordonnantie die minstens één afspraak op twee voorziet ten huize van de betrokkene, maar ook aan de kwetsbaarheid van de meerderheid van de mensen binnen onze doelgroep. Wij hebben namelijk met de jaren kunnen vaststellen hoe huisbezoeken het ons mogelijk maken ons begeleidingswerk te verfijnen en op maat aan te passen aan de persoon.

Zowel voor de opbouw van een vertrouwensrelatie als voor de inhoud van onze begeleiding, hebben onze bezoeken aan huis een positieve invloed op onze interventies.

Het model waarbij het altijd de cliënt is die zich moet verplaatsen om diensten te bereiken wordt verbroken en zodoende wordt een zekere barrière geëlimineerd. Deze gang van zaken is namelijk niet altijd zo vanzelfsprekend. “Ze hebben niets anders te doen” hoort men soms zeggen, maar het is geen kwestie van tijd. Het is eerder een kwestie van energie, zelfvertrouwen, bekwaamheid en dergelijke aspecten die een naar hulp zoekende persoon tegen houden. Ook het “ontvangen i.p.v. ontvangen worden” kan in een hulpverleningsrelatie aanleiding geven tot een gunstige dynamiek. Men moet toegeven dat dit aspect de relatie ook kan bemoeilijken in het geval dat de cliënt onze aanwezigheid misbruikt. Het is dan aan ons om de gepaste grenzen aan te geven.

Daarbij komen ook nog de verplaatsingen met de betrokkenen waarbij administratieve taken uitgevoerd worden (gemeente, ziekenfonds, OCMW,...) of in het kader van contacten met het netwerk.

Wij willen duidelijk maken dat de tijd die wordt besteed aan telefonische gesprekken, briefwisselingen, het versturen van mails naar het netwerk, teamvergaderingen, het opmaken van verslagen, enz., niet werd opgenomen in deze statistieken. Nochtans toont enkel de frequentie van onze ontmoetingen met de gebruikers het intensief karakter van ons werk niet aan. Een dossier kan een hoop administratief werk per mail of telefoon vereisen zonder daarvoor het aantal ontmoetingen met de gebruiker te verhogen (vaak omdat de frequentie van deze ontmoetingen al hoog is). Toch stellen wij een verhoging van onze werklast vast. Wij respecteren de samen met andere huisvestingsdiensten gedefinieerde items, maar we vinden het nodig dit belangrijke deel van ons werk te verduidelijken omdat dit niet in de cijfers verschijnt, ook al heeft het een significant aandeel.

Zeker indien men weet dat de financiering van het personeel afhangt van de opgenomen dossiers³, die zelf afhangen van de werkdruk die verschillend is per dossier.

Wij zouden graag gebruik willen maken van de gelegenheid, met de actuele hervormingen bij het GGC op niveau van onze kader-ordonnantie en de uitvoeringsbesluiten, om nieuwe voorstellen in te dienen voordat over de teksten gestemd wordt. Met dit doel voor ogen, hebben wij nauw samengewerkt met alle diensten begeleid wonen erkend door de GGC en leden van de Bico Federatie om tot een akkoord te komen over een systeem dat zowel de verwachtingen van het Kabinet, bevoegd voor de hulp aan personen, als dat van zijn administratie zou kunnen invullen. Het doel was om de realiteit van het werkveld en de nood aan personeelsomkadering beter weer te geven. Wij hebben daarom voorgesteld om een weging te maken tussen het aantal dossiers (= aantal personen dat een overeenkomst heeft ondertekend) en de werklast van elk dossier. Concreet wordt dit als volgt vertaald:

Dossiertypes	Aantal dossiers (gemiddelde op het jaar)	Weging
Ondersteuning (gemiddeld 1/maand)	X1	*0,25
Intensief (gemiddeld 1/week)	X2	*1
Intensief + (gemiddeld 2/week)	X3	*2
Intensief ++ (gemiddeld 3/week)	X4	*3
Totaal	X	Y

³ 20 dossiers = 1 voltijds equivalent.

Eens de weging bepaald wordt voor het lopende jaar, wordt Y volgens ons voorstel als volgt weergegeven :

Gemiddeld aantal dossiers	Directeur	S.W. ⁴	Adm/tech ⁵	Totaal
10		1		1
20	0,5	2		2,5
30	1	3		4
40	1	4	0,5	5,5
50	1	4,5	0,5	6
60	1	5	1	7
70	1	5,5	1	7,5
80	1	6	1	8
90	1	6,5	1	8,5

Zoals u kunt zien, hebben wij Intensief-Ondersteuning beter gedefinieerd door deze onder te verdelen in ondersteuning – intensief – zeer intensief – zeer zeer intensief (categorieën S/I/TI/TTI). Wij lijsten hierbij elke maand het aantal actieve dossiers op en de categorie van elk dossier. Hierna is het mogelijk om een jaarlijks gemiddelde van de dossiers op te stellen. Ons voorstel is om hierna dit gemiddelde te wegen in functie van de reële werklast per dossier (dankzij de categorieën). Dit geeft ons vervolgens een coëfficiënt die kan helpen het personeelskader te bepalen. Wij zijn vertrokken van de realiteit op het terrein (obv de cijfers in 2017 en 2018) om het niveau van 10 tot 20 gewogen dossiers te bepalen per VTE. Dit met een bepaalde marge om rekening te houden met de evolutie van het doelpubliek en de problematieken in de loop van de tijd.⁶

We besluiten dat dit systeem de mogelijkheid inhoudt om de reële werklast beter weer te geven en om deze te laten aansluiten bij een personeelskader dat meer geschikt is voor deze realiteit. *Het lijkt ook de verwachtingen van de administratie te beantwoorden zonder de wijze van financieringen te veel overhoop te halen. Dit ook zonder de werklast van de teams op het terrein te verzwaren aangezien we hierbij uitgaan van gegevens die verkregen zijn van de instellingen zelf. Wij stellen namelijk een functioneel en geautomatiseerd werktuig voor dat geen financiering vraagt van de GGC voor nieuwe software of voor het opleiden van personeel.*⁷

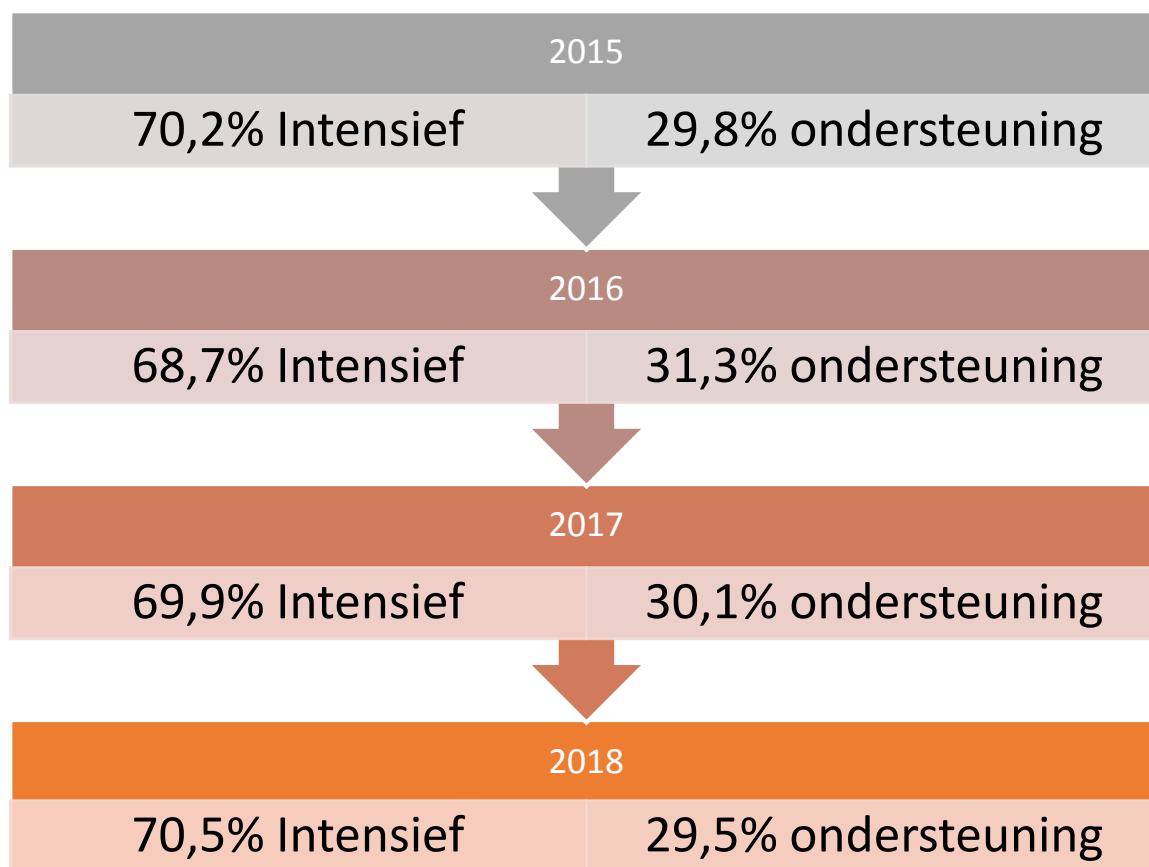
⁴ Sociaal werker

⁵ Administratief en technisch personeel

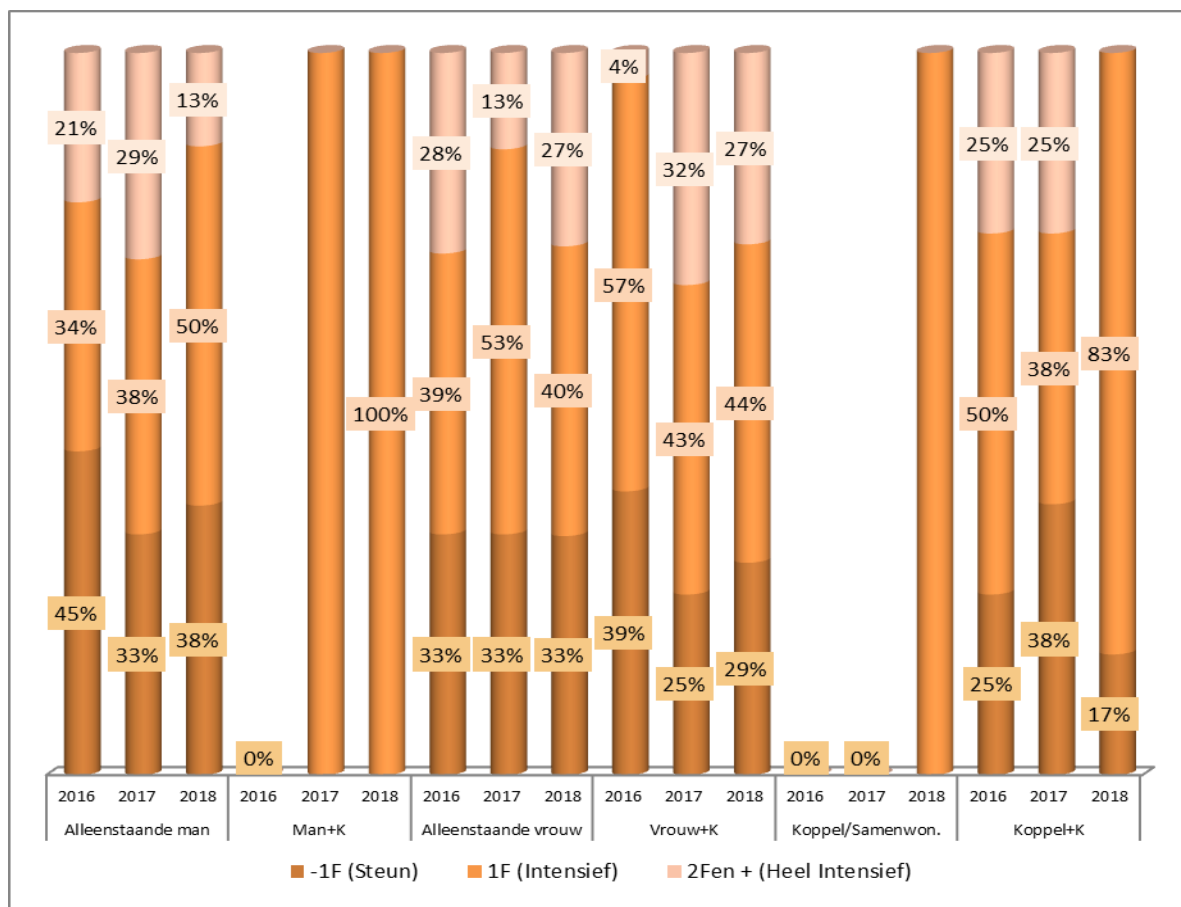
⁶ Uittreksel uit het voorstel dat ingediend werd door de Bico Federation aan het GGC.

⁷ Idem vorige

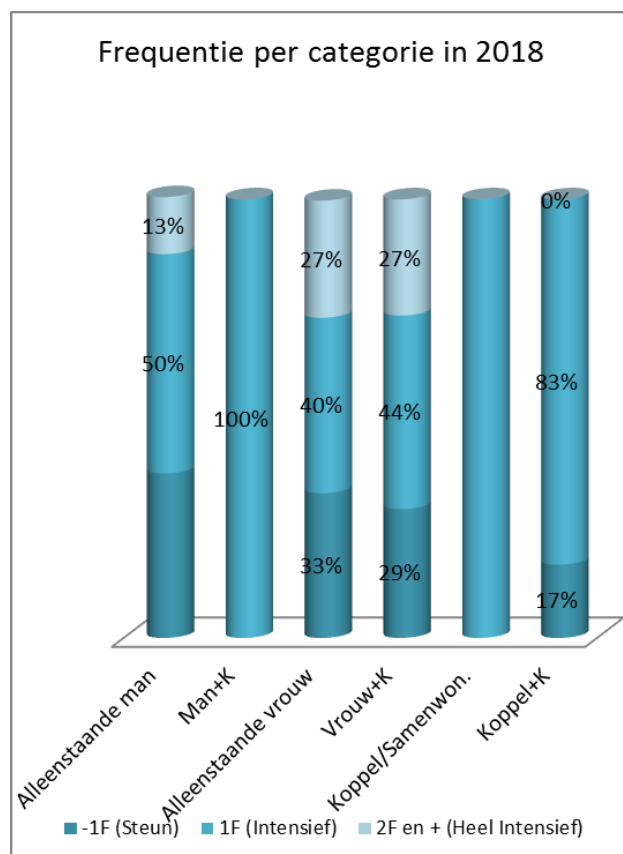
VERHOUDING INTENSIEF - ONDERSTEUNING VAN 2015 TOT 2018

FREQUENTIE PER CATEGORIE

		Frequentie/week 2016				Frequentie/week 2017				Frequentie/week 2018			
		-1F (Steun)	1F (Intensief)	2Fen+ (Heel Intensief)	Totaal	-1F (Steun)	1F (Intensief)	2Fen+ (Heel Intensief)	Totaal	-1F (Steun)	1F (Intensief)	2Fen+ (Heel Intensief)	Totaal
Alleenstaande man	Aantal Doss	13	10	6	29	7	8	6	21	9	12	3	24
	%	44,8	34,5	20,7	100	33,3	38,1	28,6	100	37,5	50,0	12,5	100
Man+kinderen	Aantal Doss	0	0	0	0	0	1	0	1	0	2	0	2
	%	0,0	0,0	0,0	0	0,0	100,0	0,0	100	0,0	100,0	0,0	100
Alleenstaande vrouw	Aantal Doss	6	7	5	18	5	8	2	15	5	6	4	15
	%	33,3	38,9	27,8	100	33,3	53,3	13,3	100	33,3	40,0	26,7	100
Vrouw + kinderen	Aantal Doss	11	16	1	28	7	12	9	28	10	15	9	34
	%	39,3	57,1	3,6	100	25,0	42,9	32,1	100	29,4	44,1	26,5	100
Koppel/Samenwonende	Aantal Doss	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	%	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	100,0	0,0	100
Koppel+ kinderen	Aantal Doss	2	4	2	8	3	3	2	8	2	10	0	12
	%	25,0	50,0	25,0	100	37,5	37,5	25,0	100	16,7	83,3	0,0	100
Totaal aantal personen	Aantal Doss	32	37	14	83	22	32	19	73	26	46	16	88
	%	43,8	50,7	19,2	113,7	30,1	43,8	26,0	100,0	35,6	63,0	21,9	120,5

Het merendeel van de begeleidingen, alle categorieën samengeteld, vereisen een intensieve tot zeer intensieve inzet.

Binnen de gezinnen geeft de aanwezigheid van kinderen een extra dimensie aan onze begeleiding. Bijkomende thema's moeten in deze gevallen behandeld worden: problemen met betrekking tot de opvoeding van kinderen, onderwijs, welzijn, gezondheid en voeding, de relatie tussen ouder en kind, grenzen, enz.

Binnen eenzelfde dossier bestaan onnoemelijk veel elementen die de werklast verhogen. Deze vereisen van ons zo een kwaliteitsvolle begeleiding dat dit onvermijdelijk een invloed heeft op het aantal dossiers dat we kunnen begeleiden.

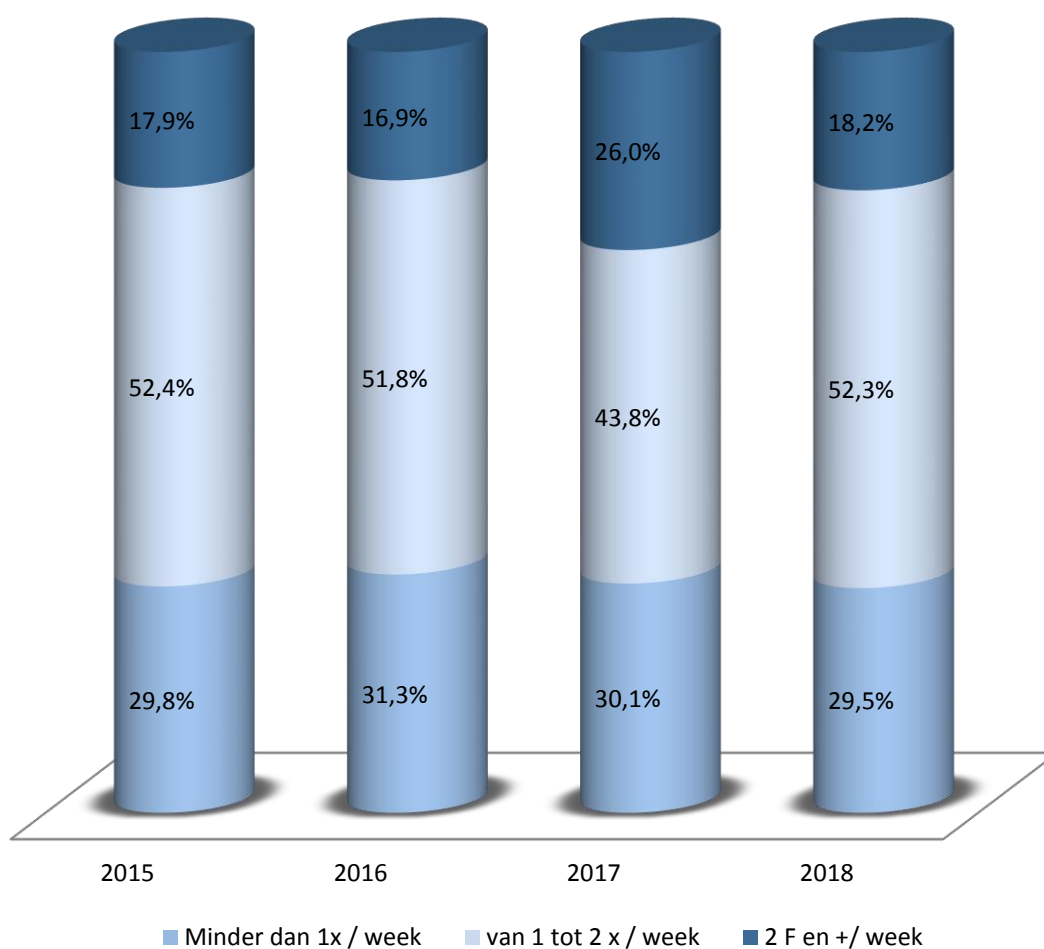
We kunnen nu met genoeg afstand de dossiers overschouwen en vaststellen dat

dossiers in de loop der jaren hun eigen evolutie kennen. In het begin zijn de begeleidingen erg intensief, waarna deze eerder een ondersteunend karakter krijgen om uiteindelijk langzaam maar volledig af te bouwen in de richting van een afsluiting. Personen worden zelfstandig en samen met hen, wordt dan naar het beëindigen van de begeleiding toegewerkt. Dit gebeurt in geleidelijke stappen doorheen de jaren en wordt zorgvuldig voorbereid. Voor ons is dit natuurlijk

de gedroomde uitkomst, zelfs indien dit gebeurt na lange jaren van langzame vooruitgang, aftasten, hoop, aanmoediging, terugval,... . Een lange weg van strijd, zowel voor de gebruiker als voor ons begeleiders!

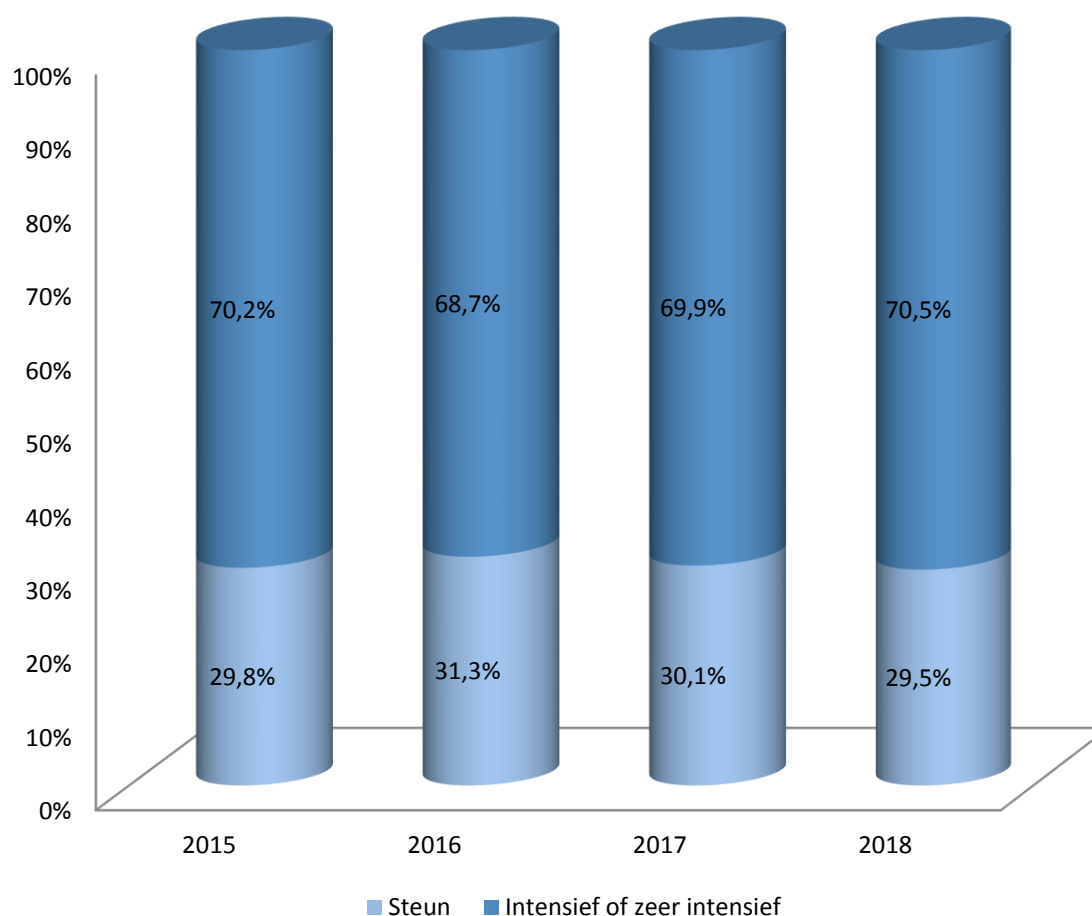
“Het is van primordiaal belang dat wij blijven werken zonder opgelegde tijdslimiet. Dit om een bepaalde continuïteit in het werk te kunnen garanderen om een op maat gemaakte begeleiding leveren die toegespitst is op het behalen van autonomie.”

VERHOUDING ONDERSTEUNING – INTENSIEF EN ZEER INTENSIEF

Gemiddelde wekelijkse frequentie	2015		2016		2017		2018	
	N Doss	%	N Doss	%	N Doss	%	N Doss	%
Minder dan 1x / week	25	29,8	26	31,3	22	30,1	26	29,5
van 1 tot 2 x / week	44	52,4	43	51,8	32	43,8	46	52,3
2 F en +/- week	15	17,9	14	16,9	19	26,0	16	18,2
Totaal aantal dossiers	84	100	83	100	73	100	88	100

VERHOUDING ONDERSTEUNING - INTENSIEF

Een zekere stabiliteit in de verhouding "intensief – ondersteuning" van onze dossiers is vast te stellen. Van jaar tot jaar, zien we een correlatie tussen het intensieve karakter van de dossiers en het aantal dossiers dat behandeld wordt. Indien we een kwalitatief werk willen blijven leveren, zal dit noodzakelijk ten koste gaan van het aantal behandelde dossiers. Maar kwaliteit is en zal altijd onze eerste zorg blijven.

Bovendien is het opnieuw aanleren van een autonome levenswijze onze opdracht. Dit heeft noodzakelijkerwijs langdurige interventies tot gevolg. Voor eenmalige aanvragen bestaan andere gespecialiseerde diensten (algemene sociale diensten, familiehelp, sociale diensten van mutualiteiten, OCMW, juridische hulp, contactcentra, ...).

Langs een andere kant, aangezien we streven naar autonomie, is het normaal dat met de tijd dossiers evolueren van intensief naar ondersteuning voordat ze afgesloten kunnen worden.

Deze opdracht brengt dus ook met zich mee dat de aard van de interventies evolueert van een intensief karakter naar een eerder ondersteunende begeleiding.

1.2.8 DUUR EN EINDE VAN DE BEGELEIDING

Statistische gegevens : Aline Jacops
Redactie : Mallorie Van den Nyden

Sinds 2016, bekijken wij de redenen voor het stopzetten van een begeleiding. We wilden weten wat de cijfers ons kunnen vertellen over het halen van onze doelstellingen, nl. de autonomie van de mensen die we begeleiden. Daarbij willen we te weten komen wat de belangrijkste redenen zijn voor het beëindigen van een begeleiding en welke factoren het verbreken van een link en dus het vervroegd stoppen van een begeleiding, beïnvloeden.

Het voorbije jaar werd **13%** van de **258 afgesloten dossiers**, in overeenstemming stop gezet nadat gezamenlijk vastgesteld werd dat de nood aan zowel begeleid wonen als de hulp van een andere dienst niet meer nodig was. In samenspraak met deze personen werden de vooropgestelde doelstellingen geëvalueerd; deze werden bereikt en de autonomie was hoog genoeg om met stabiliteit in de woonst te blijven.

In 9% van de gevallen die waren doorverwezen, werd besloten de betrokkene door te verwijzen naar een andere dienst, omdat er werd vastgesteld dat *Fami-Home* niet de meest adequate organisatie was om de hulpvraag van de persoon te beantwoorden. We erkennen dat we niet gewapend zijn om elke uiteenlopende situatie te kunnen aanpakken. In dergelijke gevallen is het beter de betrokken persoon door te verwijzen naar een aan hun noden aangepaste dienst. Dit gebeurt ook in de gevallen waarbij de autonomie van de persoon niet zodanig verloren is, dat de aanwezigheid van begeleid wonen verantwoord wordt.

Wanneer wij zeggen dat wij niet de juiste hulporganisatie zijn, spreken we van personen met een zware mentale handicap of zware psychische problemen. Deze problematieken nemen zodanig de bovenhand op sociale problemen dat gespecialiseerde diensten nodig zijn voor een adequate begeleiding. Dit gezegd zijnde, zorgt onze tussenkomst voor een zekere bewustwording van dergelijke problemen en de noodzaak om hulp te gaan vragen bij professionelen van de geestelijke gezondheidszorg. Mensen worstelen vaak met vooroordelen rond alles wat “psy” is en hebben moeite dergelijke problemen te aanvaarden. In deze gevallen houdt ons werk in de nodige tijd te nemen om de obstakels weg te werken en de betrokkenen in contact te brengen met de juiste diensten. Daarbij wordt de tijd gegeven aan de persoon om vertrouwen op te bouwen vooraleer de overdracht te beëindigen.

13% van de dossiers werd stopgezet door een wijziging in de familiale situatie, een verhuis of een overlijden. Officieel spreekt men hier niet van het bereiken van voldoende autonomie, maar een verandering in situatie betekent vaak een sprong voorwaarts en een grotere onafhankelijkheid ten opzichte van sociale diensten. De stap nemen om met een partner te gaan samenleven, gaat vaak gepaard met een verbetering van de socio-economische situatie van de betrokkenen.

Ten slotte, **65%** van de dossiers eindigen omdat **de overeenkomst niet gerespecteerd wordt**. De grote meerderheid (100 dossiers) laat simpelweg niets meer van zich weten. Hierbij kunnen we enkel gissen naar de redenen.

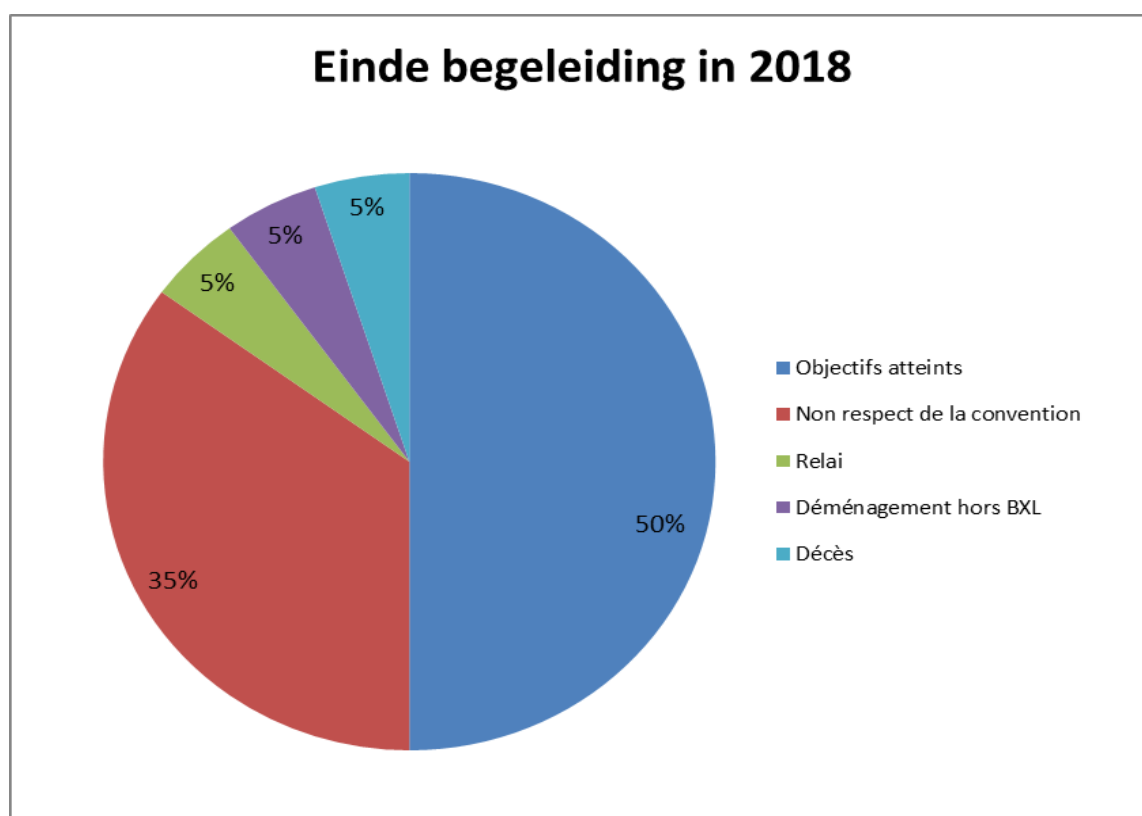
Het is mogelijk dat sommigen voldoende autonoom werden tijdens de begeleiding en onze bijstand dus niet meer nodig hebben. In andere gevallen kan het zijn dat ze ons niet nodig hebben omdat we geen antwoord kunnen geven op hun specifieke hulpvraag en zijn dus mogelijk bij een andere organisatie hulp gaan vragen. Dit zonder de moeite te nemen ons op de hoogte te brengen van hun beslissing. Het gebeurt ook dat mensen nog niet klaar zijn om hun situatie aan te pakken en het hoofd te bieden aan hun problemen. Ze steken liever hun hoofd in het zand, wat moeilijk is tijdens een begeleiding van een organisatie gelijk de onze. Deze manier van verdwijnen – het niets meer laten weten - kan verbazen, maar men mag niet vergeten dat wij met een zeer kwetsbare bevolkingsgroep werken. Een bevolkingsgroep die vaak emotionele en relationele moeilijkheden vertoont. In deze gevallen is het heel waarschijnlijk dat deze personen simpelweg een gekend parcours gaan herhalen. Een parcours dat, vaak sinds de kindertijd, gekenmerkt wordt door opeenvolgende breuken op alle levensvlakken. Het verbreken van relaties is een gewoonte die ze hebben aangenomen van kinds af aan en dus moeilijk te wijzigen is.

Onder de begeleidingen die verbroken werden door de betrokkenen omdat ze van mening waren dat wij hen niets meer konden bieden, zijn er toch velen waarbij wij de begeleiding zouden verder gezet hebben, ofwel door onszelf ofwel door een andere hulporganisatie. Zo was er iemand die onze begeleiding heeft stopgezet omdat hij vond dat we incompetent waren. Dit omdat we zijn schulden niet konden doen verdwijnen. Anderen wensten niet meer met ons te werken wegens een diepgaand conflict (bijv. na het plaatsen van de kinderen). Wij werken op vraag van de mensen en bieden begeleiding op maat, maar dit betekent niet dat we al hun wensen vervullen. Indien een begeleiding wordt stopgezet omdat wij niet voldoen aan de verwachtingen van de betrokkene, respecteren wij die beslissing. Onze deur blijft echter altijd open voor het geval de betrokkene later de begeleiding zou willen heropnemen. Wanneer deze inziet dat hij op het verkeerde spoor zat, kan de begeleiding met een betere basis heropgestart worden.

In een minderheid van de gevallen wordt een begeleiding stop gezet door *Fami-Home* wegens verbaal of fysiek geweld, of respectloos/gevaarlijk gedrag ten opzichte van een medewerker. Een andere reden is een grove schending van vertrouwen (diefstal, frequent liegen, ...). Er zijn ook mensen die weigeren een aantal stappen te zetten die hun situatie zou verbeteren en zo de begeleiding doen mislukken. Dit is vaak het geval bij gezinnen die verplicht begeleid worden onder druk van de jeugdbescherming, denkend dat ze zo de plaatsing van hun kinderen kunnen voorkomen. Wij werken echter op vrijwillige basis. Het 'opzettelijk' doen mislukken van de begeleiding, bewust of niet, komt ook voor bij mensen die nog niet klaar zijn voor de begeleiding. Het is in dergelijke gevallen beter de begeleiding stop te zetten om een eventuele heropname van de begeleiding in de toekomst zo veel mogelijk slaagkans te geven. Wij krijgen ook te maken met personen die mirakels van ons verwachten en denken dat we alles in hun plaats kunnen oplossen. Ze beseffen snel dat dit niet zo is en dat we geen magische toverstaf hebben om alle problemen te doen verdwijnen. In deze gevallen wordt de begeleiding snel stopgezet.

Ons werk met mensen met de meest uiteenlopende profielen en komende vanuit verschillende situaties is bezaaid met hindernissen. We trachten ons zo veel mogelijk aan te passen, wetende dat niet alles mogelijk is en dat we de andere niet kunnen helpen als deze dat zelf niet wil. Het is ook belangrijk te weten dat de mensen meestal nog omringd zijn door andere psychosociale diensten en dat het stopzetten van onze begeleiding niet noodzakelijk betekent dat ze aan hun lot zijn overgelaten.

Het opstellen van deze statistieken heeft ons bewust gemaakt van de moeilijke definitie van ons doel, nl. 'autonomie'. De inhoud ervan hangt van verschillende factoren af: de situatie en de perceptie van de persoon, de maatschappelijk werkers en de maatschappij in het algemeen. De dossiers die in deze statistieken opgenomen zijn onder "autonomie behaald", zijn enkel diegene waarbij de begeleiding stopgezet is na wederzijds overleg waarbij beide partijen, zowel *Fami-Home* als de betrokkene, het erover eens waren dat autonomie voldoende behaald was. Na het lezen van onze beschouwingen, kan besloten worden dat 13% een minimalistisch cijfer is dat de werkelijkheid niet helemaal weerspiegelt! Als we aan dit percentage de begeleidingen toevoegen die om een andere reden werden stopgezet, maar waar wellicht het doel ook werd bereikt, dan zal het percentage hoger zijn.

Als dienst begeleid wonen met een algemeen hulpaanbod, krijgen wij uiteenlopende soorten aanvragen. Het intake gesprek helpt ons de hulpvragen en behoeften van de persoon te identificeren. Vervolgens trachten we met het team de mogelijke en meest aangepaste werksporen na te gaan. Vaak betekent dit een heroriëntatie van de persoon naar een meer aangepaste organisatie. Een organisatie die gespecialiseerd is in de vragen en problematiek van

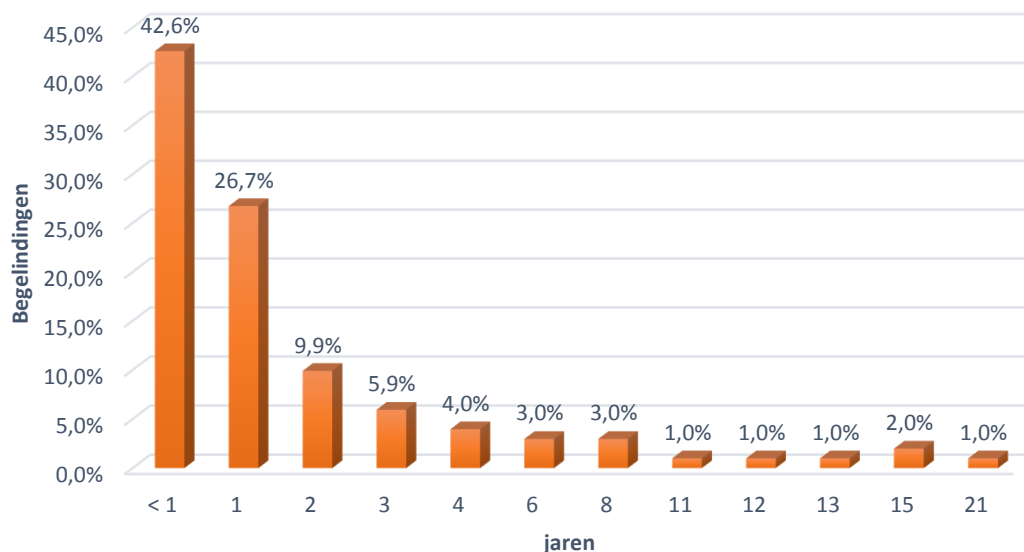
de persoon. Dit verklaart de reden van kortdurende begeleidingen. Toch, vereisen deze aanvragen een zekere analyse en opzoekingswerk dat niet te verwaarlozen valt, aangezien het ook integraal deel uitmaakt van onze missie. Deze dossiers werden, voor de duidelijkheid, niet meegeteld bij deze gegevens.

Voor de grote meerderheid van de dossiers waarbij de begeleiding beëindigd wordt, gaat het over personen die ons de toegang tot hun leven niet willen verlenen. Dit maakt het begeleiden van deze persoon zeer moeilijk, tot onmogelijk. Het gebeurt dat wij bepaalde gedragingen, beslissingen, en keuzes niet kunnen steunen, wat ervaren kan worden als een gebrek aan ondersteuning. Voor sommigen is het moeilijk in te zien dat het bieden van hulp niet altijd gelijk staat aan het ingaan op al hun hulpvragen.

Wat er ook gebeurt, wij leggen altijd de nadruk dat het beëindigen van een begeleiding geen onomkeerbaar gegeven is. De personen die er nood aan hebben, kunnen altijd terug een aanvraag bij ons doen, die dan opnieuw geëvalueerd zal worden.

Wat zeker en vast onthouden moet worden is dat op de dag van vandaag, **de helft van onze dossiers leiden tot een positieve uitkomst** waarbij de vooropgestelde doelstellingen succesvol bereikt worden en autonomie voldoende gerealiseerd is om verder te gaan zonder onze begeleiding. Als we hierbij de dossiers kunnen meetellen die buiten Brussel zijn gaan wonen en daar het werk hebben verder gezet met een andere dienst en de dossiers die we hebben doorverwezen naar meer adequate instellingen die de begeleiding op zich hebben genomen, komen we uit op een slaagpercentage van **60%**. Dit is volgens ons een zeer motiverend resultaat dat de relevantie en doeltreffendheid van begeleiding aan huis erkent. Ons doel is om dit resultaat te verhogen. Hiervoor verfijnen we jaar na jaar onze praktijk en verbeteren we onze organisatie. Wij hebben geen vat op de verantwoordelijkheid van de gebruiker zelf voor het behalen van zijn doelstellingen en kunnen daarom niet verantwoordelijk gesteld worden noch garant staan voor het behalen ervan. Wij hebben echter de verplichting alle mogelijke middelen ter beschikking van de gebruiker te stellen zodat deze zijn doelstellingen kan bereiken.

DUUR VAN DE BEGELEIDING 2018

Het is het eerste jaar dat we de oefening doen om over de duur van de begeleidingen te rapporteren. Dit niet omwille van nalatigheid, maar omdat dit gegeven ons voorheen niet belangrijk leek. De duur van een begeleiding getuigt immers niet voor de efficiëntie ervan. Een begeleiding wordt op maat gemaakt, in samenwerking met de gebruiker en met oog op zijn hulpbronnen, zijn moeilijkheden en zijn tempo. Elk individu is verschillend en wij nemen de tijd die nodig is om zijn objectieven waar te maken. Dit temporele criterium heeft voor ons geen enkel belang en is geen significante indicatie voor onze efficiëntie.

De actuele tendens (hervorming van de ordonnantie, reorganisatie van de sector, versterkte controles, het eisen van kwalitatieve evaluaties, enz.) en de politieke wil leggen steeds meer druk op het meten van de “winstgevendheid” van de diensten voor hulp aan personen, waardoor onze sector steeds minder non-profit wordt. Om onze goede wil te tonen en antwoord te kunnen geven op vragen die ons gesteld worden betreffende onze activiteiten, leek het ons nodig om deze oefening te maken. Het was interessant om er bewust van te worden dat de **gemiddelde duur van onze begeleidingen twee jaar bedraagt** en zodoende lager is dan we verwachtten. Wat kunnen we hieruit besluiten? Niet veel! Een begeleiding van korte duur is vaak een gevolg van een snelle heroriëntatie, terwijl een begeleiding van lange duur vaak betekent dat de persoon meer tijd nodig heeft om voldoende autonomie te verwerven of dat de situatie gekenmerkt werd door een multi-problematiek. De weinige **begeleidingen van meer dan vijf jaar (15%)** worden voor een deel uitgemaakt door personen die waarschijnlijk nooit voldoende autonomie zullen verwerven en voor de rest van hun leven nood zullen hebben aan een vangnet. We spreken hier over personen die erg beperkt zijn, maar niet genoeg om erkend te worden door de sector voor personen met een handicap. In de gevallen waar onze begeleiding eindigt met een dergelijke erkenning, heeft deze stap vaak zo veel tijd in beslag genomen dat het onmogelijk lijkt de opgebouwde vertrouwensband te verbreken die nodig is voor een goed werkende begeleiding. In deze gevallen lijkt het ons beter om de begeleiding voort te zetten om de continuïteit in de geboden hulp te garanderen.

Het is voor ons belangrijk om een totale vrijheid over de duur van de begeleidingen te behouden. Deze kan enkel gedetermineerd worden door de co-constructie van de gebruiker en de begeleidende dienst. Dit aspect mag absoluut niet toekomen aan een volledig arbitraire politieke beslissing die een begeleidingsduur zou definiëren waar elke persoon zich aan moet houden. Het doel van autonomie zou dan binnen die termijn behaald moeten worden, onafhankelijk van de situatie, de problematieken en de hulpbronnen die de persoon heeft. Dit slaat nergens op.

1.3 ONZE SPECIFIEK PROJECTEN

1.3.1 DE TRANSITWONING “CASA ESPERANZA”

Mallorie Van den Nyden

De vzw *Esperanza* nam contact op met het sociaal verhuurkantoor (SVK) *Ieder Zijn Woning* met het voorstel een gebouw van 21 woningen in beheer te nemen, telkens met 1 tot 3 kamers. Het gebouw is gelegen in Molenbeek. Zij wensten gemeubelde transitwoningen ter beschikking te stellen aan gezinnen en alleenstaande personen in moeilijkheden. *Ieder Zijn Woning* heeft op haar beurt contact opgenomen met een aantal organisaties die mogelijk geïnteresseerd zouden kunnen zijn in het project. Acht organisaties hebben zich verenigd in dit project en kunnen zo deze formule aanbieden aan hun gebruikers. Deze organisaties omvatten een onthaaltehuis, twee diensten voor begeleid wonen, drie diensten ter begeleiding van jongeren naar autonomie, een dienst begeleiding van personen met een handicap en een dienst die vluchtelingen begeleidt. De coördinatie gebeurt door *Ieder zijn Woning*. Zij nemen ook alles op zich wat betreft de verhuur en het bemeubelen van de woningen.

Het project heeft als doel de zelfstandigheid van de deelnemers te bevorderen door hen voor een redelijke termijn een woning aan te bieden met aangepaste sociale begeleiding.

Deze formule heeft het voordeel dat personen voor een betaalbare prijs een woning kunnen betrekken die helemaal in orde is. Dit maakt dat levensomstandigheden verbeterd worden en deze personen terug op krachten kunnen komen om andere oplossingen te zoeken. Dat is toch wat verwacht wordt van het project *Esperanza*. Wij wensen dat zulke privé initiatieven als voorbeeld kunnen dienen om andere promotoren aan te sporen hun woningen aan te bieden voor sociale doeleinden. Van onze kant, blijven wij voorstander van glijdende huurovereenkomsten. Deze huurformule is volgens ons relevanter en constructiever. Wij erkennen evenwel dat hierdoor een kleiner aantal personen geholpen zou worden, aangezien deze formule een kleinere turn-over impliceert.

Wij hebben mensen kunnen doorverwijzen die in een zeer slechte of onaangepaste woning, of zelfs op straat, verbleven. Zeer snel al stootten we op de grenzen van het project, namelijk het tijdelijke karakter dat (theoretisch) gelimiteerd is tot één jaar. In sommige gevallen was het parcours van de mensen zo chaotisch en ongestructureerd dat deze termijn veel te kort bleek te zijn om hun sociale en administratieve situatie op orde te krijgen. Voor anderen bracht die periode zo veel onzekerheid met zich mee dat zij enkel bezig waren met het zoeken naar een andere woning (inschrijving in SVK, sociale woning, diverse diensten die hulp bieden bij het zoeken naar een woning, huurdersbond, ...) waardoor ze niet investeerden in de woning die ze ter beschikking hadden of de wijk waarin ze woonden. Het tijdelijke karakter van hun huurovereenkomst is voor hen zoals het zwaard van Damocles boven hun hoofd, met de vrees geen andere oplossing te zullen vinden tegen het eind van het transit huurcontract.

Na een eerste evaluatie van het project met alle partners, hebben we een compromis kunnen vinden tussen een transit huurcontract en een glijdend contract. Dit door de maximale periode van bezetting naar drie jaar te brengen voor personen met complexe situaties. Dit laat een beter aanpassing aan het project toe en geeft een meer realistische tijd om zich te versterken vooraleer naar een duurzame woning over te gaan.

DE SITUATIE OP 31/12/2018

Gezinssamenstelling	Verblijfsduur	Bestemming na vertrek
Alleenstaande man	10 maanden	Individuele woning
Alleenstaande vrouw	18 maanden	Nog bezig
Vrouw + 2 kinderen	21 maanden	Nog bezig

Tot nu toe, verlaten de personen de transitwoning vóór de vervaltijd van drie jaar, met uitzondering van één familie in 2017. Er moet onderlijnd worden dat dit niet altijd met een positief resultaat is. Personen kunnen zich na de transitwoning richten op woningen die van slechtere kwaliteit zijn, tot onbewoonbaar. En dit vaak voor een hogere huurprijs. Deze uitkomst maakt dat wij verdeeld zijn over de transit huurformule, ook al lijkt de maximale huurtijd van drie jaar momenteel geschikt te zijn aangezien we **een gemiddelde verblijftijd van 25 maanden terugzien in het jaar 2017 en 16 maanden in 2018**. Toch zou er moeten overwogen worden om deze tijd te verlengen op basis van bepaalde argumenten⁸ die casus per casus geëvalueerd moeten worden.

We missen echter nog wat overzicht om definitieve conclusies te kunnen trekken. Langs een kant is onze steekproef beperkt en langs de andere kant vermijden wij op voorhand al de huishoudens die meer tijd nodig zouden hebben te weerhouden. De kwestie van een glijdende huurovereenkomst⁹ moet dus niet al te snel opzij geschoven worden. Dit zou ervoor zorgen dat we een groter doelpubliek zouden kunnen aanspreken en dus de huishoudens die er het meest nood aan hebben, maar momenteel uitgesloten worden, erbij zouden kunnen betrokken worden.

Ten slotte, indien de woningaanbieder het transitprincipe wil behouden, waarom niet de mogelijkheid bekijken voor de huurder om in de woning te kunnen verblijven tot een andere

⁸ Tot op heden zijn nog geen objectieve criteria gedefinieerd. Momenteel is het de verklaring op eer van de begeleidende dienst die de goede samenwerking met de persoon in de zoektocht naar een andere woning bevestigt.

⁹ We spreken hier van de term glijdende huurovereenkomst zoals deze gebruikt wordt door SVK, waarbij de huurder de mogelijkheid heeft een klassiek huurcontract af te sluiten na het beëindigen van een transithuurcontract. Sinds 1 januari 2018 bestaat er een nieuw concept dat ook glijdende huurovereenkomst" genoemd wordt binnen de nieuwe Brusselse ordonnantie betreffende huurovereenkomsten. Deze bepaalt eerder de regels rondom het onderverhuren van de organisaties die dit onderschreven hebben.

woont gevonden is? Dit is een vraag die besproken zal worden tijdens een vergadering met de promotor.

1.3.2 SITUATIES GEDURENDE HET JAAR 2018

SITUATIE 1

Anissa El-Merabety

Meneer H. wordt begeleid door Fami-Home sinds 2014. Op dat moment woonde hij samen met zijn moeder, maar heeft altijd de wens geuit om alleen te wonen. Hij kreeg de mogelijkheid om in het project Esperanza toe te treden in 2016. De ervaring was niet positief voor hem, omdat hij veel moeite had met het beheer van zijn administratieve taken. Na vier maanden in de woning, heeft Meneer H. deze moeten verlaten omdat hij de huur niet betaalde.

Terug bij zijn moeder, heeft Meneer H. een aanvraag ingediend voor een bewindvoerder van goederen. Eens de administratieve situatie verbeterd was, kwam de wens om alleen te wonen terug naar boven. In januari 2018 kreeg hij een tweede kans om het project Esperanza te integreren en Meneer heeft deze kans direct aangenomen. Deze nieuwe ervaring was zeer positief. Na 11 maand in de Esperanza woning, kreeg hij een individuele woning aangeboden dat beheerd wordt door een SVK. Hij is er nog steeds en is zeer blij.

Deze situatie toont aan dat, zelfs als een persoon het project moet verlaten omdat deze de overeenkomst niet respecteert, het nog steeds mogelijk is om later terug te komen. De eerste ervaring heeft ervoor gezorgd dat deze meneer zich bewust is geworden van zijn moeite om financiële en administratieve zaken te beheren. Hij die eerst tegen het idee van een bewindvoerder was, vraagt nu dat deze hem blijft begeleiden.

SITUATIE 2

Dominique Tricot

Mevrouw B. heeft in april 2017 een *Esperanza* woning betrokken.

Zij woonde met haar zoontje van twee jaar in een vochtige woning die niet aangepast was aan hun noden.

Als zwangere vrouw, was het moeilijk om in te beelden dat ze in dergelijke omstandigheden zou kunnen blijven wonen met een pasgeboren kindje. Toen een woning met twee kamers vrij kwam in het project *Esperanza*, hebben we direct aan deze jonge dame gedacht.

Na een redelijk chaotisch parcours, is het nu mogelijk voor haar om zich te installeren en vooral om haar administratieve situatie te stabiliseren. Ook is het nu voor haar mogelijk om projecten op middellange termijn te beginnen, zoals het volgen van een opleiding.

SITUATIE 3

Quentin Dardenne

Begin augustus 2017, heeft Mevrouw C de woning betrokken. Dit is haar eerste ervaring in een individuele woning. Zij is als niet-begeleide minderjarige vluchteling (NBMV) zeven jaar geleden in België aangekomen en heeft na lang vechten het statuut van vluchteling verkregen.

Met betrekking tot haar kwetsbaar profiel en de verschillende moeilijkheden die zij cumuleert, was het de bedoeling om haar vaardigheden en haar autonomie te evalueren. Het identificeren van haar sterktes en zwaktes om uiteindelijk haar netwerk uit te breiden zodanig dat haar integratie in België voortgezet kan worden.

Sinds haar aankomst in Esperanza, heeft Mevrouw C alles gedaan om administratief in orde te zijn. Zij is trouwens steeds in orde voor de betaling van de huur, zowel als voor de terugbetaling van de huurgarantie die Fami-Home haar heeft voorgesloten.

Deze periode heeft ons toegelaten om een intellectuele deficiëntie bij Mevrouw C vast te stellen. Wij hebben Mevrouw C dan doorverwezen naar een organisatie die begeleidingen aanbiedt voor deze specifieke problematiek. Zij hebben haar begeleid bij het zoeken naar een aangepast professioneel project. Op deze manier heeft ze een eerste werkervaring kunnen opdoen in een restaurant.

Wij hebben Mevrouw C geholpen bij haar inschrijvingen bij de sociale woningen en bij sociaal verhuur kantoren. Tegelijk hebben wij haar geholpen bij haar zoektocht op de private huurmarkt. De realiteit van de huurmarkt zorgt er echter voor dat het moeilijk is om een woning te vinden die aansluit bij haar criteria, waardoor de zoektocht veel tijd vraagt. Het is daarbij nodig om Mevrouw C te coachen zodat ze zich kan “verkopen” bij de verschillende eigenaars. Deze zoektocht heeft tot nu toe nog geen vruchten afgeworpen, maar wij laten ons niet ontmoedigen en doen voort.

Wij hopen dat de eigenaar van de woningen van het project Esperanza bij uitzondering zal accepteren dat Mevrouw C langer in de woning kan blijven zodat zij de tijd heeft om een duurzame woning te vinden.

CONCLUSIE

Waarom niet overwegen om de meest kwetsbare personen ten opzichte van de huurmarkt toe te staan om in de Esperanza woning te blijven totdat ze een sociale woning verkrijgen, of elke andere oplossing voor een duurzame woning? De persoon zou zich hierbij inzetten om zijn project van herhuisvesting zo goed mogelijk uit te voeren, met de hulp van de sociale begeleider, maar zou dan niet meer onder druk staan of gestraft worden voor mogelijk falen.

“Onze rol is om hen in hun tempo te begeleiden, niet om een zodanige druk op de gebruikers uit te oefenen opdat zij kost wat kost het ritme volgen dat hen opgelegd wordt”.

Rekening houdend met de sociale en economische context van de huidige huurmarkt waarin we ons bevinden en waar verschillende personen uitgesloten worden zonder enige invloed te hebben op de situatie, is het oneerlijk om de verantwoordelijkheid van herhuisvesting enkel op het individu te leggen of op de sociale werker. We kunnen de persoon dus niet de schuld geven van geen andere woning te vinden, alsof de persoon de macht zou hebben om huurprijzen te verlagen of inkomsten te verhogen. De grote meerderheid van de personen wil echt een woning vinden en voorkomen om in een precaire situatie te belanden. Zelden blijven mensen in de inertie en kunnen de gevolgen hiervan hen niets schelen. En dit is nog zeldzamer wanneer een persoon begeleid, ondersteund en aangemoedigd wordt. Elke situatie is uniek en brengt verschillende specifieke moeilijkheden met zich mee die verschillende ritmes vereisen. Onze rol is om hen in hun tempo te begeleiden, niet om een zodanige druk op de gebruikers uit te oefenen opdat ze kost wat kost het ritme volgen dat hen opgelegd wordt. Of het tempo dat vereist wordt door de instellingen, het maatschappelijk systeem en institutionele procedures. Dit is toch eigenaardig? Daarom blijven wij pleiten voor een glijdende huurovereenkomst.

1.3.3 HET “GALO” PROJECT

Mallorie Van den Nyden

Met het GALO project willen wij een duw in de rug geven van de personen en families die door ons begeleid worden, door hun toegang tot een woning te vergemakkelijken middels het ter beschikking stellen van een volledige huurwaarborg voor diegenen die over geen andere mogelijkheden beschikken of ter vervanging van het principeakkoord van het OCMW. Deze lening van de huurwaarborg staat huishouden toe om zich competitiever op te stellen ten opzichte van een meedogenloze huurmarkt waarbij het steeds moeilijker wordt om een eigenaar te overtuigen.

In 2017, hebben we een lening toegekend aan een jonge alleenstaande vrouw die zo goed als onmiddellijk haar woning moest verlaten (opzeg van de huurovereenkomst door de eigenaar). Ze had zelf geen huurwaarborg en haar oude huurwaarborg was eigendom van het OCMW, maar kon niet snel genoeg vrijgemaakt worden zonder de toestemming van de eigenaar. Na het vinden van een woning binnen haar financiële mogelijkheden, heeft ze haar weinige spaargeld moeten gebruiken om de eerste huur te kunnen betalen. Onze hulp heeft haar onderhandelingen kracht gegeven door de nieuwe eigenaar twee maand huurwaarborg voor te

Huurwaarborgfonds Dit is een nieuw project dat opgestart is in mei 2017 *met de steun van het Christiane Stroobants Fonds, beheerd door de Koning Boudewijntichting*. Wat wij GALO noemen is een Fonds met 7500€ tot onze beschikking om ons toe te staan huurwaarborgen voor ons publiek voor te schieten.

kunnen leggen. Gezamenlijk met deze vrouw hebben we een afbetalingsplan opgesteld dat rekening houdt met haar financiële realiteit.

Dit jaar hebben nog eens twee personen een beroep kunnen doen op dit fonds. Het gaat om

twee alleenstaande mannen. De eerste verliet de straat en nam zijn intrek in een kamer in onze solidaire woningen (zie p. 51) en de ander verliet ons project van solidair wonen om zijn intrek te nemen in een individuele woning waar hij zijn weg naar meer autonomie verder zet.

Een dergelijk fonds zou niet nodig hoeven te zijn, maar voor thuisloze personen die op straat leven blijken de stappen die ondernomen moeten worden om een huurwaarborg aan te vragen reusachtig. Door op voorhand al ontmoedigd te zijn, neemt de persoon niet eens de moeite om aan een dergelijke procedure te beginnen, waardoor deze in de thuisloze situatie blijft.

GEBRUIK VAN HET GALO FONDS

	Uitgeleende bedragen	Duur van de terugbetaling	Maandelijks bedrag	Datum van de lening	Bedrag terugbetaald op 31/12/2018
	€ 827,58	33mois	€ 25,00	27-06-17	€ 325,00
	€ 657,94	13mois	€ 50,00	26-03-18	€ 100,00
	€ 277,26	19mois	€ 15,00	20-09-18	€ 0,00
Totaal	€ 1.762,78				€ 525,00

Het is vanzelfsprekend dat de haalbaarheid van dit project op lange termijn direct afhangt van het terugbetalingspercentage van de schuldenaars. Rekening houdend met hun, in het algemeen, lage terugbetalingscapaciteit, moeten wij vaak terugbetalingsplannen accepteren die meerdere jaren kunnen duren. Het kan ook gebeuren dat we op het einde van de huurtermijn moeten wachten zodat de huurwaarborg vrijgegeven wordt en wij op die manier het resterende bedrag terugkrijgen. Daarom neemt het opnieuw samenstellen van het fonds meer tijd in beslag dan het gebruik ervan. Gelukkig hebben wij dit jaar redelijk belangrijke particuliere schenkingen gekregen die ons, onder andere, de mogelijkheid geven om dit fonds te voeden en zo de continuïteit van het fonds op lange termijn te verzekeren. Bij deze, *willen wij het bedrijf MACQ bedanken voor hun vrijgevege bijdrage.*

CONCLUSIE

Mallorie Van den Nyden

We hebben gezien dat onze opdracht erin bestaat begeleiding aan te bieden, meestal intensief en op lange termijn. Deze geeft steun op zeer verscheidene vlakken en wordt aangevuld met andere medisch-psycho- sociale actoren.

Bijna *63%* van ons publiek heeft op straat geleefd of in een opvangcentrum. Slechts *17%* van de aanvragen komt echter vanuit die centra en *3,4%* uit de sector voor dringende hulp. De lage inkomsten van ons publiek zouden hierdoor gedeeltelijk kunnen verklaard worden. Het verlaten van een opvangtehuis moet noodzakelijkerwijs financieel haalbaar zijn. De hele sociale sector is het er mee eens dat de *toegang tot huisvesting van jaar tot jaar vermindert terwijl de huurprijzen steeds toenemen.*

Hierdoor komt de opdracht van begeleid wonen onder druk te staan. Ons publiek zit vast in tijdelijke opvangstructuren en gaat heen en weer tussen verschillende instellingen omdat er voor hen geen andere uitweg meer bestaat. Het bewijs daarvan is dat wij jaar na jaar benaderd worden door individuen of diensten die onze ondersteuning vragen om naar een woning te zoeken. Dit is echter een van de weinige dingen die we niet doen. Naast het feit dat dit geen onderdeel is van onze opdracht, hebben wij naast onze sociale begeleidingen, fysiek de tijd niet om onze aandacht daaraan te besteden. Daarnaast zijn wij niet gemachtigd de huurprijzen te doen dalen.

We zijn nochtans van mening dat het verhogen van het aantal opvangplaatsen in de sector dringende opvang geen oplossing is. Het lijkt dat deze plaatsen enkel worden aangeboden onder druk van de vraag en door gebrek aan andere alternatieven en structurele antwoorden die door de politieke wereld zouden moeten gecreëerd en gesteund worden.

Wat voor ons wel zinvol is, is het *ondersteunen van initiatieven zoals de cel Woningzoeker en -maker.* Dit project heeft als doel privé eigenaars ervan te overtuigen te verhuren aan mensen in moeilijkheden. Voor personen in moeilijkheden is het niet voldoende om tijdens hun zoektocht naar een woning enkel kranten en het internet af te schuimen en te telefoneren. De hoge huurprijs is niet de enige hindernis om een woning te vinden. Verhuurders zijn namelijk erg terughoudend als het om mensen in moeilijkheden gaat. Een éénoudergezin met meerdere

kinderen, van buitenlandse herkomst en met een leefloon, stoot steeds op een weigering. Zulk een gezin moet zich tevreden stellen met een haast onbewoonbare ruimte en verhuurders met minder geweten.

Om tot echte duurzame en efficiënte oplossingen te komen voor thuislozen moet er dus samengewerkt worden met diverse hulpverleningsdiensten. Noodopvang en onthaalhuizen zijn absoluut noodzakelijk, maar het blijven tijdelijke oplossingen. Als er geen uitwegen naar duurzaam wonen worden aangeboden, worden mensen afhankelijk van de hulpverlening. Men moet niet vergeten dat de missie van onthaalhuizen erin bestaat om te voorkomen dat mensen op straat belanden door in te grijpen tijdens acute crisismomenten voor een zo kort mogelijke tijdspanne.

Er moet dus gewerkt worden aan alternatieven die *de woning voorop plaatsen als instrument van herintegratie, zowel vanuit directe toegang vanaf de straat* als na een verblijf in een onthaalhuis. Maar er moet tegelijk ook voor gezorgd worden dat mensen hun woning niet verliezen. *Preventief werk* door diensten zoals de onze kan daar voor zorgen. Het hebben van een woning is een recht en het lijkt dus vanzelfsprekend deze woning voorop te stellen als eerste stap naar sociaal herstel en het herstel van de identiteit. Niemand lijkt nog te ontkennen dat de woning het vertrekpunt is en niet het eindresultaat, maar deze woning moet samengaan met een aangepaste begeleiding, aangepast aan de situatie van de persoon. Het is niet voldoende mensen een woning te geven opdat al hun problemen en de oorzaken ervan zouden verdwijnen. Persoonlijk herstel, het in orde zetten van de financiële en administratieve situatie en het heropbouwen van ankerpunten gebeuren vanuit een onthaalhuis (ondanks de institutionele limieten met een soms infantiliserende werking). Het hebben van een dak boven een hoofd is maar één van de elementen op de weg naar herstel.

Begeleiding aan huis wordt dan noodzakelijk en onlosmakelijk verbonden met elk initiatief van integratie via huisvesting. Dit wordt gesteund door diverse Belgische en Europese studies.

Al in 2001 gaf het Verenigd College van de GGC opdracht tot een onderzoek over de problematiek van thuisloosheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest waarin één van de conclusies in die richting ging. De activiteiten die wij ontwikkelen zijn nodig voor het welslagen van een hele reeks nieuwe initiatieven. Wij worden nu al vaak gevraagd om mee te werken aan deze projecten. Het zou jammer zijn dat we dergelijke samenwerkingsvoorstellen moeten weigeren door een gebrek aan middelen.

Hoe komt het dan dat de politieke keuzes zich concentreren rond het versterken van de noodopvang en de creatie van een coördinerende superstructuur die niets anders voorstelt dan thuislozen te laten ronddraaien in de bestaande diensten zonder te werken aan echte uitwegen?

Met het oog op dit alles, is het belangrijk te verduidelijken dat we tot op heden slechts over 3,4 voltijdsequivalenten beschikken (*2,9 voltijdsequivalent maatschappelijk werker* en 0,5 VTE directie) van de COCOM *voor de omkadering van 68 dossiers per jaar*. Het is verbazend om op te merken dat van diensten voor begeleid wonen verwacht wordt dat ze ontwikkelen en de

groeïende hulpvragen kunnen beantwoorden, terwijl het budget voor deze diensten niet toeneemt.

Wij verdedigen onze specificiteit als dienst aan huis. Dit is waarom we **68%** van onze afspraken in de woonplaats uitvoeren en minstens **86% van de afspraken buiten onze muren** plaats vinden. Wij werken over het algemeen ook met een zeer precair publiek dat nood heeft aan een intensieve begeleiding. Daarbij verkiezen wij kwaliteit boven kwantiteit. Dit maakt dat het moeilijk is om te voldoen aan de verwachting van 20 dossiers per VTE indien er van gemiddeld 20 dossiers per maand uit wordt gegaan. Volgens onze realiteit op het veld, hebben wij uitgerekend dat een VTE maximum 12 dossiers tegelijk kan opnemen. En dit des te meer als men weet dat **70%** van onze dossiers “intensief” zijn, waaronder **26%** “zeer intensief”.

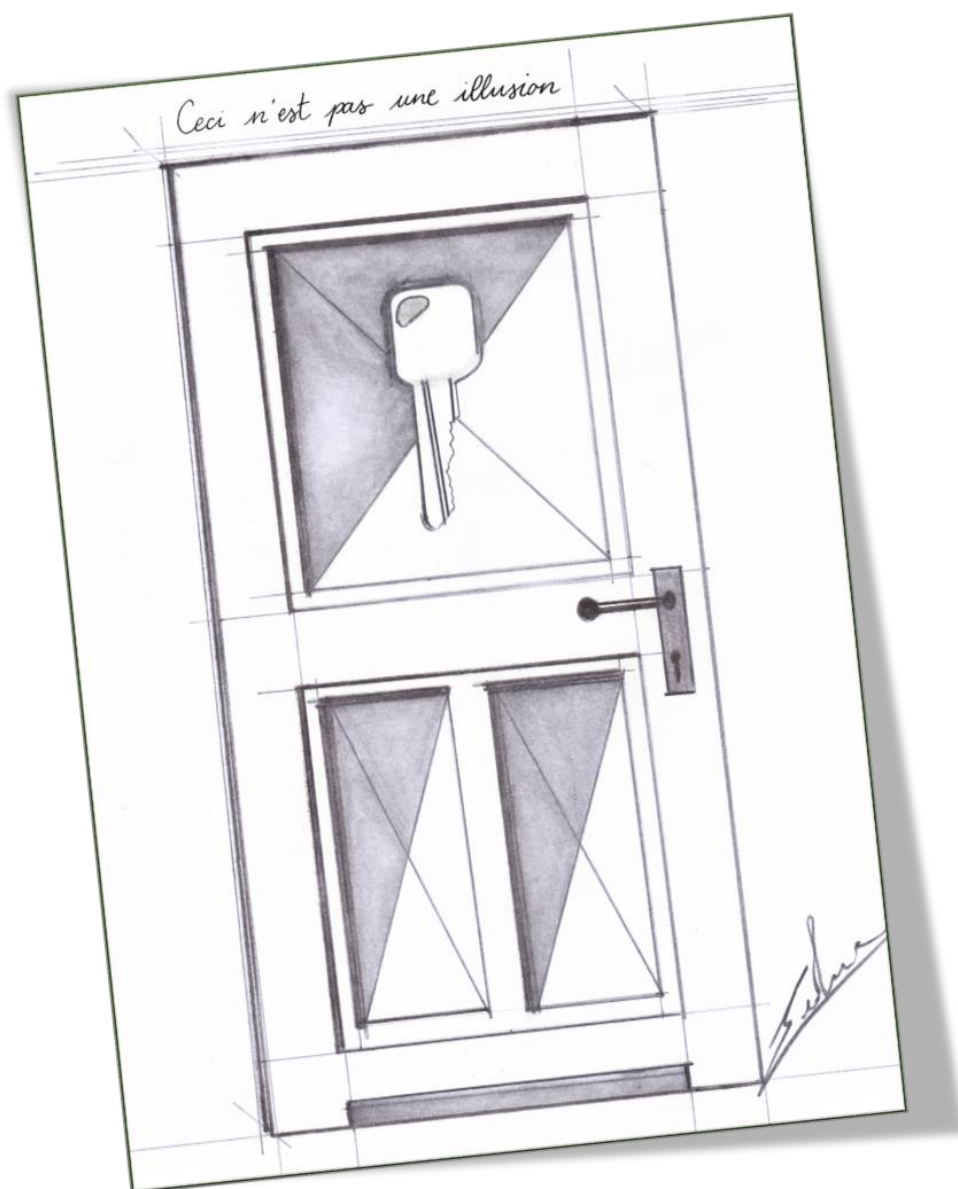
Het gebeurt dat één enkele administratieve taak meerdere uren inneemt in geval van het begeleiden van een persoon naar een instelling (bijvoorbeeld het OCMW of het Bureau voor Juridische Bijstand). Sommige trajecten naar de woonplaats van betrokkenen duren twee uur heen en terug. Het is dan te begrijpen dat het onmogelijk is om meer dossiers op te nemen zonder dat dit gevolgen zou hebben op de kwaliteit van de begeleiding.

Daarnaast, hebben onze twee voorgedij- Ministers dit jaar hard gewerkt om onze nieuwe ordonnantie en zijn uitvoeringsbesluiten op punt te zetten. Wij volgen hun werk van dichtbij op en werken hieraan mee via diverse kanalen (Bico federatie, werkgroepen van de Adviesraad voor Gezondheids- en Welzijnszorg, ontmoetingen met het Cabinet en of de administratie, ontmoetingen en uitwisselingen met verschillende betrokkenen uit de private sociale sector, etc.). Wij hebben de kans gekregen onze opmerkingen en bedenkingen in verband met de verschillende ordonnantie- projecten uit te drukken. Hoewel de onderhandelingen niet altijd even vlot verliepen, hebben we goede hoop op het resultaat van een werk dat zowel rekening houdt met politieke verwachtingen als met deze van de veldorganisaties en het publiek.

De nieuwe ordonnantie werd op 25 mei 2018 gestemd door de Algemene Vergadering van de Gemeenschappelijk Gemeenschapscommissie. Waar we gelijk hebben gekregen op sommige punten, zoals de definitie van onze doelstellingen, blijven we verdeeld over andere punten, zoals het oprichten van het coördinerend orgaan “Brus’help”, en kanten we ons ten slotte volledig tegen het instellen van een gecentraliseerd sociaal dossier waarbij wij verplicht worden om gegevens te delen die, naar onze mening, deel uitmaken van ons beroepsgeheim.

Volgend jaar zullen wij dit werk verder zetten met de uitvoeringsbesluiten gerelateerd aan deze ordonnantie. Wij hopen hierbij dat deze zullen aansluiten bij de werkelijkheid van het terrein zodat we zo goed mogelijk de hulpvragen van ons publiek zullen kunnen beantwoorden.

TWEEDE DEEL

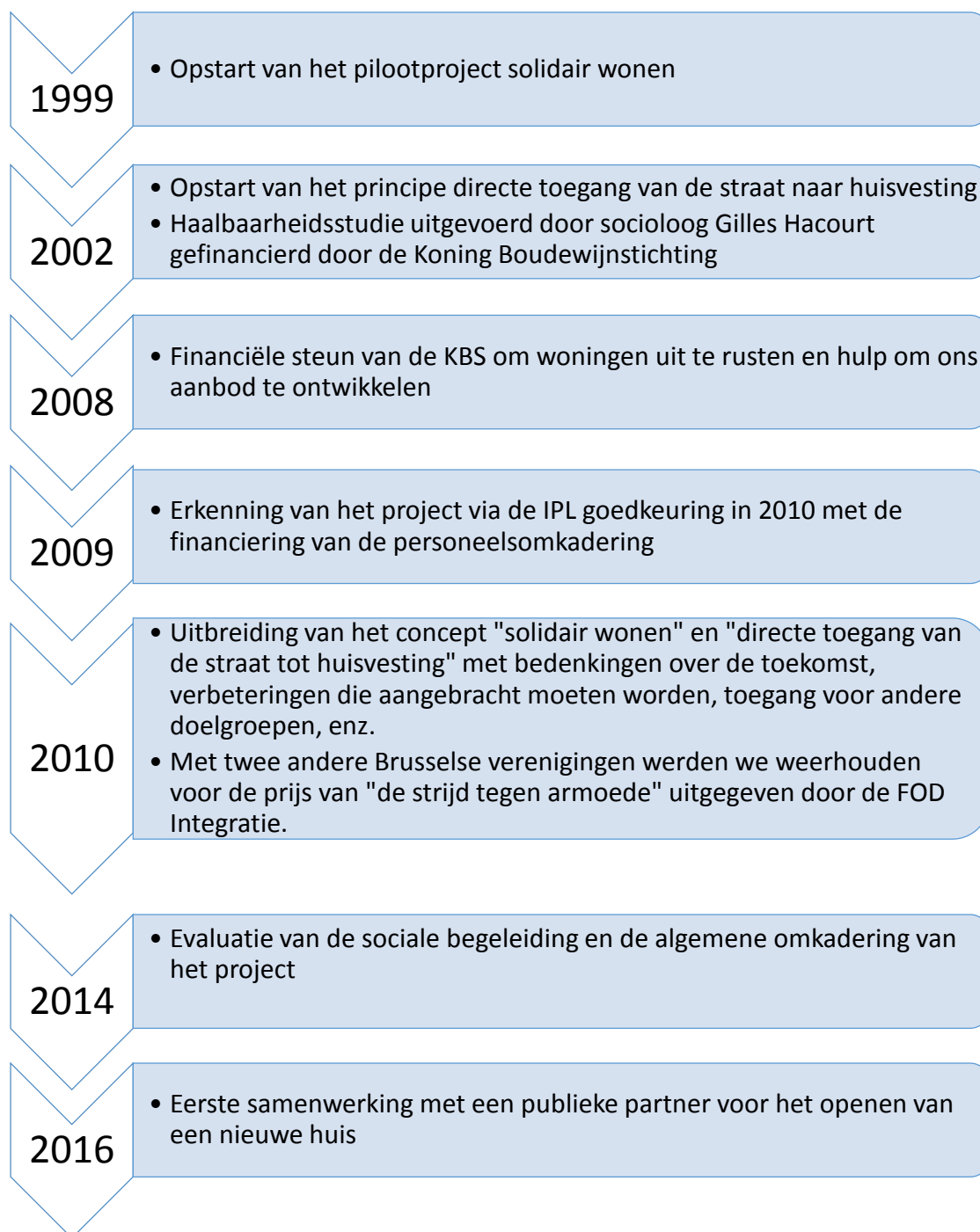
Solidair wonen

2 SOLIDAIR WONEN

Het draait hier om het aanbieden van een woning aan dakloze personen die moeite ondervinden om een woning te vinden en die ervoor kiezen om voor een korte duur of definitief een woning te delen en dus 'samen te huizen'.

Mallorie Van den Nyden

2.1 DE GROTE STAPPEN VAN HET PROJECT

2.2 DE PARTNERS EN HUN ROLLEN

Dat het project “solidair wonen” is kunnen ontstaan en zich verder heeft mogen ontwikkelen, is vooral te danken aan een partnerschap van organisaties die hun ervaringen hebben gebundeld ten voordele van dit vernieuwend project. Aanvankelijk omvatte het project vijf partners. Tegenwoordig zijn er nog vier partners die een bindende overeenkomst hebben ondertekend.

FAMI-HOME

- Begeleiding verzekeren bij het samenwonen;
- Aanbieden van individuele begeleiding;
- Instaan voor de coördinatie van het netwerk van partners;
- Voorstellen van het project aan de personen die naar de permanentie van *Fami-Home* komen en het aanbrengen van kandidaten.

IEDER ZIJN WONING

‘Ieder Zijn Woning’ is een sociaal verhuurkantoor (SVK) dat privé woningen beheert en deze verhuurt aan personen met een laag inkomen.

- Instaan voor de sociale verhuur van de gebouwen en trachten een groter woningaanbod te realiseren voor dit project;
- De huurovereenkomsten vernieuwen en de naleving van de daarin vastgelegde regels en het respect van het huishoudelijk reglement bewaken;
- Opmaken van een statistisch beeld van de jaarlijkse kosten in verband met het beheer van de woning;
- De partners informeren bij een beslissing van opzeg van huurcontract wegens gebrek aan betaling, dit vooraleer er wordt overgegaan tot de uitvoering hiervan. Verplichting tot overleg met de partners over alle andere oorzaken van opzeg;
- Deelname aan overleg- en evaluatievergaderingen in verband met het project.

DIOGENES

Diogenes is een team straathoekwerkers voor begeleiding van daklozen en mensen die op straat verblijven, hen ondersteunt en begeleidt daar waar ze zich gewoonlijk bevinden, dit op hun ritme, uitgaande van hun noden en verlangens, met als einddoel de wederopbouw van sociale banden.

- Het project uitleggen aan de straatbewoners;
- Kandidaturen indienen voor de beschikbare plaatsen;

- Ondersteuning in het “zich eigen maken” van de woning en leggen van linken tussen de persoon en de verschillende actoren die zich om hen bekommeren;
- Deelname aan de overleg- en evaluatievergaderingen in verband met het project.

HOEKSTEEN

Hoeksteen vzw is een centrum voor dringende opvang dat aan daklozen anoniem, gratis en onvoorwaardelijk een bed voor de nacht aanbiedt.

- Het project uitleggen aan hun publiek en de kandidaten voor de beschikbare plaatsen doorverwijzen;
- Deelname aan overleg- en evaluatievergaderingen in verband met het project.

DE BEWONERS

- Als begunstigden en co-ontwerpers van het project, kunnen zij actief deelnemen aan de evaluatie ervan en eventuele aanpassingen voorstellen;
- Zij dragen het project en zijn verantwoordelijk voor de organisatie eigen aan de woning die ze betrekken;
- Enkel indien zij dit zelf wensen, getuigen ze ter promotie van het project, hetzij in het jaarverslag, hetzij voor de media of rechtstreeks naar straatbewoners toe.

2.3 ONZE DOELSTELLINGEN

Wij blijven trouw aan onze doelstellingen, maar hebben deze met de jaren verfijnd naar aanleiding van onze ervaringen. We menen dat het belangrijk is deze doelstellingen te herhalen. Niet enkel voor diegenen die vandaag het project instappen, maar ook voor diegenen die sinds lange tijd aan het project werken.

EERST EN VOORAL EEN WONING!

De noodopvang en het opvangtehuis worden te vaak beschouwd als de enige opties voor dak- en thuislozen als oplossing voor hun huisvestingsprobleem. Nochtans zijn deze instellingen geen verplichte tussenstop op iemands pad om tot meer welzijn en emancipatie te komen. Voor velen die op straat wonen zijn er momenten in hun leven waar deze opties niet de meest geschikte zijn. Daarom is het noodzakelijk de toegangswegen tot een woning te diversifiëren en vooral **de directe toegang van de straat naar huisvesting** te ontwikkelen.

STRIJD TEGEN EENZAAMHEID

“Samenhuizen” vergemakkelijkt het **wederopbouwen van sociale banden en het solidariteitsmechanisme**. Het laat toe de aangevoelde eenzaamheid van de alleenstaande en desinteresse in de woning te vermijden. Deze aspecten leiden namelijk uiteindelijk tot terugkeer naar de straat.

Het gebeurt ook dat sommigen hun woning eigen proberen te maken door kennissen uit te nodigen die illegitiem de woning “innemen”. De hierdoor veroorzaakte conflicten kunnen eveneens tot verlies van de woning leiden.

DE OPBOUW VAN EEN DUURZAAM LEVENSPROJECT

Er wordt geen tijdslimiet opgelegd. De betrokkene kan deze formule als springplank of definitieve manier van leven gebruiken.

De maatschappelijk werker past zich aan aan het tempo, de behoeften en de levensstijl van de betrokkene en niet omgekeerd.

ALTERNATIEF VOOR EEN BESTRAFFENDE BENADERING VAN MISLUKINGEN

Het project houdt rekening met zowel de progressieve als regressieve gang van zaken, die inherent is aan de levensloop van het dakloze publiek. De terugkeer naar het solidair wonen wordt vergemakkelijkt. De belanghebbende heeft voorrang om opnieuw in het project in te stappen wanneer hij er eerder in verbleef, en dit zonder de oorzaak van zijn vertrek na de eerste passage te moeten verantwoorden. Hij moet wel zijn eventuele achterstallige huur betalen voordat hij de woning opnieuw mag betrekken.

BOUWEN OP WAT AL BESTAAT

Het vermijden van een opbod aan specifieke diensten of het creëren van superstructuren die werken als een systeem van communicerende vaten en waar mensen niet meer uit wijs geraken. Elke dienst brengt zijn eigen kennis en ervaring mee.

Het functioneren in netwerk heeft als doel de complementariteit tussen de diensten te ontwikkelen. Elke instelling past zijn werkwijze aan om zo goed mogelijk aan te sluiten bij het project.

ALTERNATIEF VOOR DE VALKUILEN VAN DE HUIDIGE BRUSSELSE HUURMARKT

Solidair wonen, biedt een huurprijs die zeker goedkoper is dan de normale huur van een woning voor alleenstaanden (tussen 266€ en 429€ voor de huur, gas-, elektriciteit- en waterverbruik inbegrepen). Daardoor bevordert het project de toegang tot huisvesting voor mensen met lage inkomens. Door bovendien de huurgarantie te koppelen aan het inkomen van de betrokkene, verdwijnt een tweede hindernis op de weg naar huisvesting.

Door de wijze waarop wij de aanvragen behandelen en de weinige criteria voor de toegang tot een woning, wordt een derde obstakel vermeden, namelijk de sociale discriminatie.

2.4 DE PROCEDURE

2.5 ONZE MIDDELEN

HET KADER

Elke partner besteedt tijd aan het nadenken over het project en maakt er het zijne van. Elke partij bespreekt de vragen die op de vergaderingen met de partners worden gesteld om betere oplossingen te vinden.

Dit werk is niet onbelangrijk maar is moeilijk in termen van kostprijs om te zetten. Samen hebben we ervoor gekozen om er van uit te gaan dat de kosten van het netwerk niet uitsluitend ten laste vallen van dit specifiek project, maar wel van elke partnerinstelling, in verhouding tot wat vereist wordt in het kader van ieders opdrachten.

De coördinatie en de collectieve begeleiding van het project vergen een specifieke inzet vanwege het personeel van *Fami-Home*. Om dit te verwezenlijken geniet het project de

erkenning als een project van integratie via huisvesting en van een subsidie die de financiering dekt van de medewerkers die deze opdracht uitvoeren.

Ieder Zijn Woning besteedt ook meer tijd aan de begeleiding van de huurders dan bij een normale verhuring.

Daarnaast zorgt *Diogenes* voor versterking in de begeleiding van hun kandidaten vanaf hun intrede in de woning en zo lang als nodig om een zo goed mogelijke overgang te verzekeren tussen de straat en de nieuw gevonden woning. Dit werk gebeurt in het kader van hun project “ondersteuning bij huisvesting”.

DE WONING VAN HET SOCIAAL VERHUUR KANTOOR

De woningen worden beheerd door een sociaal verhuurkantoor (SVK) (op dit moment door *Ieder Zijn Woning* of *Baita*) die de woning voorstelt als opgenomen zijnde in een project solidair wonen, gematigde huishuren aanbiedt, de maandelijkse huurovereenkomsten opmaakt, de plaatsbeschrijving doet bij aankomst en vertrek, de huurgelden int, de opvolging doet van het onderhoud van de woning en de bewoning ‘als een goede huisvader’ bewaakt, zorgt voor het bijhouden van de maandelijkse afrekening van de kosten.

Voor de woningen die door *Baita* beheerd worden, is er een overeenkomst tussen *Baita* en *Fami-Home* als begeleidingsdienst. Dit is de reden dat *Baita* niet vermeld wordt als partner. *Fami-Home* neemt hier dus een specifieke opdracht als bemiddelaar op zich tussen de huurder en het SVK, zowel voor de voorstelling van het project, de opvolging van het onderhoud van de woning, de begeleiding van het binnen- en buitengaan, het engagement om een “leegstandsvergoeding” op zich te nemen. Deze samenwerking is echter in november 2018 op zijn einde gekomen op hun initiatief. Samenvattend, vonden ze dat de huurders sinds enkele maanden te veel schade aan het pand hebben aangebracht en wensten zij het project niet verder te zetten met andere huurders. Zij motiveerden hun beslissing door te zeggen dat de woning te bouwvallig was en dat ze hun mandaat van beheer bij de eigenaar gingen opzeggen. Wij blijven afhankelijk van de goede wil van de SVK en van de investering die zij in het project willen doen. Wij erkennen dat een dergelijk project veel vraagt, zeker in termen van werktijd, voor de beheerders van het pand, maar hopen dergelijke partnerschappen te kunnen verderzetten met zowel Logement Pour Tous als een ander SVK.

In een eerste periode werkt dit type van huisvesting volgens het transit principe. Met andere woorden, gaat het over een tijdelijke huurovereenkomst die maandelijks wordt verlengd tot maximum 18 maanden. Indien alles goed verloopt en de betrokkene er verder wenst te wonen, stelt het SVK een korte ‘glijdende huurovereenkomst’ voor om daarna over te gaan tot het ondertekenen van een huurovereenkomst van lange duur.

Hierdoor kan de betrokkene zich geleidelijk aan zijn woning aanpassen, zonder druk, met het idee eerst het project te testen. Het is slechts in een tweede stadium dat er nagedacht kan worden tot het sluiten van een huurovereenkomst van lange duur om een verankering toe te laten. Een stap die onontbeerlijk is voor het creëren van persoonlijke stabiliteit.

DE COLLECTIEVE BEGELEIDING

Fami-Home zorgt voor de collectieve begeleiding van het samenwonen en is verantwoordelijk voor de coördinatie en de ontwikkeling van het project. Daarvoor, en voor het versterken van de individuele begeleiding, worden we gesubsidieerd door Maribel voor een 1,75 VTE.

Sinds juni 2009 is onze vereniging erkend als “dienst voor herintegratie via huisvesting” en beschikt onze vzw sinds 2010 over een subsidie van het Gewest om een bijkomende 1,5 fulltime te betalen (voor het deel van de lonen dat niet gedekt wordt door Maribel).

Waaruit bestaat een collectieve begeleiding van *Fami-Home* en waarom is het verschil zo aanzienlijk met de groepsbegeleiding aangeboden in de opvangcentra?

GROEPSBEMIDDELING

Het gaat erom de bewoners bewuster te maken van de gevolgen en de uitdagingen van de interpersoonlijke relaties. Daarbij wordt ondersteuning geboden bij het organiseren van de groep, o.a. in de rol- en taakverdeling en bij het instaan voor de gevolgen van hun gemaakte keuzes.

Om dit mogelijk te maken, zorgen de begeleiders voor een plek waar op een respectvolle manier een open dialoog gevoerd kan worden en waar de nodige aandacht wordt geboden aan ieder en ieders mening. We stellen ons voor als facilitator van het gesprek en als bemiddelaar bij conflicten. Dit overleg is verplicht en we bereiden deze zoveel mogelijk voor in samenwerking met de bewoners. Onze “macht” beperkt zich tot het vasthouden van dit kader.

Om een groepsdynamiek te blijven garanderen en onpartijdig te blijven, behandelen we binnen dit kader geen individuele vragen. Uitzonderlijk doen we dit wel buiten de groepsvergadering, met als doel de bewoner met zijn vraag naar de gepaste dienst door te verwijzen of naar een individuele begeleiding binnen *Fami-Home*. Om dezelfde reden vermijden we zijdelingse individuele gesprekjes. We vragen aan de bewoners om alles wat het groepsleven aanbelangt in de groepsvergadering te bespreken, of in ieder geval samen, maar niet met de begeleider. Een persoonlijke belemmering kan enkel onderwerp zijn van een gesprek met de begeleider met als doel de hindernissen tot het aangaan van een gesprek met de groep weg te werken. Een afzonderlijk gesprek kan uitzonderlijk, om een persoon door te verwijzen naar een aangepaste dienst of om een vraag voor individuele begeleiding te kunnen formuleren.

Er is vooraf geen huishoudelijk reglement opgemaakt (behalve de regels in de huurovereenkomst), de bewoners worden aangemoedigd om er samen één te maken.

Het lijkt ons belangrijk, binnen het proces van persoonlijke en sociale herintegratie, dat de bewoners leren om zich aan regels en afspraken te houden. Wij zijn van mening dat het zelf kiezen van zijn eigen weg en dus ook het zelf uitwerken van zijn eigen leven, constructiever is dan het opleggen van regels. Op deze manier is het solidair wonen duidelijk een alternatief voor een onthaaltehuis. De bewoners leren zich zo op elkaar af te stemmen, herontdekken hun eigen vaardigheden en bewerkstelligen hun zelfstandigheid, met soms verrassende resultaten.

EEN AANDACHTIGE AANWEZIGHEID

Daarnaast besteden we aandacht aan het respecteren van intrede- en vertrekprocedures in de woningen, het zorg dragen voor de meubelen in de gemeenschappelijk ruimten en de individuele kamers en de moeilijkheden die de bewoners ons toevertrouwen.

Wij zijn waakzaam voor de persoonlijke problemen, zelfs al valt het niet onder de opdracht van de collectieve begeleiders om een individuele begeleiding op te starten. Begeleiders zijn bevoorrechte getuigen van het welzijn van de individuele bewoners, hun problemen, hun noden en zijn we een terugvalbasis om betrokkenen in contact te brengen met een dienst voor individuele begeleiding, hetzij in Fami-Home, hetzij elders, naargelang wat meest aangewezen is.

Niemand verlaat de straat zonder ernstige gevolgen, ongeacht de duur die men op straat heeft moeten leven. Het vergt veel tijd voordat iemand weer houvast kan vinden en dingen kan opbouwen in het “gewone leven”. Daarnaast is ook hulp nodig om te leren omgaan met schulden die aan de oppervlakte komen ten gevolge van een inschrijving op het nieuwe adres of met andere zaken die men uitstelde en waarvan men hoopte dat ze met de tijd zouden vergeten worden.

UITRUSTING

Alle woningen zijn gemeubeld, dit om de integratie te bevorderen.

De meeste bewoners komen toe met zeer weinig persoonlijke bezittingen en beschikken niet over de financiële middelen om hun kamer in te richten. Zij kunnen dus starten met een minimum aan spullen, met voldoende ruimte om doorheen de tijd hun kamer in te richten op hun eigen manier.

Ze kunnen aan kostprijs een « kit » kopen bestaande uit een matras, beddengoed, handdoeken en washandjes. Deze kan afbetaald worden over verschillende maanden.

2.6 STAND VAN ZAKEN BETREFFENDE DE COLLECTIEVE BEGELEIDING

Fami-Home heeft ervoor gekozen te werken met de meest kwetsbare mensen, net zoals één van onze partners *Diogenes*. Maar het is niet gemakkelijk om te werken met mensen die erin slagen op straat te overleven, waar soms elke vorm van respect verloren gegaan is: voor zichzelf, voor anderen, voor het leven. Ze ontwikkelen risicovol, agressief gedrag maar lijden ook aan een volledig gebrek aan motivatie. Het lijden en de bittere ellende hebben hun woede gevoed en dit creëert een diep psychisch lijden dat soms samengaat met verslaving. Deze verzacht de intensiteit van hun problemen. Het is geen makkelijke taak om motivatie en hoop aan te wakkeren en het is nog moeilijker om ander gedrag en andere manieren van communiceren aan te leren.

Het is een uitdaging waar we niet keer op keer in slagen. We zijn echter overtuigd van de sleutelrol van sociale begeleiding voor het welslagen van het project en daarom staan we er hier ook bij stil.

METHODOLOGIE

Bij de aanvang van het project hebben de ontwerpers gekozen voor het principe van een lage toegangsdrempel om de doelgroep te bereiken. De basisgedachte was om de directe toegang van de straat tot huisvesting te vergemakkelijken en daarom zo weinig mogelijk eisen en toegangscriteria op te leggen.

Zo wordt de groepsbegeleiding niet opgelegd, maar voorgesteld en "ter beschikking" gesteld. In de overeenkomst voor een transitverblijf wordt deze collectieve begeleiding als facultatief omschreven en wordt deze pas verplicht vanaf het ogenblik dat minstens één bewoner hiernaar vraagt. Tien jaar lang, hebben we geprobeerd om dit beginsel te eerbiedigen. Met verschillende groepen hebben we wegen afgelegd op basis van hun behoeften en hun tempo, zonder ooit andere stellingen in te nemen dan die gewenst door de inwoners en door ons voortdurend aan te passen aan de veranderende omstandigheden. Deze ultra flexibele houding staat lijnrecht tegenover de meer conventionele relatie tussen "gebruiker" en "maatschappelijke werker" waarbij deze laatste zich vaak - of hij dat wil of niet - in een sterkere positie bevindt.

We hebben blijk moeten geven van soepelheid tussen de individuele en gemeenschappelijke aspecten. Daarbij hebben we een model van begeleiding moeten uitwerken dat de persoon en hun bijzondere band met maatschappelijk werkers, de tijd, de plaats, integreert met hun levenswijze en hun kijk op het leven. Wanneer de betrokkenen eerder als partners gezien worden binnen het project, ontplooiën zij hun volledig potentieel. Binnen de relatie tussen de maatschappelijk werkers en gebruikers wordt ruimte gelaten voor het ontstaan van gelijkwaardigheid, waarbinnen de maatschappelijk werker een katalysator is die de competenties en hulpbronnen van de gebruiker mobiliseert en organiseert.

Zich meer op hetzelfde niveau plaatsen, zonder daarom enig onderscheid te ontkennen, is geen gemakkelijke taak. Dikwijls hebben we gezocht naar onze juiste plaats. We werden vaak

geconfronteerd met de tussenkomst van andere organisaties. Zij begrepen niet waarom we niet meer regels opstelden en strenger waren. Zij waren van mening dat er geen andere manier was dan in de plaats van de gebruiker te denken en beslissingen te nemen. In onze opvatting, werkend volgens het principe van samenwerking, vergt de collectieve begeleiding een minder ingrijpende en minder dwingende houding, wat niet wil zeggen dat geen afstand wordt behouden. We worden steeds geconfronteerd met het vinden van het juiste evenwicht, wat een moeilijke taak is en wat ons verplicht onszelf steeds in vraag te stellen.

We hebben vastgesteld dat het voorstellen van de begeleiding als een facultatief aspect ons in een dusdanige nederige positie wrong die de relatie met de groep belemmerde en de legitimiteit van onze aanwezigheid ondergroef. Daarom hebben we beslist het optionele aspect ervan af te schaffen. Dit hebben we gedaan zonder het concept van een systematische verplichting te beklemtonen maar door de collectieve begeleiding voor te stellen als een integraal onderdeel van het project.

Inderdaad, een lage drempel betekent niet dat alles is toegestaan. Er moeten regels zijn die de goedkeuring dragen van alle partijen en de groep binden. Dit is uiteraard voor ons niet nieuw. We hebben altijd op een dergelijke wijze getracht te werken met groepen en zijn er zo bewust van geworden dat dit een nuttige werkwijze is. Het nieuwe aspect ligt erin het begrip collectieve begeleiding te formaliseren in de huurovereenkomst. Dit zou ons toelaten onze werkwijze op een formele manier aan te kondigen zonder te verglijden in de nadelen van het institutionele model.

Na overleg met onze partners, werd besloten dat het mogelijk moet zijn dat bewoners vrij gebruik kunnen maken van de collectieve begeleiding. Wij blijven wel verantwoordelijk voor het omkaderen van deze collectieve begeleiding. Echter, zodra spanningen optreden en een situatie een directe aanpak vereist, veroorloven wij ons voortaan een verplichte vergadering in te lassen.

Eén vraag zal blijven bovendrijven: waar ligt de grens tussen interventionisme en afwezigheid van verplichtingen. Langs de ene kant leiden te veel beperkingen tot blokkering waarbij wij onvermijdelijk in de rol van "politieagent" geduwd worden en langs de andere kant genereert een gebrek aan regels een zekere onveiligheid. Wij blijven geloven in de werkwijze waarbij we zo goed mogelijk de goedkeuring en medewerking van alle individuen verkrijgen om samen hun zelf opgestelde doelen te bereiken in plaats van degene die wij voor hen bedacht zouden hebben.

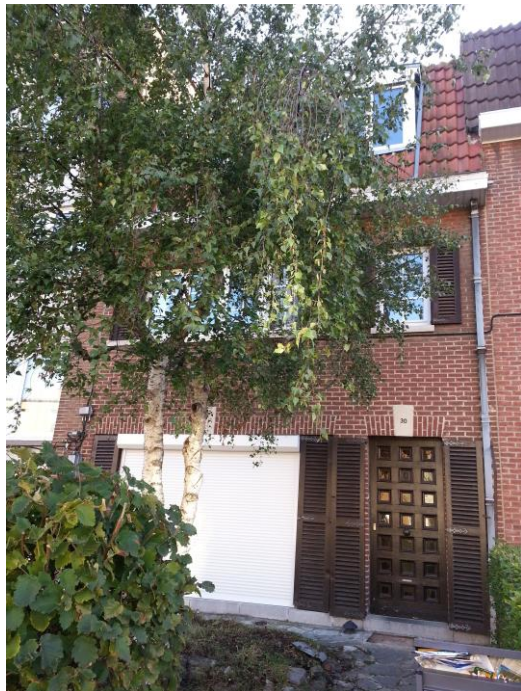
Wij streven naar een voortdurende ontwikkeling van onze werkwijze en blijven daarbij op zoek gaan naar instrumenten die onze werking zouden verbeteren en verstevigen.

HUIS 1

Anissa El-Merabety

Aangezien de derde bewoner het huis verliet in november 2017, werd het nieuwe jaar 2018 ingezet met twee bewoners.

De sfeer tussen de twee overblijvende huurders was erg gespannen. De bewonersvergaderingen waren vaak gericht op de interpersoonlijke problemen. Het huisreglement dat we opgesteld hadden werd door geen van de bewoners gerespecteerd, vooral de punten die het huishouden

regelden. Het is in deze gespannen context dat een derde persoon de woning heeft betreden. Zijn aankomst heeft de conflicten voor een tijd kunnen verminderen, maar deze zijn snel terug naar boven gekomen. Er zou sprake zijn geweest van fysieke agressie en diefstal door één van de bewoners, maar de anderen hebben nooit klacht willen neerleggen bij de politie. De sfeer veranderde van week tot week; het ene moment waren het vrienden, het andere moment waren ze vijanden. Het was moeilijk om een overeenkomst te kunnen sluiten tussen de drie aangezien niemand van zijn standpunt wou afwijken noch zichzelf in vraag kon stellen.

Enkele maanden na zijn aankomst, heeft de laatste huurder zich laten hospitaliseren. Hierdoor was deze bewoner niet vaak thuis en dus ook niet vaak aanwezig op de bewonersvergaderingen. Fami-Home heeft dan de beslissing genomen om de overeenkomst met hem niet te verlengen. Hier kort op volgend heeft het SVK Baita verklaard dat de woning te veel schade had opgelopen en heeft toen unilateraal besloten dat het project niet meer werkte. Wij hebben getracht uit te leggen dat een slechte ervaring met een groep bewoners niet als voorbeeld kon gelden voor het project. Het SVK heeft ondanks onze pogingen, besloten zijn beheer van de woning op te zeggen bij de eigenaar en heeft een opzeg gegeven aan alle inwoners. Waarbij deze een korte tijd hebben gekregen om een andere woonoplossing te vinden.

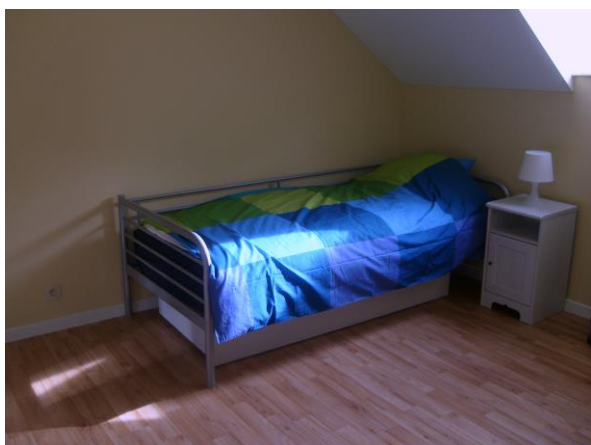
Op het moment van vertrek had geen van hen een andere oplossing gevonden. De ene is terug naar de straat gekeerd en de andere twee zijn bij vrienden terecht gekomen.

Wij betreuren de manier waarop dit alles is verlopen. Aangezien het SVK een onvermijdelijke partner is voor dit soort projecten, is het essentieel om nauw samen te werken waarbij regelmatig samen gezeten wordt om het verloop van het project te evalueren. Het is eveneens belangrijk om elkaar te respecteren en om vertrouwen te hebben in de verantwoordelijkheid van de andere met betrekking tot ieders werkveld. In dat opzicht is het niet aan het SVK om de individuele levenstrajecten van de bewoners te evalueren net zoals het niet aan Fami-Home ligt om het goede beheer van de woning te evalueren.

HUIS 2

Quentin Dardenne

Gedurende het jaar 2018, zijn verschillende spanningen naar boven gekomen tussen de huurders. Ondanks meerdere keren de regels herinnerd te hebben aan de bewoners, heeft het niet respecteren hiervan en de agressieve en inadequate gedragingen van verschillende huurders ervoor gezorgd dat we de huurovereenkomst van drie bewoners niet hebben verlengd.

Gedurende het jaar hebben twee andere bewoners de woning verlaten, elk met de reden dat ze een individuele woning hadden gevonden. Deze twee huurders waren elk ongeveer twee jaar in het project gebleven.

Na de intrek van drie nieuwe bewoners, was een nieuwe groepsdynamiek ontstaan waarbij elk een plaats heeft kunnen terugvinden in de woning en binnen de groep. Wij hebben dan een nieuw

huisreglement kunnen opstellen waar alle bewoners het over eens waren.

De staat van de woning is steeds onberispelijk geweest. Elk van de bewoners respecteerde zijn verplichtingen in verband met het huishouden en respecteerde het werk van de anderen. De staat van de woning weerspiegelt volgens ons de harmonie binnenin de groep.

De kalme en serene sfeer tussen de bewoners heeft ertoe geleid dat we verschillende meer informele activiteiten hebben kunnen organiseren (samen uit eten gaan, het spelen van gezelschapsspelletjes, e.d.) zodat de bewoners elkaar op een andere manier konden leren kennen.

In de loop van het jaar werd een ontmoeting georganiseerd met de andere bewoners van het gebouw. Dit met het oog op ontmoeting en om zowel spanningen bespreekbaar te maken als om vooroordelen weg te werken.

Tussen de partners van het project is een bepaalde vraag naar boven gekomen: hoe moet de eerste ontmoeting tussen de bewoners en een kandidaat-bewoner verlopen? Er werd besproken hoe en of een kandidaat-bewoner zich moet voorstellen, hoe deze verwelkomd moet worden, de tijd die nodig is om zich aan de woning en aan de groep aan te passen. Het kijken naar onze praktijk van op een afstand was hier zeer nuttig.

Met een medewerker van Ieder Zijn Woning hebben we een sensibilisering georganiseerd over energie verbruik. De tips betreffende hun verbruik werden positief opgenomen door de huurders.

Over het algemeen doen de bewoners een beroep op de collectieve begeleiding wanneer spanningen naar boven komen. Ze maken gebruik van de bewonersvergaderingen om erover te praten en om gezamenlijk oplossingen te zoeken om de spanningen te verdrijven. Samenvattend kan gezegd worden dat het jaar 2018 zeer positief is geweest voor deze woning.

HUIS 3

Thibault Collignon

Het jaar 2018 werd gekenmerkt door het moeilijke vertrek van een bewoner die woelige relaties had met de andere drie bewoners. Deze persoon had paranoïde neigingen en dronk veel alcohol. Dit zorgde voor vele conflicten tussen de bewoners. Twee personen hebben het huis verlaten als gevolg van deze conflicten. Deze persoon heeft eind maart de woning verlaten.

Zijn vertrek bevestigde ons idee dat de aanwezigheid van paranoïde personen binnen dit project heel moeilijk is. Dit zowel voor de persoon zelf als voor de medebewoners.

Eind mei heeft een nieuwe inwoner zijn intrek genomen in het huis. De relatie tussen de vier bewoners is met zijn komst veel verbeterd. Op hun initiatief werd een barbecue georganiseerd en zij zijn allen vragende partij om dergelijke activiteiten te herhalen.

Een van de bewoners, een persoon die heel lang op straat heeft geleefd, heeft problemen met hygiëne. Dit stoort de andere bewoners hard. Dit is dus een onderwerp dat vaak terug naar boven komt tijdens de bewonersvergaderingen. Op het einde van het jaar werd het mogelijk om hierrond te werken met alle bewoners. Terwijl de bewoner in kwestie inspanningen gedaan heeft om zijn hygiëne te verbeteren werd tijdens de vergadering gewerkt aan de aanvaarding van de andere personen van moeilijkheden die een persoon kan ervaren rond dit thema.

HUIS 4

Thibault Collignon

Het jaar 2018 werd gekenmerkt door talrijke gebeurtenissen in dit huis.

Eind maart heeft een van de bewoners, die al in dit huis woonde sinds tien jaar, het huis verlaten en zijn intrek genomen in een rusthuis. Het werd zowel voor hem als voor de anderen heel moeilijk om in een sociale woning samen te leven. Deze persoon, die een fysieke handicap had, verzwakte zienderogen en kwam zijn kamer niet meer uit. Zijn alcoholgebruik werd zeer problematisch en hij kon niet meer voor zichzelf zorgen. De andere bewoners hielpen hem door voor hem te koken, zijn kamer te kuisen, zijn kleren te wassen en door boodschappen voor hem te doen. Het dragen van deze taken werd echter te zwaar voor zijn medebewoners. Het was heel moeilijk om hem te overtuigen om naar een rusthuis te gaan aangezien hij hier een heel negatief beeld over had. Toch begon hij terug zorg voor zichzelf te dragen eens hij in het rusthuis geïnstalleerd was. Zijn alcoholgebruik was geminderd en zijn fysieke toestand verbeterd. Hij had terug contact opgenomen met zijn familie en had nieuwe relaties aangegaan binnen het rusthuis.

In mei, heeft een bewoner die hier al woonde sinds 2015 besloten naar een individuele woning te verhuizen om zijn weg naar autonomie verder te zetten.

Begin september heeft een bewoner, die sinds 2013 in de woning verbleef, de kans gekregen om een individuele woning van het SVK Ieder Zijn Woning te integreren. Hem blijven we begeleiden in individuele begeleiding.

Eind september is een bewoner, die in het huis verbleef sinds 2008, overleden in het huis, in aanwezigheid van twee andere bewoners. Dit was een grote shock voor iedereen. Deze persoon dronk heel veel alcohol. Ondanks de verschillende hospitalisaties, ondernomen om van zijn verslaving af te raken, is hij vaak teruggevallen in oude gewoontes. Wij hebben de begrafenis georganiseerd met de ondersteuning van de familie van deze persoon en het collectief "Morts de la rue".

Vervolgens hebben in juni, juli en oktober drie andere bewoners hun intrek genomen in het huis. De interpersoonlijke relaties verlopen heel goed. De

kamers, de hal, de salon en de keuken hebben een nieuw verlaagje gekregen en oude meubels werden vervangen. Een vloeg van vernieuwing ging door het huis.

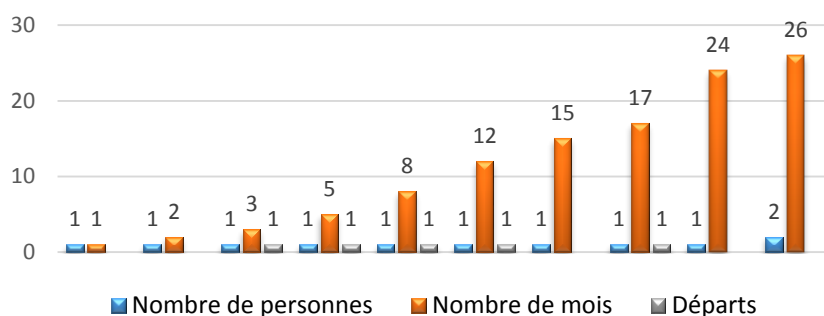
Ten slotte heeft een laatste inwoner het huis verlaten. Het gaat hier over een hond die toebehoorde aan een bewoner van het huis die in 2013 gestorven is en die werd nagelaten aan de bewoner die dit jaar overleden is. Wij hebben de hond naar een asiel gebracht die voor haar een nieuwe familie heeft gevonden. Zij heeft negen jaar in dit huis gewoond.

HUIS 5

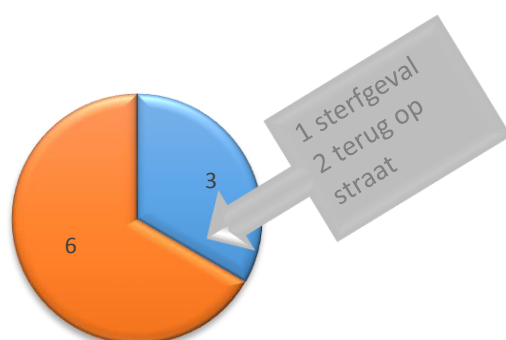
Mallorie Van den Nyden

In dit huis doen de bewoners regelmatig mee met de wekelijkse vergaderingen en is het gelukt om samenlevingsregels op te stellen. Zelfs als de verstandhoudingen tussen de bewoners niet altijd even positief zijn, is het een groep waar elke persoon de plaats neemt om zichzelf uit te drukken en waar geprobeerd wordt om elkaar te begrijpen om gezamenlijk het gebruik van de woning en hun levensgewoontes op te bouwen. De grootste moeilijkheid in dit huis is om de verschillende standpunten rond hygiëne te verenigen. Deze variëren tussen bewoners die hier heel veel belang aan hechten en anderen voor wie dit duidelijk geen prioriteit is.

Duur van bezetting

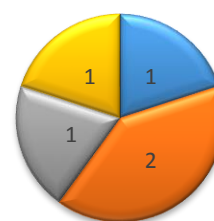

BEZETTINGSGRAAD SINDS OPENING (11 BEWONERS)

■ Vertrekken ■ Bestemmingen

Bestemmingen na vertrekken

■ Structure résidentielle ■ Retour en rue
■ Décès ■ Entrée en logement individuel

1.1.1.1.1 VERTREKKEN EN BESTEMMINGEN IN 2018

Verschillende personen hebben dit jaar de woning verlaten. Meneer J. heeft na 17 maanden het project verlaten om een individuele woning te betrekken die beter aansloot bij zijn noden. Jammer genoeg is deze persoon enkele weken na zijn vertrek overleden aan zware gezondheidsproblemen.

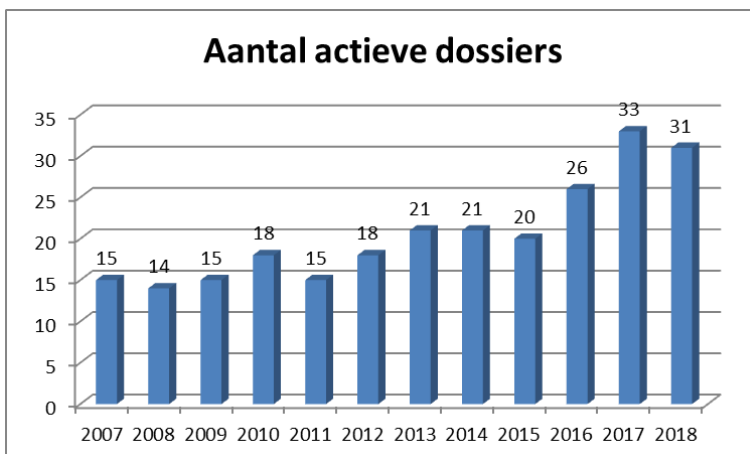
Een tweede bewoner heeft de woning na een jaar verlaten omdat het samenwonen met andere personen hem niet lag. Hij had geen respect voor de andere bewoners, noch voor de door de groep opgestelde regels. Hij zette het project in een negatief daglicht en bracht het mogelijke succes ervan voor anderen in gevaar. Nadat we hem meerdere malen tevergeefs hebben aangemoedigd om deel te nemen aan de bewonersvergaderingen en het communautaire leven, zagen we ons genoodzaakt om hem te vragen het project te verlaten.

Wij betreuren voorspoedige vertrekken waarbij geen duurzame oplossing gevonden is voor de persoon. Maar we zijn blij met de relatieve stabiliteit die de groep in dit huis heeft gevonden, wat wij als positieve indicator zien voor herintegratie en wij hopen dat dit zo verder zal verlopen.

2.7 STATISTISCHE GEGEVENS HET GEHEEL VAN DE PROJECTEN

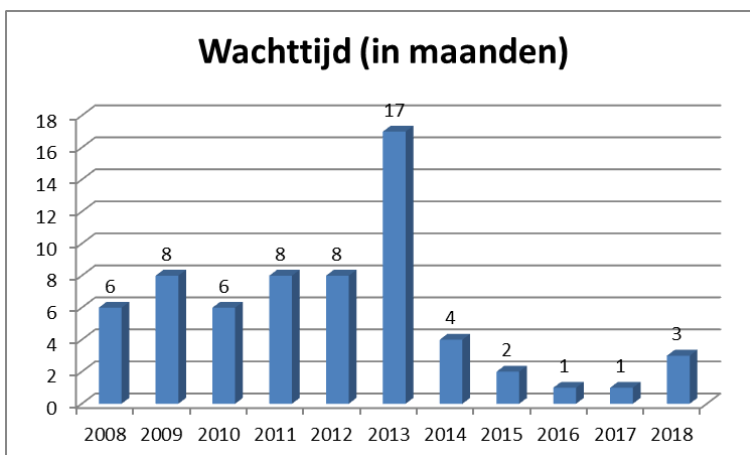
AANTAL ACTIEVE DOSSIERS

In 2018, hebben 31 mensen in een woning van het project solidair wonen verbleven. Ter herinneringen, wij hebben 5 woningen voor een totaal van 21 plaatsen.

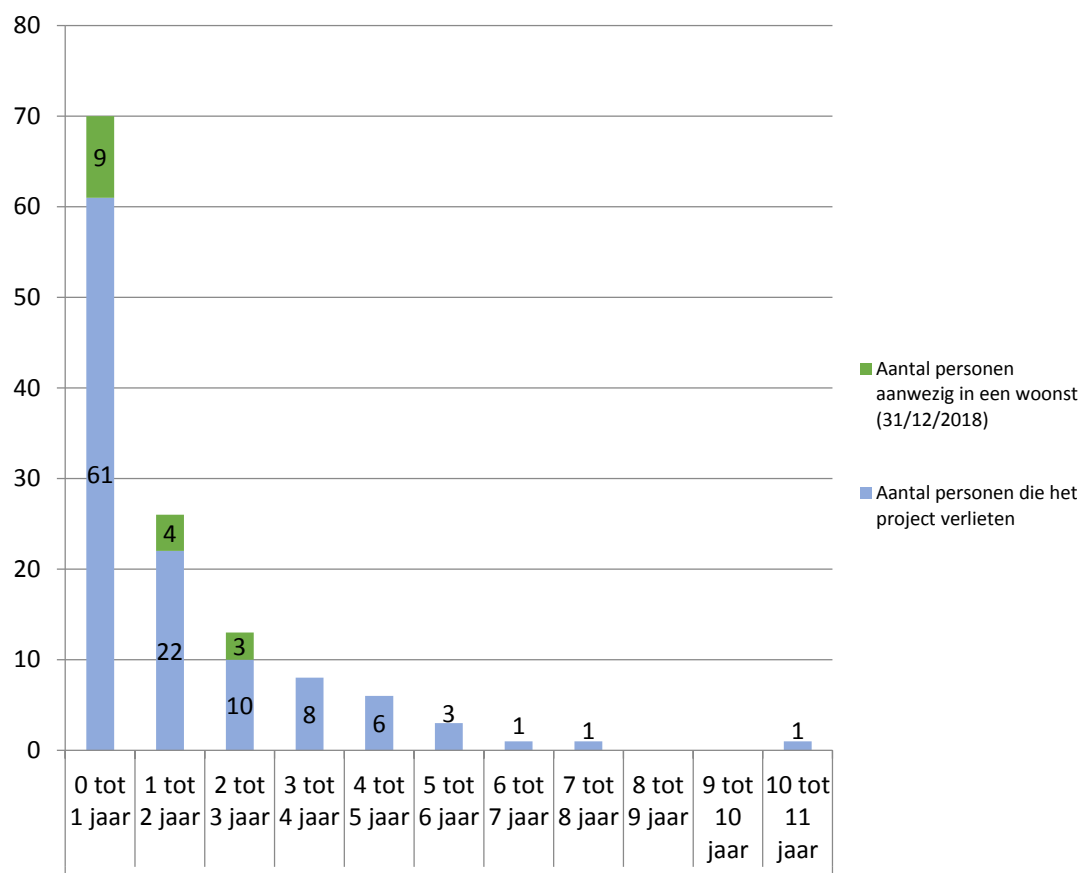

DE WACHTTIJD

Deze tabel heeft betrekking op de wachttijd tussen het ogenblik waarop de persoon wordt ingeschreven op de wachtlijst en zijn concreet betreden van de woning.

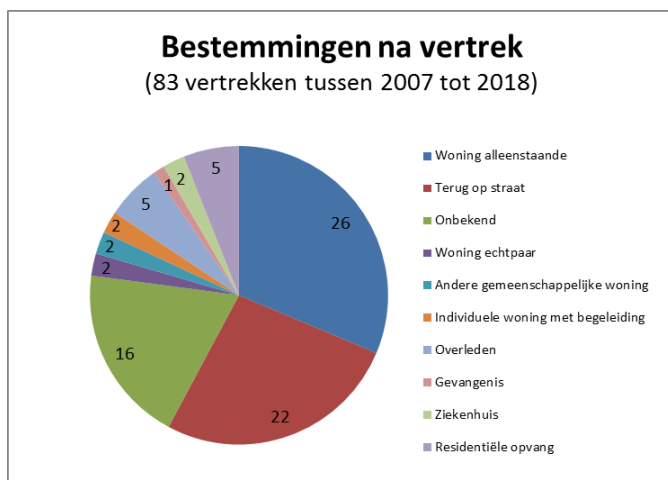
DUUR VAN DE BEZETTING VAN HET PROJECT

Op een totaal van 129 personen, is 54% minder dan een jaar gebleven en ongeveer 20% van de bewoners bleef tussen één jaar en twee jaar. De resterende 26%, blijven in het project gedurende meer dan twee jaar en in sommige gevallen zelfs tot het einde van hun leven.

De gemiddelde bezettingsduur
bedraagt 2,7 jaar.

BESTEMMINGEN NA VERTREK

Het vertrek naar een individuele of gezinswoning enerzijds en een terugkeer naar de straat anderzijds zijn de belangrijkste redenen van vertrek. We moeten ook in overweging nemen dat “onbekende bestemming” een terugkeer naar de straat kan zijn zonder dat men dit uitspreekt. Hoe dan ook, kunnen we besluiten dat het project het mogelijk heeft gemaakt dat 38 mensen op 68 een gepaste woning hebben betrokken. Wat de helft van de

bewoners vertegenwoordigt.

In verband met de twee situaties in het ziekenhuis, gaat het hier om twee personen die het project moesten verlaten omdat ze zich niet hielden aan de voorwaarden. Zij hebben van dit gegeven gebruik gemaakt om een opname te starten in het ziekenhuis. Dit is dus wel degelijk hun bestemming na vertrek en niet hun reden voor vertrek.

In 2018 hebben 15 personen het project verlaten.

2.8 DE VOORUITZICHTEN

Ter herinnering; op dit moment bestaat er nog steeds geen specifiek kader voor de solidaire woningen.

Immers, buiten in de Brusselse huisvestingscode, bestaat er nergens anders een reglementering over deze materie. Sinds het begin van het project, maken wij gebruik van woningen van het type gezinswoning om onze solidaire woningen in onder te brengen. Dit is op zich geen probleem, aangezien niets ons verbiedt om dit te doen. Dit zorgt echter voor moeilijkheden op vlak van de inschrijving van de bewoners in het bevolkingsregister waarbij over het algemeen de verschillende bewoners gezien worden als deel van éénzelfde huishouden. Dit is een groot probleem voor de personen die recht hebben op een uitkering, zoals de personen die afhangen van een werkloosheidsuitkering, OCMW, pensioen of de mutualiteit. Deze instanties baseren de berekening van hun inkomsten op basis van de gezinssamenstelling. Wij moeten dus vanaf nu trachten een akkoord te sluiten met de verschillende gemeenten opdat onze bewoners ingeschreven worden als alleenstaanden. Tot op heden is het ons altijd gelukt om een akkoord te sluiten. De gemeente Evere heeft ons echter onlangs doorgestuurd naar de dienst stedenbouw met de eis dat wij onze gezinswoning een nieuw label zouden geven als “collectieve woning”.

Onze partner, *Ieder Zijn Woning*, heeft deze stap ondernomen. Stedenbouw toonde zich verloren ten aanzien van onze vraag, door gebrek aan een kader in deze. De dienst DBDMH¹⁰, die op de navolging van de veiligheidsnormen toeziet, had moeite in te zien wat het verschil is tussen een solidaire woning en het opdelen van een gezinswoning in meerdere woningen. Zij hebben hun advies dus gebaseerd op het uitvoeringsbesluit van 24 december 1990 met betrekking tot huisvestingsstructuren. Om de veiligheidsnormen en voorzorgsmaatregelen tegen brand op te stellen zijn zij ervan uitgegaan dat de woning in vier gedeeld zou worden. Het gaat echter nog steeds om éénzelfde woonéénheid die gedeeld wordt door vier huishoudens. Er is dus nood aan een label dat duidelijk bepaalt wat een solidaire woning is, zodat genoeg druk gelegd kan worden op de federale overheid zodat dit type samenwonen een statuut van alleenstaande kan toekennen, net zoals dat het geval is bij rusthuizen bijvoorbeeld.

Voor het jaar 2019 moeten we verder streven naar meer erkenning voor de solidaire woningen. Daarnaast zijn we bezig met het ontwikkelen van een partnerschap met het opvangtehuis Montfort¹¹ in Jette dat onze hulp heeft gevraagd om een solidaire woning op te zetten voor vrouwen die hun voorziening verlaten. De principiële akkoorden met de gemeentelijke administratie van Jette en het OCMW zijn al opgesteld en de werken die nodig zijn in het huis dat hiervoor zal dienen zijn opgestart. De eerste intredes zijn voorzien voor het einde van de zomer met de bedoeling dat Fami-Home er zowel de collectieve begeleiding als de individuele begeleiding op zich zou nemen. Aangezien het hier niet gaat om een directe toegang tot een woning vanaf de straat, valt dit project niet onder ons initieel partnerschap. We zullen dit project echter wel bespreken in ons volgend jaarverslag in het kader van een nieuwe samenwerking.

¹⁰ Dienst brand en onmiddellijke medische hulp van het Brusselse Gewest

¹¹ Deze vzw heeft als doelstelling om steun en onderdak te bieden, voor een maximale periode van twee jaar, aan 33 vrouwen tussen de 18 en 50 jaar. Dit om hun preciaire situatie en exclusie te overwinnen en om beetje bij beetje een levensproject her op te bouwen om terug eigenaar van hun leven te worden. (vertaald van <http://www.amontfort.be/>)

CONCLUSIE

Mallorie Van den Nyden

Zoals we zien verfijnt het project zich naar gelang de behoeften en de situaties die we tegenkomen

Hoewel de individuele huisvesting het referentemodel lijkt te zijn waar de personen naar streven en wat door hen als eindpunt wordt aanschouwd, blijft het samenwonen als levensstijl niettemin een waardige keuze als antwoord op de valkuilen van de huurmarkt. Of men het beschouwt als een springplank of een levenskeuze, het biedt een zeer relevant aanvullend antwoord in een context van integratie via huisvesting. Het gaat niet om *Housing First* zoals gedefinieerd door het model ingevoerd uit de Verenigde Staten en in ontwikkeling in België sinds 2013. Maar sinds 20 jaar is het al een project dat **de huisvesting als startpunt** neemt voor de herintegratie van thuislozen en niet als eindpunt! Een woning eerst en voor alles!

Het is zeer belangrijk dat er een rem wordt gezet op de steeds stijgende huurprijzen, door middel van plafonds of belastingen. Er moet ook werk gemaakt worden van het **verhogen van het aantal sociale woningen**. Ten slotte moeten de **uitkeringen geïndividualiseerd worden**. We herhalen dat de uitkeringsgerechtigden, tot op vandaag, bestraft worden door een vermindering van hun inkomen zodra ze kiezen voor het toetreden tot een vorm van samenwonen. Een loontrekkende ziet zijn inkomen niet met de helft verminderen omdat hij kiest voor een sobere levensstijl of omdat hij wenst samen te gaan wonen. Het onrecht zou verkleinen mocht het mogelijk zijn als alleenstaande te leven met een leefloon¹². Helaas, in de mate dat de huishuren stijgen, wordt het steeds moeilijker een fatsoenlijke huisvesting te vinden en rond te komen. Indien men rekening houdt met het feit dat huisvesting de hoeksteen is van de identiteit en van sociale wederopbouw en een gevoel van veiligheid aanwakkert dat essentieel is voor het psychisch welzijn, kan men zich afvragen hoe men in dergelijke omstandigheden uit het mechanisme kan geraken dat armoede veroorzaakt en handhaaft.

We zijn erin geslaagd om de erkenning van het statuut van een alleenstaande te verkrijgen voor huurders van ons project solidair wonen. Dit is echter enkel op basis van de bijzondere samenwerking met de OCMW's en/of de dienst bevolking van de betrokken gemeentebesturen. Zolang we niet over formele erkenning van deze woonvormen beschikken zal dit zwaard van Damocles boven de hoofden van de bewoners blijven hangen.

De enige officiële erkenning tot op de dag van vandaag is de inschrijving van solidair wonen in de Brusselse Wooncode. Dit zorgt ervoor dat de sociale verhuurkantoren de woningen als dusdanig kunnen laten inschrijven bij Stedenbouw. Op deze manier kunnen de bewoners zich laten inschrijven in de gemeente als alleenstaande. Tot op vandaag is er geen enkele norm vastgelegd. Stedenbouw lijkt niet te weten waarop zich te baseren om vast te stellen of een woning dit label kan verkrijgen.

¹² Leefloon, afgeleverd door het OCMW

De bijdrage van het SVK is een belangrijk element dat essentieel is voor de voortzetting en het behoud van dit opzet. Wij bemerken echter dat deze laatste beginnen te lijden onder hun succes. Vele SVK zien hun huurpark snel groeien, wat een grote werklast met zich meedraagt die de teamleden niet direct kunnen opvangen tot het personeelskader aangepast wordt. De financieringsmethode voor SVK's die gebaseerd is op de werking van het voorgaande jaar, verplicht hen om te wachten tot het volgende jaar vooraleer ze hun team kunnen vergroten. Onze partner, Ieder Zijn Woning, heeft ons al laten weten dat ze geen extra projecten meer voor hun rekening kunnen nemen. Wij vrezen steeds meer en meer moeite te hebben om een SVK te vinden dat de mogelijkheid heeft om in een dergelijk project te investeren.

DERDE DEEL

De huisvestingskosten van onze gebruikers

3 DE HUISVESTINGSKOSTEN VAN ONZE GEBRUIKERS

Aline Jacops
Mallorie Van den Nyden

We herhalen dat de huishuur en de kosten behoren tot de uitgaven die het minst teruggedrongen kunnen worden. Deze zijn daarnaast ook de onoverkomelijke basis voor het verzekeren van het behoud van een woning.

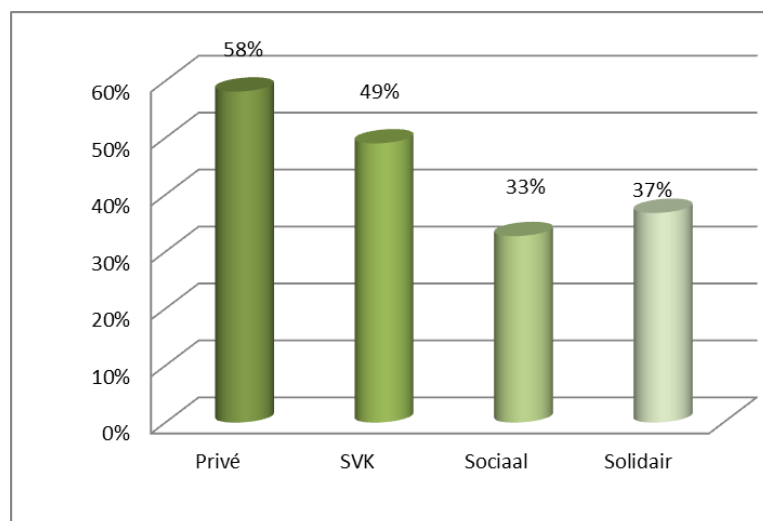
Hoewel de berekening zeer verschillend is, hebben we “huur” en “energiekosten” samengeteld. Dit afhankelijk van het type woning (sociale woning, sociaal verhuurkantoor (SVK) of privaat) waar een deel van de lasten al dan niet inbegrepen zijn.

Voor 84 dossiers met bruikbare gegevens hebben we het verband gelegd tussen huishuur/lasten en inkomen, dit volgens het type van woning en gezinssamenstelling.

Met “kosten” bedoelen we de som van de gemeenschappelijke kosten en het energieverbruik.

Ook dit jaar vonden we het handig om twee gegevens te onderscheiden: rekening houdend met inkomsten zonder kinderbijslag langs de ene kant en inkomsten met kinderbijslag langs de andere. Er zijn veel gezinnen die zonder hun kinderbijslag niet in staat zouden zijn om te overleven na betaling van de huur. Dit geeft onvermijdelijk aanleiding tot bedenkingen. Zeker wanneer men weet dat de kinderbijslag bedoeld is voor de extra uitgaven, verbonden aan de kinderen.

DE VERHOUDING HUUR/KOSTEN EN INKOMEN NAARGELANG TYPE HUISVESTING

Voor de tweede keer sinds het begin van onze statistische metingen van de kost van huisvesting, blijkt de solidaire woning niet de meest economisch interessante formule te zijn. Ook dit jaar is het de sociale woning die de eerste plaats inneemt.

Volgens de cijfers stellen we vast dat een sociale woning voordeliger is dan een woning van het SVK.

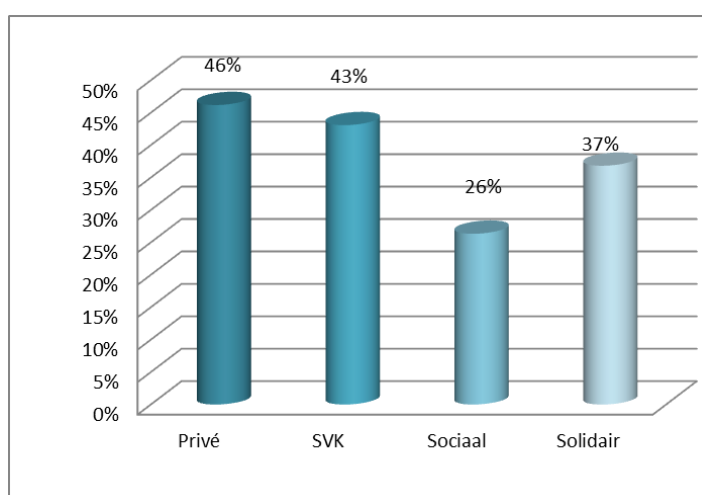
In werkelijkheid is dit gegeven niet altijd even vanzelfsprekend. Dit kan worden verklaard door de berekening van de huishuur.

De huurprijs van een woning van het SVK is gekoppeld aan vooraf bepaalde barema's, afhankelijk van het type woning (aantal kamers). Terwijl de huur voor sociale huisvesting niet alleen gebonden is aan de inkomsten, maar ook aan het type van huisvesting (en zijn "comfort"), de gezinssamenstelling en de mogelijke aanwezigheid van een gehandicapte persoon in het gezin.

Daardoor zal iemand met een laag inkomen het waarschijnlijk gemakkelijker hebben in een sociale woning, daartegenover kan een persoon met een iets hoger inkomen het moeilijker hebben in een sociale woning dan in een huisvesting via het SVK.

Bijvoorbeeld kunnen we zien in onze jaarverslagen van 2010 en 2009 dat een SVK woning goedkoper schijnt te zijn in vergelijking met een sociale huisvesting. Ook omdat de mensen die we destijds volgden soms lasten betaalden die soms even hoog waren als de huurprijs, waardoor de kostprijs voor huren noodzakelijkerwijze hoger werd.

DE VERHOUDING HUUR/KOSTEN EN INKOMEN NAARGELANG TYPE HUISVESTING (KINDERBIJSLAG INBEGREPEN)

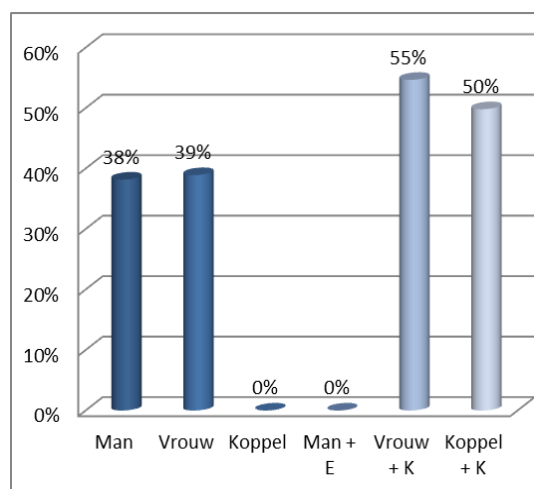

We zien duidelijk een daling van het gedeelte besteed aan de huisvestingskosten voor alle categorieën eens we de kinderbijslag in rekening brengen (buiten solidair wonen dat enkel alleenstaanden aanbelangt).

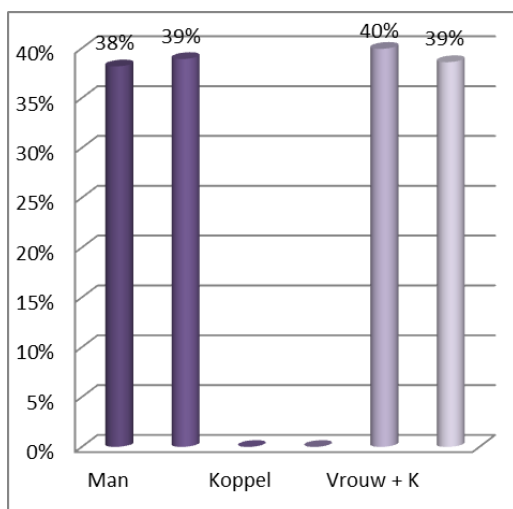
1.1.1.1.2

1.1.1.1.3

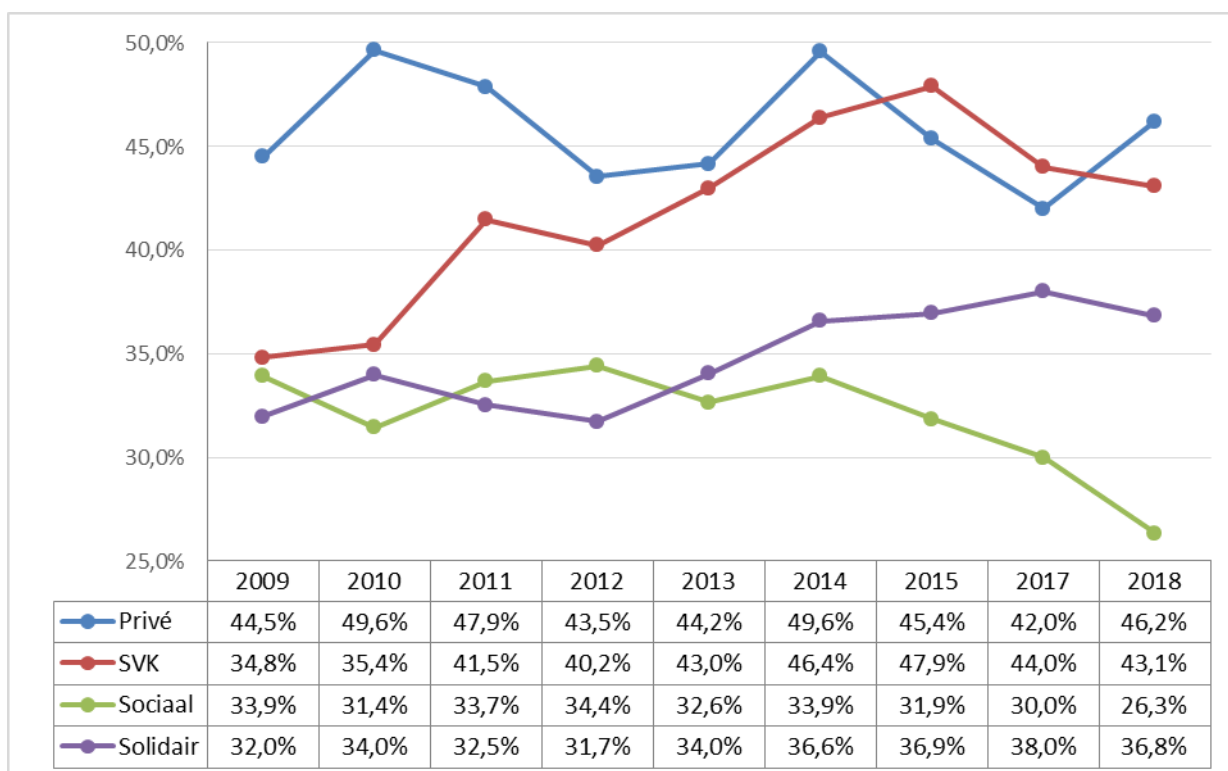
DE VERHOUDING HUUR/KOSTEN EN INKOMEN VOLGENS GEZINSSAMENSTELLING

DE VERHOUDING HUUR/KOSTEN EN INKOMEN VOLGENS GEZINSSAMENSTELLING (KINDERBIJSLAG INBEGREPEN)

EVOLUTIE VAN DE VERHOUDING HUUR/KOSTEN EN INKOMEN (KINDERBIJSLAG INBEGREPEN) TUSSEN 2009 EN 2017, VOLGENS HET TYPE HUISVESTING

DEEL INKOMEN NA AFTREK VAN KOSTEN GELINKT AAN HUISVESTING

Familiale toestand	Type woning	Bron van inkomsten	Inkomsten	Huur + lasten	Rest	Huur + lasten // inkomsten
Koppel+K	SVK	Werk+Werkloosheid	2157	824	€ 1.333	38,2%
Koppel+K	Privé	OCMW	1371	660	€ 711	48,1%
Koppel+K	Privé	Mutualiteit	2061	610	€ 1.451	29,6%
Koppel+K	Privé	Zonder inkomsten	1840	860	€ 980	46,7%
Koppel+K	Sociaal	Werkloosheid+OCMW	2204	486,5	€ 1.718	22,1%
Koppel+K	Privé	Werk	1700	1000	€ 700	58,8%
Koppel+K	Sociaal	Tegemoetk. gehand.	1925	288	€ 1.637	15,0%
Koppel+K	Privé	Werkloosheid+OCMW	1700	745	€ 955	43,8%
Koppel+K	Privé	Zonder inkomsten	1785	805	€ 980	45,1%
Vrouw	Sociaal	Mutualiteit	1191	280	€ 911	23,5%
Vrouw	Sociaal	Werkloosheid	1069	505	€ 564	47,2%
Vrouw	"Privé" (gemeente)	Pensioen	1455	521	€ 934	35,8%
Vrouw	"Privé" (gemeente)	Pensioen	1160	489	€ 671	42,2%
Vrouw	SVK (Transit)	OCMW	910	448	€ 462	49,2%
Vrouw	Sociaal	Tegemoetk. gehand.	929	259	€ 670	27,9%
Vrouw	SVK	Werk	1400	789	€ 611	56,4%
Vrouw	Sociaal	Mutualiteit	1223	385	€ 838	31,5%
Vrouw	SVK (transit)	Zonder inkomsten	911	292	€ 619	32,1%
Vrouw	Privé	Mutualiteit	1150	500	€ 650	43,5%
Vrouw+K	Privé	Werkloosheid	1050	450	€ 600	42,9%
Vrouw+K	Sociaal	OCMW	1644	550	€ 1.094	33,5%
Vrouw+K	Sociaal	Werk	1031	357,95	€ 673	34,7%
Vrouw+K	Sociaal	OCMW	1755	466	€ 1.289	26,6%
Vrouw+K	Privé	OCMW	1683	515	€ 1.168	30,6%
Vrouw+K	SVK	Mutualiteit	1100	646,26	€ 454	58,8%
Vrouw+K	SVK	Werkloosheid	1238,97	522,91	€ 716	42,2%
Vrouw+K	Privé	Werk	2186	1010	€ 1.176	46,2%
Vrouw+K	SVK (Transit)	OCMW	1393	650	€ 743	46,7%
Vrouw+K	Sociaal	OCMW	2255	390	€ 1.865	17,3%
Vrouw+K	Sociaal	OCMW	1757	414	€ 1.343	23,6%
Vrouw+K	"Privé" (gemeente)	Mutualiteit	1500	695,51	€ 804	46,4%
Vrouw+K	"Privé" (gemeente)	Mutualiteit	1730	700	€ 1.030	40,5%
Vrouw+K	Sociaal	Mutualiteit	1708	353,8	€ 1.354	20,7%
Vrouw+K	SVK	OCMW	2225	758	€ 1.467	34,1%
Vrouw+K	Privé	OCMW	1381	760	€ 621	55,0%
Vrouw+K	SVK (transit)	Werk	2460	550	€ 1.910	22,4%
Vrouw+K	Privé (Woningsfonds)	OCMW	1455	915	€ 540	62,9%
Vrouw+K	Privé	Mutualiteit	2150	1000	€ 1.150	46,5%
Vrouw+K	Sociaal	OCMW	2555	500	€ 2.055	19,6%
Vrouw+K	Privé	Mutualiteit	1374	759	€ 615	55,2%
Vrouw+K	Privé	Pensioen+OCMW	2424	800	€ 1.624	33,0%
Vrouw+K	Privé	OCMW	1429	695	€ 734	48,6%
Vrouw+K	SVK (transit)	Mutualiteit	1235	645	€ 590	52,2%
Vrouw+K	Privé	OCMW	2206	1100	€ 1.106	49,9%
Vrouw+K	SVK (transit)	OCMW	1051	512	€ 539	48,7%

Familiale toestand	Type woning	Bron van inkomsten	Inkomste n	Huur + lasten	Rest	Huur + lasten // inkomste n
Man	SVK	Mutualiteit	1020	372	€ 648	36,5%
Man	Sociaal	Pensioen+Tegemoetk. gehand.	1525	375	€ 1.150	24,6%
Man	SVK	OCMW	910	429,59	€ 480	47,2%
Man	SVK (transit)	Mutualiteit	1200	442	€ 758	36,8%
Man	Privé	OCMW	910	410	€ 500	45,1%
Man	SVK	OCMW	910	409,39	€ 501	45,0%
Man	Privé	OCMW	910	530	€ 380	58,2%
Man	Privé	OCMW	910	555	€ 355	61,0%
Man	Privé	Werk	1700	665	€ 1.035	39,1%
Man	Sociaal	OCMW	910	250	€ 660	27,5%
Man	Solidair Wonen	Werkloosheid	970	342	€ 628	35,3%
Man	Solidair Wonen	Tegemoetk. gehand.	1435	362,73	€ 1.072	25,3%
Man	Solidair Wonen	OCMW	910	325	€ 585	35,7%
Man	Solidair Wonen	OCMW	910	407	€ 503	44,7%
Man	Solidair Wonen	Pensioen	900	342	€ 558	38,0%
Man	Solidair Wonen	OCMW	910	310,52	€ 599	34,1%
Man	Solidair Wonen	OCMW	910	313,38	€ 597	34,4%
Man	Solidair Wonen	Mutualiteit	900	354,37	€ 546	39,4%
Man	Solidair Wonen	OCMW	910	266,13	€ 644	29,2%
Man	Solidair Wonen	OCMW	910	359	€ 551	39,5%
Man	Solidair Wonen	OCMW	910	347,83	€ 562	38,2%
Man	Solidair Wonen	OCMW	910	354,04	€ 556	38,9%
Man	Solidair Wonen	OCMW	910	359,48	€ 551	39,5%
Man	Solidair Wonen	OCMW	910	359,48	€ 551	39,5%
Man	Solidair Wonen	OCMW	910	314	€ 596	34,5%
Man	Solidair Wonen	Mutualiteit	1190	418,53	€ 771	35,2%
Man	Solidair Wonen	Werkloosheid	700,56	337,81	€ 363	48,2%
Man	Solidair Wonen	Pensioen	867,4	362	€ 505	41,7%
Man	Solidair Wonen	OCMW	910	369,64	€ 540	40,6%
Man	Solidair Wonen	Werkloosheid	1000	314	€ 686	31,4%
Man	Solidair Wonen	Mutualiteit	900	453,97	€ 446	50,4%
Man	Solidair Wonen	OCMW	910	315,66	€ 594	34,7%
Man	Solidair Wonen	Mutualiteit	1100	357,82	€ 742	32,5%
Man	Solidair Wonen	CPAS+Werkloosheid	910	345,8	€ 564	38,0%
Man	Solidair Wonen	OCMW	910	316,27	€ 594	34,8%
Man	Solidair Wonen	Werkloosheid	1000	381,01	€ 619	38,1%
Man	Solidair Wonen	OCMW	910	319,12	€ 591	35,1%
Man	Solidair Wonen	Mutualiteit	1000	323,92	€ 676	32,4%
Man	Solidair Wonen	Werkloosheid	1000	286,06	€ 714	28,6%

VIERDE DEEL

<https://www.dossierfamilial.com/emploi/recrutement/developper-et-cultiver-son-reseau-85877>

Werken in een netwerk

4 WERKEN IN EEN NETWERK

4.1 ONZE DEELNAME AAN WERK GROEPEN

CLINIQUE DU QUOTIDIEN

Dominique Tricot

De *Ligue Wallonne de la Santé mentale* (LWSM) organiseert intervisies onder de naam « Kliniek van het alledaagse ». De deelnemers, die allemaal voor psycho-sociale begeleiding zorgen vanuit diverse organisaties, worden uitgenodigd om tastbare situaties die rechtstreeks in verband staan met hun dagelijkse praktijk voor te stellen. Dit zijn zeer verrijkende momenten. Deze presentaties worden gevolgd door een theoretische uitdieping en het uitdenken van concrete werkpisten, dankzij de bijdrage van twee coaches en de inzet van de deelnemers.

Het specifieke van de “Kliniek van het alledaagse” is de gebruikte werkmethode. De deelnemers die gevraagd werden om een situatie voor te leggen, worden de dag zelf uitgeloot. Ze moeten onmiddellijk een situatie naar voor brengen, zonder voorbereidingstijd. De spontane bewoording van een situatie die gebruikt wordt door de sprekende hulpverlener, zegt veel over de persoonlijke onderliggende emoties die opgewekt worden door de situaties.

PRAKTIJKUITWISSELINGEN VAN DE BICO FEDERATIE – DIENSTEN BEGELEID WONEN

Volgens de Bico Federatie

“Het hoofddoel is de uitwisseling van praktijkervaringen. De vergaderingen zijn hoofdzakelijk bedoeld voor maatschappelijk werkers. Het is een ontmoetingsplaats waar de verschillende organisaties hun manier van werken, een project of een werkinstrument kunnen voorstellen of gezamenlijk nadenken over een bepaald thema. Het is dus een praktijkuitwisseling voor een betere kennis van de sector en de partners. De instelling die ons ontvangt, stelt zich voor. Er wordt één tot twee keer per jaar samengekomen. Het is in de instellingen dat de expertise terug te vinden is. De Bico federatie heeft enkel een ondersteunende rol. Wij hopen ons te kunnen verrijken door de ervaring van anderen. Wij hebben besloten om niet direct met een externe supervisie te werken. De vergaderingen zijn tweetalig, ieder spreekt dus zijn eigen taal. Het thema van de vergadering wordt gekozen door de deelnemers.”

Tijdens deze vergaderingen, stellen één of meerdere werknemers van elk team hun instelling voor. De discussie wordt dan gevoerd rond een bepaald thema vanuit reflecties uit de dagelijkse praktijk.

Deze werkgroep is niet enkel opgericht voor diensten begeleid wonen die lid zijn van de Bico federatie. De twee diensten begeleid wonen van het OCMW van Brussel en dat van Sint-Gillis zijn ook uitgenodigd.

De besproken thema's van dit jaar waren:

- Hoe wordt een dossier opgebouwd?
- Nieuwe ordonnantie betreffende de dringende hulpverlening en de invoeging van de thuislozen.

4.2 ONZE PARTICIPATIE ALS LID VAN EEN NETWERK

4.2.1 DE ALGEMENE VERGADERING VAN DE BBROW

De vzw Brusselse Bond voor het Recht op Wonen (BBRoW) is een tweetalige groepering samengesteld uit een 50-tal verenigingen die elk op hun terrein werk maken van de realisatie van het Recht op Wonen en ijveren voor degelijke en betaalbare woningen.

13 AV

De BBRoW werkt aan de bekommernissen uit het werkveld waarmee de ledenverenigingen geconfronteerd worden. Dat doen ze op verschillende manieren:

DE UITWISSELING VAN ERVARINGEN

De BBRoW is een plek van uitwisseling en dialoog over huisvesting in Brussel. Het zoeken naar een concrete oplossing voor de wooncrisis gebeurt samen met de verenigingen uit de sector en de overheid.

CONCRETE VOORSTELLEN DOEN EN BESLISSINGEN BEÏNVLOEDEN

De BBroW richt met haar leden regelmatig werkgroepen op waarin dieper wordt ingegaan op specifieke problemen en om te vechten tegen het dysfunctioneren van de brusselse huisvestingsmarkt. De voorstellen van de werkgroepen dienen om druk uit te oefenen op het beleid en worden bekend gemaakt via persberichten of gezamenlijke acties op het terrein.

VORMING VAN MAATSCHAPPELIJK WERKERS

De BBroW organiseert vormingen die bestemd zijn voor de maatschappelijk werkers van de ledenverenigingen maar ook van andere verenigingen of instellingen.

ADVIES VERLENEN EN AANBEVELINGEN DOEN

De BBRoW is lid van de Adviesraad voor Huisvesting en van de Gewestelijke Commissie voor Ontwikkeling, de officiële adviesraad voor huisvesting en stedelijke ontwikkeling van het Brusselse Gewest.¹³

4.2.2 DE ALGEMENE VERGADERING VAN DE SMES-B

Fami-Home maakt ook deel uit van de Algemene Vergadering van het netwerk SMES (Geestelijke Gezondheid en Sociale Uitsluiting), waarvan de opdracht als volgt luidt: “samenwerken met professionelen voor maatregelen die de toegang tot- en de continuïteit van- hulp en zorg bevorderen voor mensen die psychisch lijden en nijpende sociale problemen vertonen” door het organiseren van “afgestemde en dialectische relaties tussen de professionelen uit de sociale sector en deze van de geestelijke gezondheidssector”. Deze AV heeft minimum 1x per jaar plaats.

1 AV

4.2.3 DE RAAD VAN BESTUUR VAN DE BICO FEDERATIE

5 AV

Als federatie van bicommunautaire instellingen voor steun aan thuislozen behartigt ze de belangen van haar leden zowel naar de overheid toe als in de sociale overlegorganen.

6 RvB

Wij nemen deel aan de Algemene Vergadering, de Raad van Bestuur (waar de directrice van Fami-Home de rol van vice-president op zich neemt) en de volgende werkgroepen:

4 buro-
vergade
ringen

dienst thuisbegeleiding	PC 319	Memorandum
<ul style="list-style-type: none"> • Definitie van een dossier (voor de inspectie) • Registratiesysteem • Verdeling aanvullende subsidie • Personeelskader • Post residentiële begeleiding of thuisbegeleiding? • Verschil tussen de private diensten thuisbegeleiding en deze van het OCMW • Ordonnantie • Uitvoeringsbesluiten (tegenvoorstellen) 	<ul style="list-style-type: none"> • CCT • Bestaand personeelsbestand >< Aangekondigd personeelsbestand • Personeelskosten 	<ul style="list-style-type: none"> • Inhoud

¹³ Uittreksel van de website van de BBRoW : <http://www.rbdh-bbrow.be/?lang=nl> rubriek “Wie zijn wij ?”

4.2.4 DE STUURGROEP VAN HET PROJECT « CEL WOONZOEKER EN -MAKER » GEDRAGEN DOOR 'T EILANDJE

“Dit project heeft als doel om in de Brusselse regio huisvestingsoplossingen te ontwikkelen die toegankelijk zijn voor dakloze personen. De cel is ontstaan in april 2015 na een onderzoek van vier maanden dat gevoerd werd tijdens de winter 2014-2015. Dit project werd ondersteund door een groot aantal diensten in de sector hulp aan thuis- en daklozen (verwijzende diensten en experts¹⁴). Het project wordt sinds het begin gedragen door 't Eilandje vzw. Het wordt hoofdzakelijk gefinancierd door de GGC en het Brusselse Gewest (Huisvesting).”

“Met dit project, wou 't Eilandje een werkinstrument uitbouwen dat zou aansluiten bij de behoeften van dak- en thuislozen (13 ETHOS categorieën). Dit ongeacht bij welke dienst deze personen hulp komen zoeken. Het uiteindelijke concept zou de cel moeten mogelijk maken om te werken met de verschillende structuren in de sector.”¹⁵

“Om huisvestingsoplossingen te creëren, heeft de cel in het begin gewerkt rond 2 assen:

- 1) De rechtstreekse opvang: personen helpen die huisvesting zoeken op de Brusselse huurmarkt via huisvestings-coaching en prospectie nabij eigenaren;
- 2) De opbouw van projecten: de zoektocht naar partners en sociale investeerders met voor de uitwerking van immobiliën projecten “op maat”. Dit gaat van begeleiding van het project vanaf de prospectie van vastgoed (de zoektocht naar een gebouw) tot het aanbieden van woningen aan ons doelpubliek via de tussenkomst van een Sociaal Verhuur Kantoor (SVK)”.¹⁶

VERWEZENLIJKINGEN IN 2018

- 18 coachings met 61% huisvestingsoplossingen
- Gemiddeld 2,6 maanden coaching
- 9 woningen gecreëerd via immobiliën-projecten, waaronder 4 bewoond
- 20 gehuisveste personen in totaal

¹⁴ De AMA en Bico Federaties, het STRADA, de BBROW en het *Forum Bruxellois contre les inégalités* zijn partners van de cel

¹⁵ Strategisch plan van de regionale cel Woningzoeker en -maker, document uitgewerkt door het geheel van de partners van de cel, opgesteld door Gilles Poupart, Muriel Vanderghinst, David Desmedt, op 08/03/2018, p. 4 (objectieven en context van de cel).

¹⁶ Idem, p. 4 (uitleg over de inrichting)

VERWEZENLIJKINGEN TEN VOORDELE VAN GEBRUIKERS VAN FAMI-HOME :

- Een dame maakt gebruik van de coaching sinds 2017
- Een alleenstaande man heeft in november 2018 zijn intrek kunnen nemen in een woning, gevat door de cel.

In deze samenwerking is *Fami-Home* niet enkel een “verwijzende” partner. Wij bieden onze dienst begeleid wonen aan de andere partners aan voor de kandidaten die dit nodig zouden hebben. Wij hebben echter tot op heden geen aanvraag van dit type gekregen. Het blijkt dat de dienst begeleid woning “SACADO” systematischer gevraagd wordt. Dit is mogelijks te verklaren door het feit dat SACADO eveneens een dienst is die tot het 't Eilandje vzw behoort.

Het is ons een genoegen om deel te nemen aan de ontwikkeling van deze cel. Wij zijn ervan overtuigd dat een dergelijk initiatief in het Brusselse Gewest veel zin heeft. Het is essentieel om deel te nemen aan de ontwikkeling van innoverende oplossingen in de materie van het vatten en creëren van woningen gezien het gebrek aan aangepaste en toegankelijke woningen voor de meest kwetsbaren. Het is niet genoeg om te hopen dat er meer sociale woningen komen, ook al is het daar dat het grootste tekort van de woonmarktproblematiek zich situeert.

VIJFDE DEEL

De samenstelling van de raad van bestuur en het team

5 DE SAMENSTELLING VAN DE RAAD VAN BESTUUR EN HET TEAM OP 31 DECEMBER 2018

5.1 DE RAAD VAN BESTUUR

- Anne Desmarets, Voorzitter.
- Emmanuel Bouvin, Penningmeester.
- Thierry Barbier, Bestuurslid.

5.2 HET TEAM

- Aline Jacops, Maatschappelijk Assistent, 1 VTE.
- Dominique Tricot, Psychologisch Assistent, 1 VTE waarvan 6u VAP¹⁷ en 7,6u tijdskrediet.
- Hajar Boukhari, Psychologisch Assistent, ½ VTE.
- Mallorie Van Den Nyden, Maatschappelijk Assistent, Directrice, 1 VTE.
- Sandra De Groeve, Secretaresse, ½ VTE, waarvan 1u arbeidsduurvermindering.
- Vanessa Verbinnen, Maatschappelijk Assistent, 1 VTE in loopbaanonderbreking.
Vervangen door Anissa El-Merabety, Maatschappelijk Assistent, 1 VTE.
- Quentin Dardenne, Maatschappelijk Assistent, 1 VTE waarvan 7,6u tijdskrediet.
- Thibauld Collignon, Maatschappelijk Assistent, 1 VTE waarvan 4 u VAP.
- Katrien Homan, Psycholoog, 1 VTE.

¹⁷ VAP = Vrijstelling van Arbeidsprestaties, toegekend door een collectieve arbeidsovereenkomst van ons paritair comité 319.

ZESDE DEEL

Opleidingen 2018

6. OPLEIDINGEN 2018

Sandra De Groeve

Naam van de werknemerr	Vorming in 2018	Duur	in/out	Organisator
Mallorie Van den Nyden	Recyclage de secourisme	4h	In	Croix Rouge de Belgique
	RGPD	2h30	Out	Centre d'appui au secteur bruxellois d'aide aux sans-abri, La STRADA
	Formation sur les marchés publics + cahier des charges	1h30	IN	ASBLissimo
	Formation donnée : Famille en souffrance et précarité en logement	½ j	Out	Office de la Naissance et de l'Enfance (ONE)
	Les 20 ans des Agences Immobilières Sociales (AIS)	1j	Out	Fédération des Agences Immobilières Sociales de la région bruxelloise (FEDEAIS)°
	Formation virtuelle (Webinar) :« Réforme des associations. Quels seront les impacts fiscaux »	1h30	In	ASBLissimo
	La place de l'utilisateur, la mobilité des travailleurs, l'intersectorialité	1j	Out	Santé mentale et exclusion sociale (SMES)
	Réseau psy 107	4h30	Out	Norwest
	Formation permanente sur les allocations de relogement / loyer, contrôle de conformité, lutte contre les logements vides	½ j	Out	Ministère de la région de Bruxelles-Capitale (MRBC)- Bruxelles Logement
Quentin Dardenne	Projet d'ordonnance relative à l'aide d'urgence et à l'insertion	½ j	Out	La fédération BICO
	Colloque : Vigilance et bienveillance autour du syndrome Diogène. Présentations d'outils du Groupe de Travail Diogène de la coordination sociale de Forest	½ j	Out	Centre Public d'Action Sociale (CPAS) de Forest

	Recyclage de secourisme	4h	In	Croix Rouge de Belgique
	Groupe de travail « logement – santé »	½ j	Out	Service communal de Médiation locale de Molenbeek-Saint-Jean
	L'accompagnement à l'autonomie des Mineurs Etrangers Non Accompagnés au sein des CPAS : un tremplin pour le futur	1 j	Out	Fédération des CPAS
	De la gestion budgétaire à la guidance budgétaire	½ j	Out	Fédération des maisons d'accueil & des services d'aide aux sans-abri. (A.M.A)
	Supervision individuelle	1h	Out	Centre pour la formation et l'intervention psychologique (CFIP)
	Projet d'ordonnance relative à l'aie d'urgence et à l'insertion	½ j	Out	La fédération BICO
	Katrien Homan	Omgaan met diversiteit in de zorg : wat betekent het om	1 j	Out
Sociaal werk en Beroepsgeheim		½ j	Out	Steunpunt Mens en Samenleving (SAM vzw)
Recyclage de secourisme		4h	In	Croix Rouge de Belgique
Omgaan met diversiteit in de zorg : wat betekent het om		1 j	Out	Association de Fonds Fédéraux et Bicommunautaires (asbl FE.BI)
Sociaal werk en Beroepsgeheim		½ j	Out	Steunpunt Mens en Samenleving (SAM vzw)
Hajar Boukhari	Recyclage de secourisme	4h	In	Croix Rouge de Belgique
	Colloque "Ce qui fait et défait l'humain"	½ j	Out	Ligue Bruxelloise Francophone pour la Santé Mentale
Dominique Tricot	Clinique du quotidien	4 x ½ j	out	Ligue Wallonne pour la Santé Mentale
	Recyclage de secourisme	4h	In	Croix Rouge de Belgique

	Supervision individuelle	4h	out	C.F.C sprl
Aline Jacops	Recyclage de secourisme	4h	In	Croix Rouge de Belgique
	« Le droit du bail suite à la régionalisation de la Loi sur les baux »	5h	Out	Rassemblement Bruxellois pour le Droit à l'Habitat (RBDH)
	Le respect des normes de qualité du code du logement : la visite d'un logement	½ j	Out	Rassemblement Bruxellois pour le Droit à l'Habitat (RBDH)
	Contrôle de la conformité des logements – Lutte contre les logements inoccupés, aide locative	½ j	Out	Bruxelles Logement (Service Public Régional Bruxelles)
	Formation permanente sur les allocations de relogement / loyer, contrôle de conformité, lutte contre les logements vides	½ j	Out	Ministère de la région de Bruxelles-Capitale (MRBC)- Bruxelles Logement
Anissa El-Merabety	Projet d'ordonnance relative à l'aie d'urgence et à l'insertion	½ j	Out	La fédération BICO
	Recyclage de secourisme	4h	In	Croix Rouge de Belgique
	Groupe de travail « logement – santé »	½ j	Out	Service communal de Médiation locale de Molenbeek-Saint-Jean
	Endettement et logement	½ j	Out	Rassemblement Bruxellois pour le Droit à l'Habitat (RBDH)
	Pauvrophobie	1 j	Out	Le Forum – Bruxelles contre les inégalités
	L'acquisition de logement pour les ménages à revenu modeste : bilan et perspectives	½ j	Out	Rassemblement Bruxellois pour le Droit à l'Habitat (RBDH)
Thibault Collignon	Recyclage de secourisme	4h	In	Croix Rouge de Belgique
	Au-delà du statut cohabitant	5h	Out	Service de lutte contre la pauvreté
	Réseau psy 107	4h30	Out	Norwest asbl
	Visite institution	2h	Out	Visite Club Norwest asbl

	Groupe de travail Fonction 3, Niveau Régional	3h	Out	Norwest asbl
	Assemblée Générale + Conseil d'administration	26h	Out	Rassemblement Bruxellois pour le Droit à l'Habitat (RBDH)

Algemeen besluit

ALGEMEEN BESLUIT

Mallorie Van den Nyden

Thuisbegeleiding blijft essentieel voor het handhaven van huisvesting voor een bijzonder kwetsbaar publiek. Wij bieden een adequaat antwoord op verschillende niveaus: het behouden van een woonst en van de sociale rechten, gezondheid, budget en een algemene verbetering van het welzijn. We bieden ook een aanzienlijke steun voor daklozen bij elke poging van herintegratie in een woning na op straat te hebben geleefd, of in opvangtehuizen.

“Het gebrek aan woningen tegen een aanvaardbare prijs in aanvaardbare toestand maakt de toegang tot huisvesting bijzonder moeilijk voor mensen die in opvangtehuizen zijn ondergebracht. De duur van een verblijf wordt langer, de plaatsen zijn volzet. Bij gebrek richten de mensen, op zoek naar onderdak, zich tot de noodopvang, bezetten de beschikbare plaatsen die hun kortetermijn karakter verliezen en lange termijn plaatsen worden. De druk wordt derhalve uitgeoefend op de noodopvang met de neiging om het aantal dergelijke plaatsen te verhogen. Het moeten kiezen tussen gezinnen en alleenstaande volwassenen maakt dat deze laatsten op straatblijven. Het is moeilijk niet te reageren daar waar de behoeften worden geïdentificeerd, en even moeilijk dit te beantwoorden door de uitbreiding van noodopvang waar er eigenlijk nood is aan huisvesting. Hierbij wordt de problematiek van mensen zonder papieren niet vermeld die door gebrek aan opvang de nooddiensten nog meer doen verstikken.”

Jaar na jaar blijven onze bevindingen dezelfde:

Het is treffend vast te stellen dat dit uittreksel uit ons jaarverslag van 2009 nog steeds actueel is.

Gezien deze situatie, werd werken in netwerk gezien als een vanzelfsprekendheid en maakte het deel uit van een politieke wil om zowel de **uitbouw aan te moedigen van een verscheidenheid aan hulpverleningsvormen, van overleg en van de complementariteit tussen preventieve en curatieve acties, en de keuze tussen duurzame en tijdelijke antwoorden.**

Er zijn momenten in de loop van het traject naar herintegratie die zeer gevoelig zijn en die een persoon ernstig kunnen verzwakken. Zo is er bijvoorbeeld de overgang van een onthaaltehuis naar een eigen woning die niet zonder moeilijkheden verloopt. Men moet nieuwe ankerpunten vinden, een aantal zaken opnieuw aanleren, veel administratieve stappen zetten en soms duiken er ook nog oude schulden op. Het ideaal zou zijn dat een Dienst Begeleid Wonen een begeleiding kan starten vlak voordat een woning betrokken wordt en zo het onthaaltehuis kan bijstaan bij

het voorbereiden van deze nieuwe levensstap. Zodat de twee diensten samen zouden kunnen werken gedurende deze overgangperiode tussen het leven in een instelling en autonoom leven in een woning. Dit lijkt eenvoudig en vanzelfsprekend, toch wordt het maar weinig gedaan! En met reden, deze diensten zijn zo onderbezet dat ze er niet in slagen deze overgangperiode op correcte wijze te begeleiden. *leder zou moeten kunnen genieten van een verhoging van hun middelen om deze functie, die deel uitmaakt van hun doelstellingen, naar behoren te kunnen vervullen.*

De GGC antwoordt ons vaak: “Er zijn niet genoeg financiële middelen”. Dat is mogelijk, maar volgens ons ligt een groot deel van het probleem bij de **ongelijke verdeling van het budget voor de hulp aan personen**. Een groot deel hiervan wordt toebedeeld aan de dringende

De nood aan dringende opvang is niet wat wij hierbij in vraag stellen, maar dit doen zonder steun te bieden aan zowel reële oplossingen voor het verlaten van de straat als voor diensten die het verlies van een woning voorkomen, heeft geen zin.

hulpverlening.

Het is nochtans tijd om toe te geven dat één enkele organisatie alleen niet veel kan bewerkstelligen, zelfs niet door een monopoliepositie op te bouwen. Het is de diversiteit aan mogelijke hulpverleningsvormen van verschillende hulpverleningsinitiatieven die het meest efficiënt is. Ze hebben elk hun nut als er wordt samengewerkt, geen enkele heeft zin wanneer ze eenzaam aan het werk gaat.

Toegang bieden tot duurzame huisvesting blijft een oplossing die gepromoot moet worden en meer middelen moet krijgen. Indien maatregelen echt vruchten willen afwerpen, moeten deze erop gericht zijn personen te helpen bij het vinden en behouden van een woning. Daarvoor moeten de juiste budgettaire keuzes worden gemaakt.

In verband met de nieuwe ordonnantie die in mei 2018 gestemd werd, blijven wij zeer kritisch ten opzichte van het gedeelde sociale dossier.

Concreet, verplicht dit besluit elke erkende instelling, van om het even van welk type (dus ook de diensten onvoorwaardelijke dagopvang en laagdrempelige nachtopvang) om een sociaal dossier op te stellen per gebruiker. Een sociaal dossier waarvan alle gegevens gedeeld kunnen worden met de andere diensten waar de gebruiker hulp aan vraagt. Deze e-dossiers zullen op gecentraliseerde wijze beheerd worden door Bruss'Help voor de begeleiding van het parcours van dakloze personen (..). Maar hoe zit het dan met de dakloze personen zonder legaal verblijfsstatuut of met een precair statuut of burgers van de EU die geen toegang hebben tot de Belgische sociale zekerheid.

De Brusselse sector voor hulp aan dak- en thuislozen is terughoudend ten opzichte van dit werkinstrument. Het werken met dit publiek vergt maatwerk met als doel het opbouwen van vertrouwen en dit in een complex administratief landschap dat steeds meer leidt tot het niet-benutten van sociale rechten met een nog grotere kwetsbaarheid van de situatie tot gevolg.

Onze begeleidings- interventies zijn steeds gericht op het laten gelden van hun rechten en plichten en op het versterken van hun integratie in de maatschappij, op alle mogelijke manieren. Dit gebeurt voornamelijk door het investeren van tijd in het luisteren naar de noden van personen die op verschillende vlakken uitgesloten worden of zich zo voelen. Stap per stap creëren we linken naar diensten die ze niet kennen of die ze vermijden omwille van de hoge toegangsdrempel of negatieve ervaringen. Door de tijd te nemen om de voordelen en de nadelen af te wegen, openen we rechten die daarvoor ontoegankelijk waren.

Een gedeeld elektronisch dossier verwijderd de sociaal werker van de persoon die hulp vraagt. Het risico houdt in dat de sociaal werker zich enkel nog zal baseren op de gedeelde gegevens om gestandaardiseerde oplossingen te brengen. Dit is het voornaamste gevaar van een centrale toegangspoort en oriëntatie zoals vernoemd in de missies van Bruss'Help.

Een bijkomend sociaal dossier verhoogt de werklast van de sociaal werker, tijd die niet geïnvesteerd kan worden in het behandelen van de hulpvraag. We kunnen niet weten in welke mate dit centrale systeem zich zal opdringen in het dagelijks functioneren, in de werkmethodes en de individuele contacten met de gebruikers.

Voor onderzoeken op basis van statistische gegevens, werkt de Brusselse sector voor hulp aan dak- en thuislozen al tien jaar samen met het "Centrale Verzamelpunt" aan een anoniem werkinstrument dat in nauwe samenwerking met opvangtehuizen, noodopvangcentra en de federaties van de sector ontwikkeld werd. Gegevens van Brusselse opvangtehuizen die erkend worden door de GGF, COCOF en

Gedeelde elektronische dossiers bieden geen garantie met betrekking tot laten gelden van rechten. Juist het omgekeerde! Met een publiek dat al vaak genoeg slachtoffer is van de digitale kloof, zal enkel het wantrouwen toenemen. Voor de maatschappelijk werkers die het vertrouwen trachten herop te bouwen via relationele methodes, brengt een verplicht sociaal dossier geen meerwaarde.

Vlaamse Gemeenschap worden daar verzameld. Deze gecentraliseerde registratie levert informatie op over de kenmerken van de dak- en thuisloze personen die opgevangen worden en andere socio-demografische gegevens van deze doelgroep. Dit volstaat

om verschillende realiteiten van het terrein te objectiveren en om bij te dragen aan de zoektocht naar aangepaste structurele oplossingen¹⁸.

De Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ), het elektronische netwerk van de (publieke) sociale sector voor de verzameling van gegevens met betrekking tot het pensioen, verlof, tijdskrediet, loopbaanonderbreking, handicap en invaliditeit, gezondheid, familie, hulp en OCMW, tewerkstelling en werkloosheid, arbeidsongeschiktheid en beroepsziekten, werd opgericht in 1990 met als doel op een "beveiligde"¹⁹ manier informatie te delen over sociaal verzekerde personen en werkgevers. "Het beoogde doel was de administratieve vereenvoudiging van de sociale zekerheid met respect voor privacy"²⁰. Wij stenne vast dat na 28 jaar, dit elektronisch netwerk er nog steeds niet in slaagt om de rechten van de rechthebbenden te openen. Daarbij wordt dit instrument ervaren als een controle systeem dat grotendeels dient om dubbele aanvragen bij de sociale zekerheid tegen te gaan. De administratieve vereenvoudiging is ook niet gerealiseerd. Een persoon die een aanvraag doet bij het OCMW moet elke keer de volgende documenten afgeven (in papier vorm): gezinssamenstelling, bewijs van inkomen (werkloosheidsuitkering, uitkering voor personen met een handicap, kinderbijslag,...), vignetten van het ziekenfonds, enz. Het OCMW heeft deze papieren versies nodig om de gegevens van de persoon te controleren in de KSZ. De controle is dus belangrijker dan de administratieve vereenvoudiging. Dit heeft tot gevolg dat de sector niet overtuigd is van de impact van een elektronisch netwerk op het vergroten van de toegang tot sociale rechten. (...)

18 La Strada, DE WITTE Jasper, *Recueil central de données des maisons d'accueil et des centres d'hébergement d'urgence en Région de Bruxelles-Capitale: données relatives à l'hébergement de personnes sans abri durant la période 2010-2014*, Brussel : la Strada, Steunpunt thuislozenzorg Brussel, 2016.

19 Website BCSS: <https://www.ksz-bcss.fgov.be/fr/services-et-support/services-de-base/portail-de-la-securite-sociale>.

20 Website BCSS: <https://www.ksz-bcss.fgov.be/fr/services-et-support/services-de-base/portail-de-la-securite-sociale>.

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Met de steun van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van het Brusselse Gewest

Zowel als het Kabinet van de Staatssecretaris die instaat voor huisvesting in het Brusselse Gewest

Het Sociaal Maribel Fonds Le Fonds voor de bicommunautaire instellingen
CP 319

Agir ensemble pour une société meilleure

Onze projecten solidair wonen zijn gerealiseerd met de steun van het Barones Monique Van Oldeneel tot Oldenzeel Fonds, beheerd door de Koning Boudewijnstichting

Ons GALO Fonds voor het lenen van huurwaarborgen wordt gesteund door het Christiane Stroobants Fonds, beheerd door de Koning Boudewijnstichting

Met dank aan heel het team van Fami-Home voor hun medewerking aan dit huidige jaarverslag en voor hun werk gedurende het jaar.

Met dank aan E.L., bewoner van een van onze solidaire woningen die de illustratie van de cover van dit jaarverslag gemaakt heeft.

Dank aan het bedrijf
woning" en "GALO".

voor zijn vrijgeveige gift voor onze projecten "solidaire